

News Coverage Dossier

“Indian Dairy Association’s (IDA) 49th Dairy Industry Conference and Expo”

Submitted by:

SIMULATIONS

Public Affairs Management Services Pvt. Ltd.

INDEX

- Coverage Assessment
- Coverage Grid
- Coverage Snapshots

COVERAGE ASSESSMENT

TOTAL NO. OF COVERAGE

IDA Media Coverage				
DAY	Print	Online	Electronic	Total
Pre-Event	15	22	0	37
Inauguration	28	23	10	61
Valedictory	27	55	13	95
Total News Clips				193

Coverage (16th March)

IDA March 2023**Print media**

No.	Publication	Edition	Date
1	The Times of India	Ahmedabad	17-03-2023
2	The Indian Express	Ahmedabad	17-03-2023
3	The Indian Express	Ahmedabad	17-03-2023
4	The Hindu Business line	Mumbai	17-03-2023
5	Gujarat Samachar	Gandhingar	18-03-2023
6	Gujarat Samachar	Ahmedabad	17-03-2023
7	Gujarat Samachar	Gandhinagar	17-03-2023
8	Sandesh	Ahmedabad	17-03-2023
9	Sandesh	Ahmedabad	16-03-2023
10	The Financial Express	Ahmedabad	17-03-2023
11	Herald Young Leader	Ahmedabad	17-03-2023
12	Gandhingar Samachar	Gandhinagar	17-03-2023
13	Gandhingar Samachar	Gandhinagar	18-03-2023
14	Loksatta Jansatta	Ahmedabad	17-03-2023
15	Nav Gujarat Samay	Ahmedabad	17-03-2023
16	Nav Gujarat Samay	Ahmedabad	18-03-2023
17	Nyay darshan	Surat	17-03-2023
18	Prabhat	Ahmedabad	17-03-2023
19	Saamna Dainik	Surat	17-03-2023
20	Rajasthan Patrika	Ahmedabad	17-03-2023
21	Gujarat Vaibhav	Ahmedabad	17-03-2023
22	Dhabkar	Surat	18-03-2023
23	Divya Bhaskar	Ahmedabad	18-03-2023

24	Divya Bhaskar	Ahmedabad	18-03-2023
25	Rakhewal	Mehsana	17-03-2023
26	Sunvilla samachar	Gandhingar	17-03-2023
27	Vyapar	Mumbai	18-03-2023

IDA March 2023
Online media

No.	Publication	Date	Weblinks
1	The Times of India	16/03/2023	https://bit.ly/3TpgMJ3
2	The Indian Express	16/03/2023	https://bit.ly/3LvCSba
3	The Indian Express	17/03/2023	https://bit.ly/40jiVIR
4	Zee 24 Kalak	16/03/2023	https://bit.ly/3JOe5hk
5	ETV Bharat	15/03/2023	https://bit.ly/3yNh2Zc
6	The Hindu Business line	16/03/2023	https://bit.ly/3n1q3eB
7	APN News	16/03/2023	https://bit.ly/3yM1apO
8	ETV Bharat Gujarat	16/03/2023	https://bit.ly/3JK1MCC
9	Rural Voice (English)	16/03/2023	https://bit.ly/42kID1d
10	Rural Voice (Hindi)	16/03/2023	https://bit.ly/3JrRZzs
11	Business Khabari	16/03/2023	https://bit.ly/42lQ20o
12	Bilkul Online	16/03/2023	https://bit.ly/3Tn5h4W
13	FNB News	16/03/2023	https://bit.ly/3yMZAUq
14	YouTube	16/03/2023	https://bit.ly/3JrqO8b
15	The Economic Times Gujarati	15/03/2023	https://bit.ly/3YWEnlw
16	Krishi Jagaran Gujarati	16/03/2023	https://bit.ly/3Jnvj9
17	FoodTechBiz	16/03/2023	https://bit.ly/3mYrcU5
18	Business Standard	16/03/2023	https://bit.ly/40wZMDp
19	Media Revolution	16/03/2023	https://bit.ly/3umZVKV
20	Business Gujarat	16-03-2023	https://bit.ly/40qOpN2
21	India Dairy	16-03-2023	https://bit.ly/3yY8z5c

22	Anand today	16-03-2023	https://bit.ly/3Tz7Ukt
23	The Economic times Gujarati	17-03-2023	https://bit.ly/3FLPtTU

Print Coverage

‘India must improve breeds to become the world’s dairy’

TIMES NEWS NETWORK

Gandhinagar: India must focus on improving cattle breeds and enhancing productivity to become the dairy to the world, Union minister of fisheries, animal husbandry and dairying, Parshottam Rupala, and leaders of the dairy industry said on Thursday. Experts also said India’s milk production growth is much higher than the population growth, so the sector must focus on exploring new export markets and establishing strong supply chains.

They also sought government support for infrastructure development in the dairy sector and emphasized the need for White Revolution 2.0.

Addressing the inaugural function of the Indian Dairy Association’s 49th three-day Dairy Industry Conference at Gandhinagar, Rupala said, “The Indian dairy industry has grown remarkably and has the potential to ensure milk and dairy security for the world. The need of the hour is to focus on breed improvement. With an average milk production of 2.5-3 litres per cattle, we are the largest milk producer in the world. Imagine India’s position in the dairy industry if we can increase productivity to 10 litres. We need to take up breed improvement on mission mode to realize this goal and take the dairy industry to new heights in Amrit Kaal.”

R S Sodhi, president of the Indian Dairy Association, said, “The last time Gujarat hosted the Dairy Industry Conference was at Anand in 1996. The progress made by the dairy industry since then is unmatched. At the time, India’s milk production was only 71 million tonnes, which has increased to 222 million tonnes. “India’s milk production has increased by three times, but in Gujarat, it has

‘Dairy industry size to be ₹30L cr by 2027’

National Dairy Development Board (NDDB) chairman Meenesh Shah said, “India is the largest milk producer and one of the fastest growing dairy markets of the world. Today our dairy market is worth Rs 13 lakh crore, which will be more than double to Rs 30 lakh crore by 2027. By 2027, the market for products like cheese, flavoured milk, lassi, buttermilk, whey and organic milk is expected to grow by more than 20% annually.”

‘India to help SL attain self-sufficiency’: India will help Sri Lanka attain self-sufficiency in dairying, according to the National Dairy Development Board (NDDB) chairman, Meenesh Shah. Shah presented an action plan for dairy development in Sri Lanka to Sri Lankan President, Ranil Wickremesinghe and Gopal Baglay, the high commissioner of India to Sri Lanka.

grown nine times from 30 lakh litres per day to 270 lakh litres. The government should push infrastructure development for this sector, and it is the time for the second White Revolution.” NITI Aayog member Ramesh Chand said, “According to nutrition experts, a healthy person needs 380ml of milk daily. The per capita production should be around 420ml per day, considering the spoilage. As a country, we crossed this important milestone in 2020-21.”

Malnutrition cases stagnate despite rise in food production: Prof Ramesh Chand

AVINASH NAIR

GANDHINAGAR, MARCH 16

DESPITE INDIA doubling its per capita food production in the past 50 years, cases of malnutrition and anaemia continue to stagnate, said Professor Ramesh Chand, NITI Aayog member, while addressing the 49th Dairy Industry Conference at Gandhinagar Thursday.

"In 50 years between 1971 and 2021, the per capita aggregate food production — a sum of nine food items, including cereals, edible oil, pulses, milk, meat, fish, egg, sugar — in India almost doubled. In 1971, India was producing one kilogram of food per person per day. But now we are

producing two kilogram of food per person per day... a significant portion of it goes to exports... growth rate in the recent years has accelerated further," Chand said while delivering the Dr Kurien Memorial Oration.

Chand said despite the high growth in per capita food production, malnutrition and anaemia among women have not been addressed. Citing Food and Agriculture Organisation (FAO) data, he said, "In 1979-80, about 38 per cent of the population of India was found to be undernourished or hungry. Five years ago, it had come down to 16 per cent."

"As much as 50 per cent of women in the states that saw the green revolution are anaemic. We need to analyse why we are not

able to make further improvements in nutrition," he added.

Suggesting that emphasis should be on providing options like dairy, pulses, eggs and fishes, Chand said, "Preference of the people to consume cereals is declining... Even after we gave 40 per cent of the cereal supply to two-third of the country, the per cent of undernourished population is not improving. So, if we want to improve nutrition, we will have to provide food items that people would want to consume."

White revolution

Breaking down India's agriculture growth into different segments, Chand said, "If the growth in agriculture over the past 50 years is looked at, the share of

green revolution (progress in cereals), is 13.23 per cent. But the contribution of milk is 25 per cent. So, the contribution of white revolution is double that of the green revolution in the growth of agriculture."

"Contribution of poultry to the total growth of Indian agriculture in the past 50 years is as high as the contribution of wheat. The contribution of poultry is 6.3 per cent... This differential rate of growth has changed the total picture of agriculture. The share of the crop sector is shrinking, while the shares of livestock and dairy are increasing in a big way," Chand said adding that diversification would have been higher had the government not provided support or subsidies to the crop sector.

Hunt for new overseas market to export milk: NITI Aayog member

EXPRESS NEWS SERVICE
GANDHINAGAR, MARCH 16

BY NEXT year India will account for 25 per cent of the world's total milk production and, therefore, the dairy industry must hunt new overseas markets to export milk, NITI Aayog member Professor Ramesh Chand said Thursday.

Addressing the inaugural session of the Indian Dairy Association's (IDA) 49th Dairy Industry Conference and Expo at Helipad Grounds in Gandhinagar, Chand said, "About 25 years ago, the United States used to produce more milk than us. But we have left them behind so far that we now produce almost double the milk they produce. We will produce 25 per cent of the total milk produced in the world next year."

"While the milk production in India is growing at six per cent, the population growth rate is just one per cent. So you can just guess the per capita availability of milk in terms of nutrition. If the growth rate of dairy continues at the same pace, we will have to look for new overseas markets to sell milk," he added.

Stating that the per capita availability of milk in India crossed 420 grams per day in 2020-21, Chand said, "We have crossed this

RS Sodhi with Niti Aayog member prof Ramesh Chand, Express

milestone for the first time. Now the growth of demand is not going to be the same."

Listing the challenges for India, which accounts for less than one per cent of the global dairy exports, Chand said, "The concern in the dairy sector is the use of chemicals... For maintaining the quality of milk and for exports, it is important that we need to regulate the use of chemicals used in dairies."

'Dairy market to touch Rs 30 lakh cr by 2027'

Pointing out that India is one of world's largest and fastest

growing dairy markets, Meenesh Shah, chairman of the National Dairy Development Board (NDDB), said, "Today our dairy market is worth Rs 13 lakh crore, which is likely to more than double to Rs 30 lakh crore by 2027."

When the Dairy Industry Conference was last held in Gujarat 27 years ago, India's milk production was about 70 million metric tonnes, which has tripled since then.

"Looking ahead, even by conservative estimates, in the next 25 years, milk production would reach more than 600 million metric tonnes. This would be little less

than the global milk production in 2027," he said.

India is expected to have 100 million metric tonnes of surplus milk by 2027, said Shah while simultaneously listing out "uncompetitive prices, the prevalence of diseases, lack of traceability, sanitary and phytosanitary measures, low visibility of domestic products" as some of the challenges hindering milk exports.

Speaking for the first time at a public function after being ousted from the Gujarat Cooperative Milk Marketing Federation (GCMMF), R S Sodhi, president of the Indian Dairy Association, said, "The biggest challenge that we face is low productivity... there is fodder shortage and the prices are rising."

Citing competition from vegan products and those who want to import milk and milk products to India at zero duty as another challenge, Sodhi said, "We are happy that the Government of India has not yet allowed import of milk and milk products at zero duty, and we hope that we continue to stick with the same policy."

Union Minister for Cooperation Amit Shah is expected to address the three-day conference on Saturday.

‘Absence of APMC-like curbs helped dairy sector scale global heights’

Our Bureau
Ahmedabad

As India tops world milk production with a 23 per cent share in the global output, it is the free marketing model for milk that has helped the country achieve a broad-based growth in the dairy sector, Ramesh Chand, member of Niti Aayog, said.

Inaugurating the 49th Dairy Industry Conference & Expo of the Indian Dairy Association (IDA) at Gandhinagar, Chand said the credit for India's global leadership in the dairy space goes to co-operatives. He said the absence of restrictive regulations on milk marketing and trade fuelled growth for Indian dairy.

“If there was APMC-kind of

restrictions on milk, perhaps milk would not have seen the growth it has seen. Farmers are free to sell milk in the village to the cooperatives or to the private players. That freedom and absence of restrictions by the law have been very favourable for the growth of this sector. Because of this reason, the share of dairy in farmers' income has increased from 14 per cent in 2007 to 24 per cent in 2021,” he said.

EXPORT MARKETS

Chand said India's annual dairy production growth (6 per cent) is six times higher than the population growth rate of about 1 per cent. “According to nutrition experts, a healthy person needs 380 ml of milk per day. Considering the spoilage, the per capita production should be around

Ramesh Chand, member of Niti Aayog THE HINDU

420 ml per day. As a country, we crossed this important milestone in 2020-21 and our production is above the recommended levels.”

PHENOMENAL GROWTH

In his presidential address at the event, RS Sodhi, President, IDA, stated that the meet had returned to Gujarat after 27 years.

In this period, milk production has grown from 71 million tonnes (mt) to 222 mt.

The event's chief guest, Parshottam Rupala, Union Minister for animal husbandry and dairying, said, “Our average milk yield is 2.5 to 3 litres and still we are the world's top dairy producer. We need to resolve to make this average yield to 10 litres and improve our breeds accordingly. We need to take up this mission to achieve higher yield and become cost competitive.”

Under the theme of “India Dairy to the world: Opportunities & Challenges”, Piercristiano Brazzale, President of the International Dairy Federation (IDF), and Meenesh Shah, Chairman, the National Dairy Development Board (NDDB), addressed the gathering.

(અમદાવાદ આવૃત્તિ) ગુજરાત સમાચાર 3

ગાંધીનગરમાં ત્રણ દિવસની

અમદાવાદ, ગુરુવાર
ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશન દ્વારા
આજથી ગાંધીનગરમાં ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી
કોન્ફરન્સ શરૂ થઈ છે. પશુપાલન-ડેરી
ઉદ્યોગ પ્રધાન પુરૂષોત્તમ રૂપાલાએ તેનું
ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. તેમણે કહ્યું કે વિશ્વની ડેરી
બનવા માટે દેશના ડેરી ઉદ્યોગે પ્રજાતિ
સુધારણા, પશુ ઉત્પાદકતા બાબતે ધ્યાન
કેન્દ્રિત કરવું જોઈએ. એસોસિએશનની આ

ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ શરૂ

૪૯મી કોન્ફરન્સ છે અને ભારતને વિશ્વની
ડેરી બનવા માટેની તક અને પડકારો વિષય
પર ત્રણ દિવસની આ કોન્ફરન્સમાં ડેરી
ઈન્ડસ્ટ્રીના નિષ્ણાંતો, સહકારી સંસ્થાઓ,
દૂધ ઉત્પાદકો તથા ડેરી-પશુપાલક ક્ષેત્રના
વૈજ્ઞાનિકો જોડાયા છે. ડેરી એસો. ના પ્રમુખે
જણાવ્યું કે ૧૯૯૬માં ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન
૭૧ મિલિયન ટન હતું, જે વધીને હાલ
૨૨૨ ટન પહોંચ્યું છે.

૨ ગુજરાત સમાચાર (ગાંધીનગર આવૃત્તિ) શુક્રવાર, તા. ૧૭ માર્ચ ૨૦૨૩

ગાંધીનગર ખાતે ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સનો પ્રારંભ

ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિયેશન દ્વારા ગાંધીનગર ખાતે ૪૯મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. ભારતની વિશ્વની ડેરી બનવા માટેની તક અને પડકારો વિશે શરૂ થયેલી કોન્ફરન્સનો પ્રારંભ કરવામાં આવ્યો છે. ત્રણ દિવસ સુધી ચાલનારા કાર્યક્રમમાં દેશ વિદેશના ડેરી ઉદ્યોગના નિષ્ણાતો દ્વારા ચર્ચા વિચારણા કરવામાં આવશે.

૨ ગુજરાત સમાચાર (ગાંધીનગર આવૃત્તિ) શનિવાર, તા.૧૮ માર્ચ ૨૦૨૩

ડેરી સમિટમાં પેકેજિંગ આકર્ષણનું કેન્દ્ર

ગાંધીનગરના હેલીપેડ ગ્રાઉન્ડ ખાતે હાલ યોજાઈ રહેલી ૪૯મી ડેરી ઉદ્યોગ સમિતમાં ટકાઉ પેકેજિંગ સોલ્યુશન કરતી એઆઈજી દ્વારા પણ પોતાની પ્રોડક્ટની પ્રદર્શની લગાવવામાં આવી છે. જેમાં વિવિધ કદના પેકેજિંગ સોલ્યુશનનો સમાવેશ થાય છે. અલગ અલગ નવ વોલ્યુમો મારફતે ૮૦ એમએલથી ૨૦૦ એમએલ સુધીના પેકેજિંગ પણ એક સાથે થઈ શકે તેવું મશીન ડિસ્પ્લેમાં મૂકવામાં આવ્યું છે. આ મશીન દ્વારા પ્રતિ કલાકે ૨૪,૦૦૦થી વધારે પેકેજિંગ થઈ શકે છે જે આકર્ષણનું કેન્દ્ર રહ્યું છે.

કાલે ગાંધીનગરમાં જિલ્લા સંકલનની બેઠકમાં હાજરી આપશે ગૃહમંત્રી અમિત શાહ આજથી ૩ દિવસ ગુજરાતમાં, રવિવારે જૂનાગઢના પ્રવાસે

ગાંધીનગર સિવિલમાં નિ:શુલ્ક ભોજનનો આરંભ કરાવી વડોદરામાં દીક્ષાંત સમારોહને સંબોધશે

। ગાંધીનગર ।

મહાત્મા મંદિરમાં શરૂ થયેલી ૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રીઝ કોન્ફરન્સમાં શનિવારે ભારતના ગૃહ અને સહકાર મંત્રી અમિત શાહ ઉપસ્થિતિ રહેશે. તેઓ શુક્રવારે સાંજે ગુજરાત આવી રહ્યા છે. ત્રણેક દિવસના રોકાણ દરમિયાન અમિત શાહ જૂનાગઢ માર્કેટયાર્ડના લોકાપર્ણ પ્રસંગે પણ ઉપસ્થિત રહેશે.

૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રીઝ કોન્ફરન્સમાં શનિવારે મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલ અને રાજ્ય - કેન્દ્રના સહકાર, પશુપાલન મંત્રીઓ,

સેક્રેટરીઓ સાથે ગૃહમંત્રી અમિત શાહ પણ ઉપસ્થિત રહેશે. આ કોન્ફરન્સને સંબંધે. ગાંધીનગર સંસદિય મતક્ષેત્રના કાર્યલાયમાંથી પ્રાપ્ત માહિતી અનુસાર શનિવારે બપોરે ગૃહમંત્રી અમિત શાહ ગાંધીનગર સર્કિટ હાઉસ ખાતે જિલ્લા વિકાસ સંકલન અને મોનિટરીંગ સમિતિની બેઠકમાં ઉપસ્થિત રહેશે. બાદમાં બપોરે ગાંધીનગર સિવિલ હોસ્પિટલ ખાતે નિ:શુલ્ક ભોજન અભિયાનનો આરંભ કરાવશે. સાથે જ ત્રણેક કલાકે નારદીપુર અને વાસણ ગામના તળાવોનું લોકાપર્ણ અને કલોલના

વિવિધ વિકાસ કામોનું ભૂમિપૂજન કરશે. બાદમાં તેઓ વડોદરા ખાતે મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટીના દિક્ષાંત સમારોહમાં ઉપસ્થિત રહેશે. રવિવારે તેઓ જૂનાગઢ માર્કેટયાર્ડના લોકાપર્ણ અને સાબરમતી વિધાનસભાના ધારાસભ્ય હર્ષદ પટેલના કાર્યલાયનું પણ ઉદ્ઘાટન કરશે તેમ જાણવા મળ્યું છે. તદ્ઉપરાંત સાસણ ખાતે ભાજપના ત્રણ દિવસિય અભ્યાસ વર્ગમાં રાષ્ટ્રીય સંગઠનના બી.એલ.સંતોષ અને વી. સતીષ સહિતના નેતાઓ સાથે તેઓ સામેલ થાય તો નવાઈ નહીં.

Sandesh

Date: 16th March 2023 | **Edition:** Ahmedabad | **Page No.:** 16

ગૃહમંત્રી અમિત શાહ આજે ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રીઝ કોન્ફરન્સને સંબોધશે

ગાંધીનગર : ભારતના ગૃહ અને સહકાર મંત્રી અમિત શાહ મહાત્મા મંદિરમાં ચાલી રહેલી ૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રીઝ કોન્ફરન્સને સંબોધશે. શનિવારે સવારે ૧૦ કલાકે તેઓ મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલ અને કેન્દ્ર તેમજ રાજ્યના સહકાર મંત્રીઓની સાથે ઉપસ્થિત રહેશે. અમિત શાહ આવતીકાલે જૂનાગઢ માર્કેટયાર્ડના લોકાપર્ણ પ્રસંગે પણ ઉપસ્થિત રહેશે. ગાંધીનગર સંસદિય મતક્ષેત્રના કાર્યલાયમાંથી પ્રાપ્ત માહિતી અનુસાર શનિવારે બપોરે ગૃહમંત્રી અમિત શાહ ગાંધીનગર

સર્કિટ હાઉસ ખાતે જિલ્લા વિકાસ સંકલન અને મોનિટરીંગ સમિતિની બેઠકમાં ઉપસ્થિત રહેશે. બાદમાં બપોરે ગાંધીનગર સિવિલ હોસ્પિટલ ખાતે નિઃશુલ્ક ભોજન અભિયાનનો આરંભ કરાવશે. સાથે જ ત્રણેક કલાક નારદીપુર અને વાસણ ગામના તળાવોનું લોકાપર્ણ અને કલોલના વિવિધ વિકાસ કામોનું ભૂમિપૂજન કરશે. બાદમાં તેઓ વડોદરા ખાતે મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટીના દિક્ષાંત સમારોહમાં ઉપસ્થિત રહેશે.

ડેરી ક્ષેત્ર વૈશ્વિક સ્તરે મોખરે રહેવા બાબતે બ્રિડ સુધારણા કરે : રૂપાલા

એફઇ બ્યૂરો

ગાંધીનગર, તા.૧૬

ભારતે વૈશ્વિક સ્તરે ડેરી ઉદ્યોગમાં મોખરાનું સ્થાન હાંસલ કરવું હશે તો બ્રિડ સુધારણા સહિત પશુ ઉત્પાદકતામાં વધારો કરવાની દિશામાં બહુવિધ મોરચે પ્રયાસો કરવાના રહેશે. કેન્દ્રના પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના પ્રધાન પુરૂષોત્તમ રૂપાલાએ ગાંધીનગર ખાતે ઇન્ડિયન ડેરી એસોસિયેશનની ૪૯મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોમાં સંબોધન કરી રહ્યા હતા. ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ બાદ યોજાઇ રહેલી આ ત્રણ દિવસની પરિષદમાં

ભારત અને વિદેશમાંથી ડેરી નિષ્ણાતો, સહકારી સંસ્થાઓ, દૂધ ઉત્પાદકો, સરકારી અધિકારીઓ, વૈજ્ઞાનિકો, શિક્ષણવિદો, આયોજકો અને હિતધારકો એકત્રીત થયા છે. આ પરિષદનો મુખ્ય વિષય ભારતને વિશ્વ ડેરી બનવા માટેની તકો અને પડકારો રાખવામાં આવ્યો છે.

રૂપાલાએ જણાવ્યું કે, ભારતના ડેરી ઉદ્યોગે સારી પ્રગતિ કરી છે અને દુનિયાને ડેરી ઉત્પાદનોના સંદર્ભમાં સલામતી પૂરી પાડવાની ક્ષમતા ધરાવે છે. ઉત્પાદકતામાં વધારો કરવા પર ભાર મૂકતાં

તેમણે જણાવ્યું કે, કલ્પના કરો કે જો ઉત્પાદકતા વધીને ૧૦ લિટર પર પહોંચે તો ભારત ડેરી ઉદ્યોગમાં ક્યાં સુધી આગળ વધી શકે? ઇન્ડિયન ડેરી એસોસિયેશનના પ્રમુખ આર. એસ. સોઢીએ જણાવ્યું કે, એક સમયે ભારતમાં દૂધનું ઉત્પાદન ૭૧ મિલિયન ટન હતું. જે આજે વધીને ૨૨૨ મિલિયન ટન પર પહોંચ્યું છે. ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદનમાં ત્રણ ગણો વધારો થયો છે. તેની સામે ગુજરાતમાં વધારો નવ ગણો થયો છે. તેનો અર્થ થયો કે, દૈનિક ૩૦ લાખ લિટરથી વધીને ૨૭૦ લાખ લિટર ઉત્પાદન થયું છે.

નીતિ આયોગના સભ્ય પ્રોફેસર રમેશ ચંદે જણાવ્યું કે, દૂધ અને દૂધના ઉત્પાદનો દેશમાં પૌષ્ણિકની જરૂરિયાત સંતોષવામાં મહત્વની કામગીરી બજાવે છે. સમારંભમાં મુખ્ય પ્રવચન કરતા નેશનલ ડેરી ડેવલોપમેન્ટ બોર્ડના અધ્યક્ષ મીનેશ શાહે જણાવ્યું કે, આપણી પાસે વિઝન ૨૦૪૭ની બ્લુ પ્રિન્ટ તૈયાર છે. આપણે દૂધાળા ઢોરની ઉત્પાદકતામાં ચાર ગણો વધારો કરવાનો છે અને ભારતનાં દૂધ ઉત્પાદનોની નિકાસમાં ૧૫ ટકાનો વધારો કરવાનો છે.

49वां डेयरी उद्योग सम्मेलन वैश्विक डेयरी बनने के लिए भारत को पशु उत्पादकता, योग्य पालन-पोषण और नसल सुधार पर ध्यान देना जरूरी

गांधीनगर = 16 मार्च, 2023 -

केंद्रीय मत्स्य पालन, पशुपालन और डेयरी मंत्री पुरुषोत्तम रूपाला और डेयरी उद्योग के अग्रणियों ने गुरुवार को यहां आयोजित कार्यक्रम में कहा कि, वैश्विक स्तर की डेयरी बनने एवं दुनिया में सर्वोच्च डेयरी के रूप में उभरने के लिए भारत को पशु उत्पादकता बढ़ाने, बेहतर पालन-पोषण और नसल सुधार पर ध्यान केंद्रित करना चाहिए।

उन्होंने गांधीनगर में भारतीय डेयरी संघ (इंडियन डेयरी एसोसिएशन-इडए) के 49वें डेयरी उद्योग सम्मेलन और प्रदर्शनी के उद्घाटन सत्र में उपरोक्त बात कही।

27 साल के अंतराल के बाद गुजरात में आयोजित हो रहे इस तीन दिवसीय सम्मेलन में बड़ी संख्या में भारत और विदेशों के डेयरी विशेषज्ञ और व्यवसायी, डेयरी सहकारी समितियां, दूध उत्पादक, सरकारी अधिकारी, वैज्ञानिक, नीति निर्माता और योजनाकार, शिक्षाविद और अन्य हितधारक एक साथ एक ही प्लेटफॉर्म पर एकत्रित हुए हैं। इस सम्मेलन का विषय दुनिया के लिए भारत डेयरी - अवसर और चुनौतियां हैं।

केंद्रीय मंत्री पुरुषोत्तम रूपाला ने कहा कि, भारतीय डेयरी उद्योग तेजी से आगे बढ़ रहा है और इसमें दुनिया के लिए दूध और डेयरी सुरक्षा सुनिश्चित करने की क्षमता है। समय की मांग है कि नसल सुधार एवं बेहतर पालन-पोषण पर ध्यान दिया जाए। प्रति मवेशी 2.5-3 लीटर के औसत दूध उत्पादन के साथ भी, हम दुनिया में सबसे बड़े दूध उत्पादक हैं। यदि हम उत्पादकता को 10 लीटर तक बढ़ा दें तो हम

वैश्विक लीडर बन सकते हैं। हमें इस लक्ष्य को हासिल करने और अमृत काल में डेयरी उद्योग को नई ऊंचाइयों पर ले जाने के लिए मिशन मोड पर पशु उत्पादकता और नसल सुधार करने की जरूरत है।

इंडियन डेयरी एसोसिएशन के अध्यक्ष आर.एस. सोखी ने अपने संबोधन में कहा कि, पिछली बार गुजरात में 1996 में आरंभ में डेयरी उद्योग सम्मेलन का आयोजन हुआ था। तभी से ही डेयरी उद्योग द्वारा की गई प्रगति बेजोड़ है। उस समय भारत का दूध उत्पादन केवल 71 मिलियन टन था जो अब बढ़कर 222 मिलियन टन हो गया है। भारत का दूध उत्पादन तीन गुना बढ़ गया है, लेकिन गुजरात में यह 30 लाख लीटर प्रतिदिन से नौ गुना बढ़कर 270 लाख लीटर हो गया है। आत्मनिर्भर बनने के दृढ़ संकल्प, कुशल आपूर्ति श्रृंखला और बुनियादी ढांचे में निवेश ने डेयरी उद्योग के विकास में बड़ा योगदान दिया है।

उद्घाटन सत्र में डेयरी उद्योग सम्मेलन की एक स्मारिका का अनावरण किया गया। इस अवसर पर डेयरी उद्योग के विकास में उनके योगदान के लिए व्यक्तियों और संगठनों को सम्मानित करने के लिए इंडियन डेयरी एसोसिएशन के पुरस्कार भी प्रदान किए गए। इटरनेशनल डेयरी फेडरेशन (इडएफ) के अध्यक्ष पियरकिस्तियानो ब्रेजाले ने वैश्विक डेयरी उद्योग/परिदृश्य के बारे में अपने विचार प्रस्तुत किए।

नीति आयोग के सदस्य प्रोफेसर रमेश चंद ने कहा कि, दूध और विभिन्न दूध उत्पाद देश की पोषण संबंधी जरूरतों को पूरा करने में महत्वपूर्ण भूमिका निभा रहे हैं। पोषण विशेषज्ञों के अनुसार एक स्वस्थ व्यक्ति को प्रतिदिन 380

इसके खराब होने की बात को ध्यान में रखते हुए प्रति व्यक्ति उत्पादन लगभग 420 मिली प्रतिदिन होना चाहिए। एक देश के रूप में, हमने 2020-21 में इस महत्वपूर्ण सीमाचिह्न को पार कर लिया है और हमारा उत्पादन अनुशंसित स्तरों से ऊपर है। भारत की दूध की मांग 63 की दर से बढ़ रही है लेकिन जनसंख्या वृद्धि केवल 13 है। उद्योग के निरंतर विकास को सुनिश्चित करने के लिए, हमें अपने दूध के लिए विदेशों में बाजार विकसित करने पर ध्यान देना चाहिए। साथ ही हमें अपने दूध की गुणवत्ता में सुधार पर भी ध्यान देने की जरूरत है।

इस अवसर पर राष्ट्रीय डेयरी विकास बोर्ड (इडएवडी) के अध्यक्ष मीनेश शाह ने कहा कि, हमारे पास पिछले 2047 के लिए एक रूपरेखा तैयार है और यह जरूरी है कि हम सभी इसे हासिल करने के लिए प्रभावी रूप से सहयोग करें। 2047 तक, हम गोजातीय उत्पादकता को चार गुना बढ़ाने, भारतीय डेयरी निर्यात को कुल वैश्विक डेयरी निर्यात का 15% तक बढ़ाने और इडएवडी 6 लक्ष्यों को प्राप्त करने के लिए स्थायी ग्रौन प्रेक्टिस (हरित प्रथाओं) का निर्माण करने की योजना बना रहे हैं। मैं आप सभी को इस परिवर्तनकारी अभियान में सक्रिय रूप से भाग लेने के लिए आमंत्रित करता हूँ। कार्यक्रम के अंत में श्री व्यास अमित अध्यक्ष आईडीए गुजरात चैप्टर द्वारा धन्यवाद ज्ञापन किया और मंच पर बैठे सर्वेक्षण के गणमान्य व्यक्तियों के साथ-साथ देश के विभिन्न संगठनों के सहयोगी नेताओं और विशेषज्ञों को धन्यवाद दिया। उन्होंने डेयरी प्रसंस्करण से जुड़े सभी संगठनों के साथ-साथ मीडिया मित्रों का भी आभार व्यक्त किया।

में दूध उत्पादन 220 मिलियन टन से अधिक था। लगातार बढ़ती आबादी, उच्च क्रय शक्ति और पोषण पर बढ़ते ध्यान से संचालित डेयरी उत्पादों की बढ़ती मांग के कारण वर्ष 2047 तक दूध उत्पादन 628 मिलियन टन तक पहुंच जाने की उम्मीद है। हाल में भारतीय डेयरी मार्केट 13 लाख करोड़ रुपये का है जो कि, वर्ष 2027 तक 30 लाख करोड़ से अधिक हो जाने का अनुमान है।

यह सम्मेलन डेयरी उद्योग के व्यवसायियों के लिए संगठित होकर एक साथ आने और भारत को डेयरी क्षेत्र में नवीनीकरण का एक उन्नतिशील केंद्र बनाने के एकमात्र उद्देश्य के साथ वैश्विक डेयरी प्रवृत्तियों, कृषि नवाचारों, क्षेत्र की भीतर स्थिरता, जलवायु परिवर्तन, पोषण और स्वास्थ्य पर चर्चा करने का एक बेहतर मंच है।

तीन दिवसीय सम्मेलन और प्रदर्शनी के दौरान दूध उत्पादन, भंडारण, प्रसंस्करण और पैकेजिंग समाधानों में नवीनतम तकनीकों का प्रदर्शन किया गया है। अहमदाबाद स्थित दो कंपनियों, प्रांट ग्रुप और एवरेस्ट इंस्ट्रुमेंट्स ने कुशल एवं बेहतर दूध प्रबंधन के लिए नई तकनीकों को लांच किया, जिसके परिणामस्वरूप सम्मेलन में डेयरी किसानों को बेहतर रिटर्न मिला। केंद्रीय गृह एवं सहकारिता मंत्री अमित शाह 18 मार्च का सुबह 10:30 बजे इंडियन डेयरी समिट (भारतीय डेयरी सम्मेलन) में मुख्य अतिथि होंगे। मुख्यमंत्री भूपेंद्र पटेल, केंद्रीय मंत्री पुरुषोत्तम रूपाला, राज्य मंत्री जगदीश विश्वकर्मा, पशुपालन एवं डेयरी सचिव राजेश कुमार सिंह, इडएवडी के अध्यक्ष मीनेश शाह और इडएवडी के अध्यक्ष पियरकिस्तियानो ब्रेजाले

ડેરી ઉદ્યોગે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બાબતે ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું પડશે

ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની ૪૯મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સનો ગાંધીનગરમાં કેન્દ્રિય પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગ મંત્રી પરશોત્તમ રૂપાલાએ કરાવ્યો શુભારંભ

ગાંધીનગર, તા. ૧૬
"ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બનવામાં ધ્યાન આપવું જોઈએ" તેવું કેન્દ્રિય પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગ મંત્રી પરશોત્તમ રૂપાલાએ ગુરુવારે ડેરી ઉદ્યોગના આગેવાનોને સંબોધતાં જણાવ્યું હતું. તેઓ ગાંધીનગરમાં ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની ૪૯મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોની ઉદ્ઘાટન બેઠકને સંબોધન કરી રહ્યાં હતા. ગુજરાતમાં ૬૭ વર્ષ પછી યોજાતી આ ૩ દિવસની કોન્ફરન્સમાં ભારત અને વિદેશમાંથી ડેરી નિષ્ણાતો, સહકારી સંસ્થાઓ, દૂધ ઉત્પાદકો, સરકારી અધિકારી, વિજ્ઞાનીઓ, શિક્ષણવિદો, આયોજકો અને હિતધારકો એકત્ર થયા છે. આ કોન્ફરન્સની થીમ "ભારતને વિશ્વની ડેરી બનવા માટેની તક અને પ્રડકારો" રાખવામાં આવી છે. પરશોત્તમ રૂપાલાએ જણાવ્યું હતું કે "ભારતના ડેરી ઉદ્યોગે નોંધપાત્ર વેગ પ્રાપ્ત કર્યું છે અને તે વિશ્વને દૂધ અને ડેરી ઉત્પાદનો અંગે

સુરક્ષિત કરી શકે તેમ છે. પ્રજાતિ સુધારણા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું એ સમયની જરૂરિયાત છે. પશુ દીઠ સરેરાશ દૂધ ઉત્પાદન અઢીથી ત્રણ લીટર હોવા છતાં, આપણે દુનિયાના સૌથી મોટા દૂધ ઉત્પાદક છીએ. કલ્પના કરો કે ઉત્પાદકતા વધારીને ૧૦ લીટર સુધી પહોંચે

હતી. એ પછી ડેરી ભેતે અજોડ વિકાસ હાંસલ કર્યો છે. એ સમયે ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન ૭૧ મિલિયન ટન હતું તે હવે વધીને ૨૨૨ ટન સુધી પહોંચ્યું છે. ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન ૩ ગણુ વધ્યું છે, જ્યારે ગુજરાતમાં ઉત્પાદન ૮ ગણુ વધ્યું છે જે દૈનિક

તેયાર છે. આપણે તે હાંસલ કરવા માટે આપણી એકરૂપતા (સીનજી)ને કામે લગાડવાની છે. આપણે દૂધાળાં ઢોરની ઉત્પાદકતા ઝગણી કરવાની છે અને ભારતનાં દૂધ ઉત્પાદનોની નિકાસમાં ૧૫ ટકાનો વધારો કરવાનો છે. અને કોપ-૨૬ લક્ષ્યો હાંસલ કરવા માટે

પોતાના વિચાર વ્યક્ત કર્યા હતા. આ પ્રસંગે ઉપસ્થિત નીતિ આયોગના સભ્ય પ્રો. રમેશ ચંદે જણાવ્યું કે "દૂધ અને દૂધનાં ઉત્પાદનો દેશમાં પોષણની જરૂર સંતોષવામાં મહત્વની કામગીરી બજાવે છે. તંદુરસ્ત વ્યક્તિને દૈનિક ૩૮૦ મી.લી. દૂધની જરૂર હોય છે. જો બગાડને ધ્યાનમાં લઈએ તો ભારતમાં માથાદીઠ ઉત્પાદન ૪૨૦ મી.લી. હોવું જોઈએ અને એક દેશ તરીકે, આપણે આ સ્તર વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧માં વટાવી દીધું છે અને આપણું ઉત્પાદન ભલામણ કરેલ સ્તરથી ઉપર છે. ભારતમાં દૂધની માંગ ૬ ટકાના દરે વધી રહી છે પરંતુ વસ્તી વૃદ્ધિ માત્ર ૧ ટકા છે. ઉદ્યોગના વિકાસ માટે આપણે વિદેશનું બજાર હાંસલ કરવું અને દૂધની ગુણવત્તા સુધારવી જરૂરી છે." ડેરી ભેતની આ કોન્ફરન્સે આ ભેતના પ્રોફેશનલ્સ માટે એકત્ર થઈને વિશ્વના ડેરી ભેતની તરાહ, ખેતીમાં ઈનોવેશન, પર્યાવરણ, ક્લાઈમેટ ચેન્જ અને પોષણ અંગે ચર્ચા મારફતે તેની ઈનોવેશન અને ઉપાયો અંગે પરામર્શનું પ્લેટફોર્મ બની રહેશે.

તો ભારત ડેરી ઉદ્યોગમાં ક્યાં સુધી આગળ ધપી શકે? આપણે પ્રજાતિ સુધારણાને મિશન મોડમાં સ્વીકારીને પોતાનું ધ્યેય સાકાર કરવાનું છે અને અમૃતકાલમાં ડેરી ભેતને એક નવા ઉંચા સ્થાને લઈ જવાનો છે. ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનના પ્રમુખ આર.એસ. સોહીએ જણાવ્યું હતું કે "છેલ્લે ડેરી ઉદ્યોગની કોન્ફરન્સ ૧૯૯૬માં આણંદમાં યોજાઈ

૩૦ લાખ લીટરથી વધીને ૨૭૦ લાખ લીટર થયું. ડેરી ભેતે આત્મનિર્ભર અને કાર્યશીલ સપ્લાય ચેઈન બનીને તથા માળખાકીય સુવિધાઓમાં રોકાણ કરીને આપણે ડેરી ઉદ્યોગની વૃદ્ધિમાં યોગદાન આપી શકીએ તેમ છીએ". નેશનલ ડેરી ડેવલોપમેન્ટ બોર્ડના ચેરમેન મિનેશ શાહે જણાવ્યું કે "આપણી પાસે વિઝન ૨૦૪૭ની બ્લુ પ્રિન્ટ

ટકાઉ ગ્રીન પ્રેક્ટિસ બનાવો." ઉદ્ઘાટન બેઠકમાં ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સના એક સ્મૃતિચિહ્નનું વિમોચન કરવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રસંગે ડેરી ભેતના વિકાસમાં નોંધપાત્ર પ્રદાન કરનાર વ્યક્તિઓ અને સંસ્થાઓનું બહુમાન કરવામાં આવ્યું હતું. ઇન્ટરનેશનલ ડેરી ફેડરેશનના પ્રેસીડેન્ટ પીરકીસ્ટીઆનો બ્રેઝેલ વિશ્વમાં ડેરી ભેતની સ્થિતિ અંગે

ગાંધીનગર સમાચાર

કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી અમીત શાહ આજે ગાંધીનગર-નારદીપુરનો પ્રવાસ કરશે

ગાંધીનગર, તા. ૧૭
કેન્દ્રના ગૃહમંત્રી અમીત શાહ આજથી બે દિવસ માટે જિલ્લાના પ્રવાસે આવી રહ્યા છે. તેમના જિલ્લાના પ્રવાસને લઈ તંત્ર દ્વારા તડામાર તૈયારીઓ કરવામાં આવી છે.

કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી અમીત શાહના આજે ગાંધીનગર શહેરમાં ૩ કાર્યક્રમ અને કલોલના નારદીપુર ખાતે એક કાર્યક્રમનું આયોજન કરાયું છે.

ગૃહમંત્રી સવારે એકઝીબીશન સેન્ટર ખાતે ચાલી રહેલ ડેરી એક્સ્પોના કાર્યક્રમમાં હાજરી આપશે અને સહકારી ક્ષેત્રના મજબુતીકરણની સાથે સાથે ડેરી ઉદ્યોગના વિકાસ અંગે સંબોધન

કરશે તેમ જાણવા મળેલ છે.

આ પછી બાર વાગે તેઓ જિલ્લા ગ્રામ વિકાસ એજન્સી દ્વારા યોજાયેલ દિશા બેઠકમાં હાજરી આપશે. આ બેઠકમાં કેન્દ્ર પુરસ્કૃત યોજનાઓના જિલ્લામાં અમલીકરણને લઈ સમીક્ષા કરવામાં આવશે. આ માટે ખાસ પાવર પોઈન્ટ પ્રેઝન્ટેશન પણ તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. આ બેઠકમાં જિલ્લાના પાંચેય ધારાસભ્યો ઉપરાંત જિલ્લા પંચાયતના પ્રમુખ અને અપેક્ષિત અધિકારીઓ હાજરી આપશે.

ગૃહમંત્રી આ પછી બપોરે ગાંધીનગર સિવિલ હોસ્પિટલ ખાતે દર્દીઓના સગાઓ માટે નિઃશુલ્ક ભોજનગૃહનું લોકાર્પણ કરશે.

ગૃહમંત્રી સિવિલ હોસ્પિટલનો કાર્યક્રમ પતાવી સીધા કલોલ તાલુકાના નારદીપુર ગામે સી.એસ.આર. ફંડમાંથી પ્રસિદ્ધ અને પુરાણા હેર તળાવના બ્યુટીફીકેશન કરાયા બાદ ત્યાં નિર્માણ કરાયેલ નક્ષત્રવનને ખુલ્લું મુકશે. રૂ. ૪ કરોડથી વધુના ખર્ચે આ તળાવનું બ્યુટીફીકેશન કરવામાં આવ્યું છે. જ્યાં બાળકો માટે ઉદ્યાન, ક્રીડાંગણ બનાવવામાં આવ્યું છે જે ગામ માટે એક આગવું નજારાણું બનશે. આ તળાવ નજીક જ નક્ષત્રવન પણ બનાવવામાં આવ્યું છે. આ પછી તેઓ વડોદરા જવા રવાના થશે. ૧૮મીએ તેઓ સેન્ટ્રલ યુનિ.ના દિક્ષાંત સમારોહમાં હાજરી આપશે.

ગાંધીનગરમાં ઈન્ડીયન ડેરી એસો.ની ૪૯મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ-એક્સપોનો પ્રારંભ

ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા પ્રજાતિ સુધારણા- પશુ ઉત્પાદકતામાં ધ્યાન આપવું પડશે: રૂપાલા

ગાંધીનગર, તા. ૧૬

ગાંધીનગરના હેલિપેડ ગ્રાઉન્ડ ખાતે ઈન્ડીયન ડેરી એસોસિએશનની ૪૯મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોનો આજે ઉદ્ઘાટન કાર્યક્રમ કેન્દ્રિય પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગ મંત્રી પરશોત્તમ રૂપાલાની ઉપસ્થિતિમાં યોજાયો હતો. જેમાં તેઓએ ઉદ્બોધન કર્યું હતું કે, ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બનવામાં ધ્યાન આપવું જોઈએ.

ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ

પછી યોજાતી આ ૩ દિવસની કોન્ફરન્સમાં ભારત અને વિદેશમાંથી ડેરી નિષ્ણાતો, સહકારી સંસ્થાઓ, દૂધ ઉત્પાદકો, સરકારી અધિકારી, વૈજ્ઞાનિકો, શિક્ષણવિદો, આયોજકો અને હિતધારકોને એકત્ર થયા છે. આ કોન્ફરન્સનો થીમ “ભારતને વિશ્વની ડેરી બનવા માટેની તક અને પડકારો” રાખ્યો છે.

આ અવસરે કેન્દ્રિય પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગ મંત્રી રૂપાલાએ જણાવ્યું હતું કે “ભારતના ડેરી ઉદ્યોગે નોંધપાત્ર વેગ પ્રાપ્ત કર્યું છે અને તે વિશ્વને દૂધ અને ડેરી

ઉત્પાદનો અંગે સુરક્ષિત કરી શકે તેમ છે. પ્રજાતિ સુધારણા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું એ સમયની જરૂરિયાત છે. પશુ દીઠ સરેરાશ દૂધ ઉત્પાદન અઢીથી ત્રણ લીટર હોવા છતાં, આપણે દુનિયાના સૌથી મોટા દૂધ ઉત્પાદક છીએ. કલ્પના કરો કે ઉત્પાદકતા વધારીને ૧૦ લીટર સુધી પહોંચે તો ભારત ડેરી ઉદ્યોગમાં ક્યાં સુધી આગળ ધપી શકે? આપણે પ્રજાતિ સુધારણાને મિશન મોડમાં સ્વીકારીને પોતાનું ધ્યેય સાકાર કરવાનું છે અને અમુતકાલમાં ડેરી ક્ષેત્રને એક નવા ઉંચા સ્થાને

લઈ જવાનો છે.

આ પ્રસંગે ઈન્ડીયન ડેરી એસોસિએશનના પ્રમુખ આર. એસ. સોઢીએ જણાવ્યું હતું કે, ૧૯૯૬માં ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન ૭૧ મિલિયન ટન હતું, તે હવે વધીને ૨૨૨ ટન સુધી પહોંચ્યું છે. ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન ૩ ગણ વધ્યું છે. જ્યારે ગુજરાતમાં ઉત્પાદન ૯ ગણ વધ્યું છે, જે દૈનિક ૩૦ લાખ લીટરથી વધીને ૨૭૦ લાખ લીટર થયું છે. ડેરી ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભર અને માળખાકીય સુવિધાઓમાં રોકાણ કરીને આપણે ડેરી ઉદ્યોગની વૃદ્ધિમાં યોગદાન આપી શકીએ તેમ છીએ”.

ભારતને વિશ્વની ડેરી બનવા માટેની તક અને પડકારો વિશે કોન્ફરન્સનો પ્રારંભ

વર્ષ 2027 સુધીમાં ભારતમાં ડેરી ક્ષેત્રનું બજાર 30 લાખ કરોડનું થવાનો અંદાજ

નવગુજરાત સમય > આણંદ

ભારતમાં વર્ષ 2021-22 માં દૂધનું ઉત્પાદન 222 મિલિયન ટન હતું અને તે વધતી વસતી, અને ખરીદશક્તિ તેમજ પોષણને અપાતા મહત્વને ધ્યાનમાં લેતાં વર્ષ 2047 સુધીમાં તે વધીને 628 મિલિયન ટન થવાની ધારણા છે. ભારતના ડેરી ક્ષેત્રનું બજાર રૂ.13 લાખ કરોડનું છે, તે જે વર્ષ 2027 સુધીમાં બમણું થઈને રૂ. 30 લાખ કરોડનું થવાનો અંદાજ છે. એમ એનડીડીબીના ચેરમેન મિનેશ શાહે ગાંધીનગર ખાતે ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશન દ્વારા આયોજિત કોન્ફરન્સના ઉદ્ઘાટન પ્રસંગે જણાવ્યું હતું.

આ પ્રસંગે કેન્દ્રના પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના મંત્રી પરસોત્તમ રૂપાલાએ જણાવ્યું કે, ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બંનેમાં ધ્યાન આપવું જોઈએ. આપણે પ્રજાતિ સુધારણાને મિશન મોડમાં સ્વીકારીને પોતાનું ધ્યેય

સાકાર કરવાનું છે અને અમૃતકાલમાં ડેરી ક્ષેત્રને એક નવા ઉંચા સ્થાને લઈ જવાનો છે. ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનના પ્રમુખ ડો.આર.એસ.સોઢીએ જણાવ્યું હતું કે “છેલ્લે ડેરી ઉદ્યોગની કોન્ફરન્સ 1996માં આણંદમાં યોજાઈ હતી. એ પછી ડેરી ક્ષેત્રે અજોડ વિકાસ હાંસલ કર્યો છે. એ સમયે ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન 71 મિલિયન ટન હતું તે હવે વધીને 222 ટન સુધી પહોંચ્યું છે. ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન 3 ગણ વધ્યું છે, જ્યારે ગુજરાતમાં ઉત્પાદન 9 ગણ વધ્યું છે. નીતિ આયોગના સભ્ય પ્રો.રમેશ ચંદ્રે જણાવ્યું કે ભારતમાં દૂધની માંગ 6 ટકાના દરે વધી રહી છે પરંતુ

વસ્તી વૃદ્ધિ માત્ર 1 ટકા છે. ઉદ્યોગના વિકાસ માટે આપણે વિદેશનું બજાર હાંસલ કરવું અને દૂધની ગુણવત્તા સુધારવી જરૂરી છે.

એનડીડીબીના ચેરમેન મિનેશ શાહે જણાવ્યું કે “આપણી પાસે વિઝન 2047ની બ્લુ પ્રિન્ટ તૈયાર છે. આપણે દૂધાળાં ઢોરની ઉત્પાદકતા 4 ગણી કરવાની છે અને ભારતનાં દૂધ ઉત્પાદનોની નિકાસમાં 15 ટકાનો વધારો કરવાનો છે. અને COP26 લક્ષ્યો હાંસલ કરવા માટે ટકાઉ ગ્રીન પ્રેક્ટિસ બનાવો. આ પરિવર્તનલક્ષી મજલમાં હું આપનું સ્વાગત કરું છું”

NDDDB, GCMMF અને IDMC લિ.ના અધિકારીઓની ઉપસ્થિતિમાં શ્રીલંકાના રાષ્ટ્રપ્રમુખ સમક્ષ પ્લાન રજૂ કરાયો

ભારત ડેરી સેક્ટરમાં શ્રીલંકાને આત્મનિર્ભર બનાવશે

નવગુજરાત સમય > આણંદ

■ એનડીડીબીના ચેરમેન અને મેનેજિંગ ડિરેક્ટર મીનેશ શાહ, જીસીએમએમએફ લિ.ના ચેરમેન શામળભાઈ પટેલ અને મેનેજિંગ ડિરેક્ટર જયેન મહેતા, આઈડીએમસી લિ.ના એક્ઝિક્યુટિવ ડિરેક્ટર પ્રકાશ મહેશ્વરી તથા એનડીડીબીના અન્ય અધિકારીઓએ શ્રીલંકા ખાતેના ભારતના હાઈ કમિશનર ગોપાલ બાગલેની હાજરીમાં શ્રીલંકાના રાષ્ટ્રપ્રમુખ રાનિલ વિક્રમાસિંહે સમક્ષ શ્રીલંકામાં ડેરી ક્ષેત્રનો વિકાસ કરવા માટેનો એક્શન પ્લાન રજૂ કર્યો હતો. જે અંતર્ગત ભારત શ્રીલંકાને તેના ડેરી સેક્ટરને આયાત પર નિર્ભર ક્ષેત્રમાંથી આત્મનિર્ભર બનાવવામાં મદદરૂપ થશે.

બેઠકમાં શ્રીલંકાના ભૂતપૂર્વ રાષ્ટ્રપ્રમુખ ચંદ્રિકા કુમારાતુંગા, શ્રીલંકાના કૃષિમંત્રી મહિન્દા અમારાવીરા, રાષ્ટ્રપ્રમુખના સચિવ ઇએમએસબી એકનાયકે તથા શ્રીલંકાના અન્ય

વરિષ્ઠ અધિકારીઓ પણ હાજર રહ્યાં હતાં. સંબંધિત અધિકારીઓ સાથે શ્રેણીબદ્ધ મુલાકાતો અને બેઠકો યોજ્યાબાદ શ્રીલંકાના ડેરી ક્ષેત્રના વિકાસની યોજના આખરે સરકારથી સરકાર વચ્ચેના સહકારના માળખાંની અંદર આકાર પામી શકી હતી. આ એક્શન પ્લાન ઉત્પાદકતા વધારવા પર તેમજ દૂધની ગ્રાપ્તિ, પ્રોસેસિંગ અને માર્કેટિંગમાં કાર્યક્ષમતા લાવવા પર કેન્દ્રીત છે, જેમાં ભારત અને શ્રીલંકાની

સંસ્થાઓ વચ્ચે સંયુક્ત ઉદ્યમોની રચના કરવાનો પણ સમાવેશ થાય છે.

એનડીડીબીના ચેરમેન મીનેશ શાહે પ્રેઝન્ટેશનમાં એ બાબત પર પ્રકાશ પાડ્યો હતો કે, બંને દેશો સમાન ભૌગોલિક સ્થિતિ અને નાના પશુપાલકો પર આધારિત દૂધ ઉત્પાદન સિસ્ટમ ધરાવે છે. જોકે, અભાવમાંથી આત્મનિર્ભર બનવા સુધીની આ સફર ખેડવા માટે ઉપલબ્ધ સંસાધનોને સંરચિત અને કેન્દ્રીત હસ્તલેખોની સાથે

ઉત્પાદક સંસાધનો તરીકે અસરકારક રીતે ઉપયોગમાં લેવા જરૂરી છે. ભારતના અનુભવો અને તેણે પ્રાપ્ત કરેલી શીખ ઇચ્છિત પરિણામો તરફ ધોરી જનારા પ્રોજેક્ટ્સના અમલીકરણને ઝડપી બનાવવામાં મદદરૂપ થઈ શકે છે.

શ્રીલંકાના રાષ્ટ્રપ્રમુખ રાનિલ વિક્રમાસિંહે ઇચ્છા વ્યક્ત કરી હતી કે, તમામ પ્રક્રિયાઓ વહેલીતકે પૂરી થઈ જવી જોઈએ, જેથી કરીને આ હસ્તલેખોના લાભ પશુપાલકો અને વપરાશકર્તાઓ બંને સુધી પહોંચે છે તથા તેમણે શ્રીલંકાની સરકાર તરફથી સમર્થન પૂરું પાડવાની પણ ખાતરી આપી હતી. શ્રીલંકાની સરકારે વર્ષ 1997-2000માં નેશનલ ડેરી ડેવલપમેન્ટ બોર્ડ (એનડીડીબી)ની સાથે સહકાર સાથો હતો. હાલમાં શ્રીલંકાની સરકારે એનડીડીબી અને અમૂલ મારફતે ફરીથી ભારત પાસે મદદ માંગી છે, જેથી કરીને શ્રીલંકાને તેની પોષણ સંબંધિત જરૂરિયાતો પૂરી કરવામાં તથા સમગ્ર દેશના નાના પશુપાલકોની આજીવિકાને સુધારવામાં મદદરૂપ થઈ શકાય.

અમિતભાઈ બે દિક્ષાંત સમારોહ સહિત 8 કાર્યક્રમોમાં હાજરી આપશે

નવગુજરાત સમય > ગાંધીનગર

કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકારિતા મંત્રી અમિતભાઈ શાહ શુક્રવારે મોડી સાંજ પછી અમદાવાદમાં આવી પહોંચ્યા હતા. ગુજરાતના બે દિવસના પ્રવાસ દરમિયાન આઠ જેટલા જાહેર કાર્યક્રમોમાં ગાંધીનગર લોકસભાના સાંસદ અમિતભાઈ હાજરી આપનાર છે એમાં બે મોટી યુનિવર્સિટીઓના દિક્ષાંત સમારોહમાં ઉપસ્થિત રહેવાના છે.

શનિવારેસવારે ૧૦વાગેગાંધીનગર હેલિપેડ ગ્રાઉન્ડ ખાતે યોજાયેલા ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનના ૪૯ મા વાર્ષિક સમારોહને સહકારિતામંત્રી અમિતભાઈ ખુલ્લુ મુકશે. ત્યાંથી બપોરે ૧૨ વાગે ગાંધીનગર સરકિટ હાઉસ ખાતે જિલ્લા સંકલન અને મોનિટરિંગ કમિટીની બેઠકમાં હાજરી આપશે. બપોરે ૨ વાગે ગાંધીનગર સિવિલ હોસ્પિટલ ખાતે નિઃશુલ્ક ભોજન અભિયાનનો શુભારંભ કરાવશે. બપોરે ૩ વાગે નારદીપુર તળાવનું લોકાર્પણ અને વાસન તળાવ તથા કલોલના

વિવિધ વિકાસ કામોના ભૂમિપૂજન કરશે. ત્યાર બાદ ૫.૩૦ વાગે વડોદરામાં એમ.એસ. યુનિવર્સિટીના દિક્ષાંત સમારોહમાં હાજરી આપશે.

રવિવારે કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી અમિતભાઈ જૂનાગઢ અને ગાંધીનગરના કાર્યક્રમોમાં હાજરી આપનાર છે. ૧૯મી માર્ચેસવારે ૧૧.૩૦ વાગે જૂનાગઢ જિલ્લા સહકારી બેંકના મુખ્યાલયના ભૂમિપૂજન તથા કૃષિ શિબિરમાં ઉપસ્થિત રહી એપીએમસી કિસાન ભવનનું ઉદ્ઘાટન કરશે. આ કાર્યક્રમો બાદ સોમનાથ દાદાના દર્શન પૂજન કરી સોમનાથ ટ્રસ્ટની એક એપ્લિકેશનને લોન્ચ કરશે. આ ઉપરાંત ટ્રસ્ટના વિવિધ લોકકાર્યોના

ભૂમિપૂજન, લોકાર્પણ કર્યા બાદ ગાંધીનગર પહોંચી સાંજે પાંચ વાગે ગુજરાત સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટીના દિક્ષાંત સમારોહમાં હાજરી આપશે.

જાલમી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ

એક સમયે ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન ૭૧ મિલિયન ટન હતું, વધીને ૨૨૨ ટન સુધી પહોંચ્યું :આર.એસ.સોઢી

ન્યાયદર્શન.અમદાવાદ,
ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બનવામાં ધ્યાન આપવું જોઈએ તેવું કેન્દ્રના પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના પ્રધાન પરસોત્તમ રૂપાલાએ ગુરુવારે ડેરી ઉદ્યોગ ના આગેવાનો ને સંબોધતા જણાવ્યું હતું. તે ગાંધીનગરમાં ઈન્ડીયન ડેરી એસોસિએશનની જાલમી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપો ની ઉદ્ઘાટન બેઠકને સંબોધન કરી રહ્યા હતા.

ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ પછી યોજાતી આ ૩ દિવસની કોન્ફરન્સમાં ભારત અને વિદેશમાંથી ડેરી નિષ્ણાતો, સહકારી સંસ્થાઓ, દૂધ ઉત્પાદકો, સરકારી અધિકારી, વૈજ્ઞાનિકો, શિક્ષણવિદો, આયોજકો અને

ઈન્ડીયન ડેરી એસોસિએશનની જાલમી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ
ગાંધીનગર ખાતે યોજાઈ : કેન્દ્રના પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના
પ્રધાન પરસોત્તમ રૂપાલા ની પ્રેરક ઉપસ્થિતિ

હિતધારકોને એકત્ર થયા છે. આ કોન્ફરન્સનો થીમ “ભારતને વિશ્વની ડેરી બનવા માટેની તક અને પડકારો” રાખ્યો છે. પરસોત્તમ રૂપાલાએ વધુમાં જણાવ્યું કે “ભારતના ડેરી ઉદ્યોગે નોંધપાત્ર વેગ પ્રાપ્ત કર્યું છે અને તે વિશ્વને દૂધ અને ડેરી

ઉત્પાદનો અંગે સુરક્ષિત કરી શકે તેમ છે. પ્રજાતિ સુધારણા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું એ સમયની જરૂરિયાત છે. પશુ દીઠ સરેરાશ દૂધ ઉત્પાદન અઢીથી ત્રણ લીટર હોવા છતાં, આપણે દુનિયાના સૌથી મોટા દૂધ ઉત્પાદક છીએ. કલ્પના કરો કે ઉત્પાદકતા વધારીને

૧૦ લીટર સુધી પહોંચે તો ભારત ડેરી ઉદ્યોગમાં ક્યાં સુધી આગળ ધપી શકે? આપણે પ્રજાતિ સુધારણાને મિશન મોડમાં સ્વીકારીને પોતાનું ધ્યેય સાકાર કરવાનું છે અને અમૃતકાલ માં ડેરી ક્ષેત્રને એક નવા ઉંચા સ્થાને લઈ જવાનો છે. ઈન્ડીયન ડેરી

એસોસિએશનના પ્રમુખ આર.એસ. સોઢી એ પોતાના પ્રવચનમાં જણાવ્યું હતું કે “છેલ્લે ડેરી ઉદ્યોગની કોન્ફરન્સ ૧૯૯૬માં આણંદમાં યોજાઈ હતી. એ પછી ડેરી ક્ષેત્રે અજોડ વિકાસ હાંસલ કર્યો છે. એ સમયે ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન ૭૧ મિલિયન ટન હતું તે હવે વધીને ૨૨૨ ટન સુધી પહોંચ્યું છે. ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન ૩ ગણું વધ્યું છે, જ્યારે ગુજરાતમાં ઉત્પાદન ૮ ગણું વધ્યું છે જે દૈનિક ૩૦ લાખ લીટર થી વધીને ૨૭૦ લાખ લીટર થાયું. ડેરી ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભર અને કાર્યક્ષમ સપ્લાય ચેઈન બનીને તથા માળખાકીય સુવિધાઓ માં રોકાણ કરીને આપણે ડેરી ઉદ્યોગની વૃદ્ધિ માં યોગદાન આપી શકીએ તેમ છીએ”

વિશ્વની ડેરી બનવા માટે દેશના ડેરી ઉદ્યોગે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બાબતે ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું જોઈએ

ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બનવામાં ધ્યાન આપવું જોઈએ તેવું કેન્દ્રના પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના પ્રધાન શ્રી પરશોત્તમ રૂપાલાએ ગુરુવારે ડેરી ઉદ્યોગના આગેવાનોને સંબોધતાં જણાવ્યું હતું. તે ગાંધીનગરમાં ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની ૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોની ઉદ્ઘાટન બેઠકને સંબોધન કરી રહ્યા હતા.

ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ પછી યોજાતી આ ૩ દિવસની કોન્ફરન્સમાં ભારત અને વિદેશમાંથી ડેરી નિષ્ણાતો, સહકારી સંસ્થાઓ, દૂધ ઉત્પાદકો, સરકારી અધિકારી, વૈજ્ઞાનિકો, શિક્ષણવિદો, આયોજકો અને હિતધારકોને એકત્ર થયા છે. આ કોન્ફરન્સનો થીમ કૃષિભારતને વિશ્વની ડેરી બનવા માટેની તક અને પડકારો રાખ્યો છે.

શ્રી પરશોત્તમ રૂપાલાએ વધુમાં

જણાવ્યું કે ભારતના ડેરી ઉદ્યોગે નોંધપાત્ર વેગ પ્રાપ્ત કર્યું છે અને તે વિશ્વને દૂધ અને ડેરી ઉત્પાદનો અંગે સુરક્ષિત કરી શકે તેમ છે. પ્રજાતિ સુધારણા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું એ સમયની જરૂરિયાત છે. પશુ દોઢ સરેરાશ દૂધ ઉત્પાદન અઢીથી ત્રણ લીટર હોવા છતાં, આપણે દુનિયાના સૌથી મોટા દૂધ ઉત્પાદક છીએ. કલ્પના કરો કે ઉત્પાદકતા વધારીને ૧૦ લીટર સુધી પહોંચે તો ભારત ડેરી ઉદ્યોગમાં ક્યાં સુધી આગળ ધપી શકે? આપણે પ્રજાતિ સુધારણાને મિશન મોડમાં સ્વીકારીને પોતાનું ધ્યેય સાકાર કરવાનું છે અને અમૃતકાલમાં ડેરી ક્ષેત્રને એક નવા ઉંચા સ્થાને લઈ જવાનો છે.

ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનના પ્રમુખ શ્રી આર.એસ. સોઢીએ પોતાના પ્રવચનમાં જણાવ્યું હતું કે છેલ્લે ડેરી ઉદ્યોગની કોન્ફરન્સ ૧૯૯૬માં આણંદમાં યોજાઈ હતી. એ પછી ડેરી ક્ષેત્રે અજોડ વિકાસ હાંસલ કર્યો છે. એ સમયે ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન ૭૧ મિલિયન ટન હતું તે હવે વધીને ૨૨૨ ટન સુધી પહોંચ્યું છે. ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન ૩ ગણ વધ્યું છે.

જ્યારે ગુજરાતમાં ઉત્પાદન ૮ ગણ વધ્યું છે જે દૈનિક ૩૦ લાખ લીટરથી વધીને ૨૭૦ લાખ લીટર થયું. ડેરી ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભર અને કાર્યક્ષમ સપ્લાય ચેઇન બનીને તથા માળખાકીય સુવિધાઓમાં રોકાણ કરીને આપણે ડેરી ઉદ્યોગની વૃદ્ધિમાં યોગદાન આપી શકીએ તેમ છીએ.

ઉદ્ઘાટન બેઠકમાં ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સના એક સ્મૃતિચિન્નું વિમોચન કરવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રસંગે ડેરી ક્ષેત્રના વિકાસમાં નોંધપાત્ર પ્રદાન કરનાર વ્યક્તિઓ અને સંસ્થાઓનું બહુમાન કરવામાં આવ્યું હતું. ઈન્ટરનેશનલ ડેરી ફેડરેશનના પ્રેસીડેન્ટ પીરકીસ્ટીઆનો બ્રેઝેલ વિશ્વમાં ડેરી ક્ષેત્રની સ્થિતિ અંગે પોતાના વિચાર વ્યક્ત કર્યા હતા.

વિશ્વની ડેરી બનવા માટે દેશના ડેરી ઉદ્યોગે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બાબતે ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું જોઈએ

ગાંધીનગર, ૧૬ માર્ચ: ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બનવામાં ધ્યાન આપવું જોઈએ તેવું કેન્દ્રના પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના પ્રધાન શ્રી પરશોત્તમ રૂપાલાએ ગુરુવારે ડેરી ઉદ્યોગના આગેવાનોને સંબોધતાં જણાવ્યું હતું. તે ગાંધીનગરમાં ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની ૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોની ઉદ્ઘાટન બેઠકને સંબોધન કરી રહ્યા હતા. ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ પછી યોજાતી આ ૩ દિવસની કોન્ફરન્સમાં ભારત અને વિદેશમાંથી ડેરી નિષ્ણાતો, સહકારી સંસ્થાઓ, દૂધ ઉત્પાદકો, સરકારી અધિકારી, વૈજ્ઞાનિકો, શિક્ષણવિદો, આયોજકો અને હિતધારકોને એકત્ર થયા છે. આ કોન્ફરન્સનો થીમ ક્ષમારતને વિશ્વની ડેરી બનવા માટેની તક અને પડકારો રાખ્યો છે. શ્રી પરશોત્તમ રૂપાલાએ વધુમાં જણાવ્યું કે ક્ષમારતના ડેરી ઉદ્યોગે નોંધપાત્ર વેગ પ્રાપ્ત કર્યું છે અને તે વિશ્વને દૂધ અને ડેરી ઉત્પાદનો અંગે સુરક્ષિત કરી શકે તેમ છે. પ્રજાતિ સુધારણા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું એ સમયની જરૂરિયાત છે. પશુ દીઠ સરેરાશ દૂધ ઉત્પાદન અઢીથી ત્રણ લીટર હોવા છતાં, આપણે દુનિયાના સૌથી મોટા દૂધ ઉત્પાદક છીએ. કલ્પના કરો કે ઉત્પાદકતા વધારીને ૧૦ લીટર સુધી પહોંચે તો ભારત ડેરી ઉદ્યોગમાં ક્યાં સુધી આગળ ધપી શકે? આપણે પ્રજાતિ સુધારણાને મિશન મોડમાં સ્વીકારીને પોતાનું ધ્યેય સાકાર કરવાનું છે અને અમૃતકાલમાં ડેરી ક્ષેત્રને એક નવા ઉંચા સ્થાને લઈ જવાનો છે. ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનના પ્રમુખ શ્રી આર.એસ. સોદીએ પોતાના પ્રવચનમાં જણાવ્યું હતું કે ક્ષેત્રે ડેરી ઉદ્યોગની કોન્ફરન્સ ૧૯૯૬માં આણંદમાં યોજાઈ હતી. એ પછી ડેરી ક્ષેત્રે અજોડ વિકાસ હાંસલ કર્યો છે. એ સમયે

ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન ૭૧ મિલિયન ટન હતું તે હવે વધીને ૨૨૨ ટન સુધી પહોંચ્યું છે. ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન ૩ ગણું વધ્યું છે, જ્યારે ગુજરાતમાં ઉત્પાદન ૮ ગણું વધ્યું છે જે દૈનિક ૩૦ લાખ લીટરથી વધીને ૨૭૦ લાખ લીટર થયું. ડેરી ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભર અને કાર્યક્ષમ સપ્લાય ચેઈન બનીને તથા માળખાકીય સુવિધાઓમાં રોકાણ કરીને આપણે ડેરી ઉદ્યોગની વૃદ્ધિમાં યોગદાન આપી શકીએ તેમ છીએ. ઉદ્ઘાટન બેઠકમાં ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સના એક સ્મૃતિચિહ્નનું વિમોચન કરવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રસંગે ડેરી ક્ષેત્રના વિકાસમાં નોંધપાત્ર પ્રદાન કરનાર વ્યક્તિઓ અને સંસ્થાઓનું બહુમાન કરવામાં આવ્યું હતું. ઈન્ટરનેશનલ ડેરી ફેડરેશનના પ્રેસીડેન્ટ પીરકીસ્ટીઆનો બ્રેઝેલ વિશ્વમાં ડેરી ક્ષેત્રની સ્થિતિ અંગે પોતાના વિચાર વ્યક્ત કર્યા હતા. નીતિ આયોગના સભ્ય પ્રો. રમેશ ચંદ્રે જણાવ્યું કે દૂધ અને દૂધનાં ઉત્પાદનો દેશમાં પોષણની જરૂર સંતોષવામાં મહત્વની કામગીરી બજાવે છે. તંદુરસ્ત વ્યક્તિને દૈનિક ૩૮૦ મી.લી. દૂધની જરૂર હોય છે. જો બગાડને ધ્યાનમાં લઈએ તો ભારતમાં માથાદીઠ ઉત્પાદન ૪૨૦ મી.લી. હોવો જોઈએ. અને એક દેશ તરીકે, આપણે આ સ્તર વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧માં વટાવી દીધો છે અને આપણું ઉત્પાદન ભલામણ કરેલ સ્તરોથી ઉપર છે.

राजस्थान पत्रिका

49वां डेयरी उद्योग सम्मेलन शुरू, भारत में दूध की मांग 6 फीसदी के हिसाब से बढ़ रही

‘भारत को दुनिया की डेयरी बनने के लिए नस्ल सुधार पर ध्यान देना जरूरी’

पत्रिका न्यूज नेटवर्क
patrika.com

अहमदाबाद. भारत को दुनिया की डेयरी बनने के लिए नस्ल सुधार, पशु उत्पादकता पर ध्यान देना चाहिए। केंद्रीय मत्स्य पालन, पशुपालन और डेयरी मंत्री परबोत्तम रूपाला और डेयरी इंडस्ट्री से जुड़े लोगों ने गुरुवार को यह बात गांधीनगर में आरंभ हुए इंडियन डेयरी एसोसिएशन (आइडीए) के 49वें डेयरी उद्योग सम्मेलन व एक्सपो के उद्घाटन सत्र को संबोधित करते हुए कही।

रूपाला ने कहा कि भारतीय डेयरी उद्योग उल्लेखनीय गति से बढ़ा है और इसमें दुनिया के लिए

दूध और डेयरी सुरक्षा सुनिश्चित करने की क्षमता है। समय की मांग है कि नस्ल सुधार पर ध्यान दिया जाए। प्रति मवेशी 2.5-3 लीटर के औसत दूध उत्पादन के साथ भी हम दुनिया में सबसे बड़े दुग्ध उत्पादक हैं। कल्पना कीजिए कि भारत डेयरी उद्योग में कहां पहुंचेगा यदि हम उत्पादकता को 10 लीटर तक बढ़ा सकें। हमें इस लक्ष्य को हासिल करने और अमृत काल में डेयरी

उद्योग को नई ऊंचाइयों पर ले जाने के लिए एक मिशन मोड पर नस्ल सुधार करने की जरूरत है।

विदेशों में व्यापार

विकसित पर ध्यान दें

नीति आयोग के सदस्य प्रोफेसर रमेश चंद ने कहा कि दूध और दुग्ध उत्पाद देश की पोषण संबंधी जरूरतों को पूरा करने में महत्वपूर्ण

27 साल में गुजरात में दूध उत्पादन नौ गुना

इंडियन डेयरी एसोसिएशन के अध्यक्ष आरएस सोढ़ी ने कहा कि पिछली बार गुजरात ने 1996 में आरंभ में डेयरी उद्योग सम्मेलन की मेजबानी की थी। तब से डेयरी उद्योग में की गई प्रगति बेजोड़ है। उस समय भारत का दुग्ध उत्पादन

केवल 71 मिलियन टन था जो अब बढ़कर 222 मिलियन टन हो गया है। इस तरह भारत का दूध उत्पादन तीन गुना बढ़ गया है, लेकिन गुजरात में यह 30 लाख लीटर प्रतिदिन से नौ गुना बढ़कर 270 लाख लीटर हो गया है।

भूमिका निभा रहे हैं। पोषण विशेषज्ञों के अनुसार एक स्वस्थ व्यक्ति को प्रतिदिन 380 मिली दूध की आवश्यकता होती है। खराब होने को ध्यान में रखते हुए प्रति व्यक्ति आय के हिसाब से दूध का उत्पादन 420 मिली प्रतिदिन होना चाहिए। हमने 2020-21 में इस

महत्वपूर्ण मील के पत्थर को पार कर लिया है और हमारा उत्पादन इससे ऊपर है। भारत की दूध की मांग 6% की दर से बढ़ रही है लेकिन जनसंख्या वृद्धि एक फीसदी है। इसलिए हमें दूध के लिए विदेशों में बाजार विकसित और गणवत्ता पर ध्यान की जरूरत है।

विश्व का डेयरी बनने के लिए देश के डेयरी उद्योग को नस्ल सुधार और पशु उत्पादकता पर ध्यान देना चाहिए: रूपाला

केंद्रीय पशुपालन एवं डेयरी उद्योग मंत्री पुरुषोत्तम रूपाला ने डेयरी उद्योग जगत के दिग्गजों को संबोधित करते हुए कहा कि भारत को दुनिया की डेयरी बनने के लिए नस्ल सुधार और पशु उत्पादकता पर ध्यान देना चाहिए। वे गांधीनगर में इंडियन डेयरी एसोसिएशन के 49वें डेयरी उद्योग सम्मेलन और एक्सपो के उद्घाटन सत्र को संबोधित कर रहे थे। 27 वर्षों के बाद गुजरात में आयोजित होने वाले 3- दिवसीय सम्मेलन में भारत और विदेशों के डेयरी विशेषज्ञ, सहकारी समितियां, दुग्ध उत्पादक, सरकारी अधिकारी, वैज्ञानिक, शिक्षाविद, योजनाकार और हितधारक एक साथ आए हैं। सम्मेलन का विषय "भारत के लिए विश्व का डेयरी बनने का अवसर और चुनौतियां" है। पुरुषोत्तम रूपाला ने आगे कहा कि "भारत के डेयरी उद्योग ने

महत्वपूर्ण गति प्राप्त की है और विश्व दूध और डेयरी उत्पादों को सुरक्षित करने में सक्षम है। प्रजातियों के सुधार पर ध्यान देना समय की मांग है। हालांकि प्रति पशु औसत दूध उत्पादन ढाई से तीन लीटर है, फिर भी हम दुनिया में सबसे बड़े दुग्ध उत्पादक हैं। कल्पना कीजिए कि अगर उत्पादकता 10 लीटर तक बढ़ा दी जाए तो भारत डेयरी उद्योग में कितना आगे बढ़ सकता है। हमें अपने लक्ष्य को प्राप्त करने के लिए नस्ल सुधार को मिशन मोड में लेना होगा और अमृतकल में डेयरी क्षेत्र को नई ऊंचाइयों पर ले जाना होगा। भारतीय डेयरी संघ के अध्यक्ष आर.एस. सोदी ने अपने भाषण में कहा कि "पिछला डेयरी उद्योग सम्मेलन 1996 में आणंद में हुआ था। तब से डेयरी क्षेत्र ने अद्वितीय विकास हासिल किया है। उस समय भारत में दूध का उत्पादन 71 मिलियन

टन था, जो अब बढ़कर 222 टन हो गया है। भारत में दूध का उत्पादन 3 गुना बढ़ गया है, जबकि गुजरात में उत्पादन 9 गुना बढ़कर 30 लाख लीटर से 270 लाख लीटर प्रतिदिन हो गया है। डेयरी क्षेत्र में एक आत्मनिर्भर और कुशल आपूर्ति श्रृंखला बनकर और बुनियादी ढांचे में निवेश करके हम डेयरी उद्योग के विकास में योगदान दे सकते हैं।" उद्घाटन बैठक में डेयरी उद्योग सम्मेलन की एक स्मारिका का विमोचन किया गया। इस अवसर पर डेयरी क्षेत्र के विकास में महत्वपूर्ण योगदान देने वाले व्यक्तियों और संगठनों को सम्मानित किया गया। इंटरनेशनल डेयरी फेडरेशन के अध्यक्ष फ्रिड्रिस्टियानो ब्रेजेल ने दुनिया में डेयरी क्षेत्र की स्थिति पर अपने विचार व्यक्त किए। नीति आयोग के सदस्य प्रो. रमेश चंद ने कहा कि देश की पोषण संबंधी जरूरतों को पूरा

करने में दूध और दुग्ध उत्पाद महत्वपूर्ण भूमिका निभाते हैं। समारोह का मुख्य भाषण देते हुए मिनेश शाह, अध्यक्ष, राष्ट्रीय डेयरी विकास बोर्ड ने कहा कि "हमारे पास विजन 2047 का खाका तैयार है। इसे हासिल करने के लिए हमें अपने तालमेल का इस्तेमाल करना होगा। मैं इस परिवर्तनकारी यात्रा में आपका स्वागत करता हूँ। केंद्रीय गृह एवं सहकारिता मंत्री अमित शाह, वह 18 मार्च को सुबह 10-30 बजे तक होने वाले इंडियन डेयरी समिट में मुख्य अतिथि हैं। मुख्यमंत्री भूपेंद्र पटेल, पुरुषोत्तम रूपाला, राज्य मंत्री जगदीश विश्वकर्मा, अध्यक्ष एनडीडीबी मिनेश शाह, सचिव पशुपालन एवं डेयरी राजेश कुमार सिंह के अलावा अंतर्राष्ट्रीय डेयरी उद्योग के अध्यक्ष फ्रिड्रिस्टियानो ब्रेजेल इस कार्यक्रम में मुख्य अतिथि के रूप में शामिल होंगे।

વિશ્વની ડેરી બનવા માટે દેશના ડેરી ઉદ્યોગે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બાબતે ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું જોઈએ

ગાંધીનગર, ૧૬ માર્ચ: ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે પ્રજાતિસુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બનવામાં ધ્યાન આપવું જોઈએ તેવું કેન્દ્રના પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના પ્રધાન શ્રી પરશોત્તમ રૂપાલાએ ગુરૂવારે ડેરી ઉદ્યોગના આગેવાનોને સંબોધતાં જણાવ્યું હતું. તે ગાંધીનગરમાં ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની ૪૮મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોની ઉદ્ઘાટન બેઠકને સંબોધન કરી રહ્યા હતા.

ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ પછી યોજાતી આ ૩ દિવસની કોન્ફરન્સમાં ભારત અને વિદેશમાંથી ડેરી નિષ્ણાતો, સહકારી સંસ્થાઓ, દૂધ ઉત્પાદકો, સરકારી અધિકારી, વૈજ્ઞાનિકો, શિક્ષણવિદો, આયોજકો અને હિતધારકોને એકત્ર થયા છે.

આ કોન્ફરન્સનો થીમ “ભારતને વિશ્વની ડેરી બનવા માટેની તક અને પડકારો” રાખ્યો છે.

શ્રી પરશોત્તમ રૂપાલાએ વધુમાં જણાવ્યું કે “ભારતના ડેરી ઉદ્યોગે નોંધપાત્ર વેગ પ્રાપ્ત કર્યું છે અને તે વિશ્વને દૂધ અને ડેરી ઉત્પાદનો અંગે સુરક્ષિત કરી શકે તેમ છે. પ્રજાતિ સુધારણા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું એ સમયની જરૂરિયાત છે. પશુ દીઠ સરેરાશ દૂધ ઉત્પાદન અઢીથી ત્રણ લીટર હોવા છતાં, આપણે દુનિયાના સૌથી મોટા દૂધ ઉત્પાદક છીએ. કલ્પના કરો કે ઉત્પાદકતા વધારીને ૧૦ લીટર સુધી પહોંચે તો ભારત ડેરી ઉદ્યોગમાં ક્યાં સુધી આગળ ધપી શકે? આપણે પ્રજાતિસુધારણાને મિશન મોડમાં સ્વીકારીને પોતાનું ધ્યેય સાકાર કરવાનું છે અને અમૃતકાલમાં ડેરી ક્ષેત્રને એક નવા

ઉંચા સ્થાને લઈ જવાનો છે.

ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનના પ્રમુખ શ્રી આર.એસ.સોઢીએ પોતાના પ્રવચનમાં જણાવ્યું હતું કે “છેલ્લે ડેરી ઉદ્યોગની કોન્ફરન્સ ૧૯૯૬માં આણંદમાં યોજાઈ હતી. એ પછી ડેરી ક્ષેત્રે અજોડ વિકાસ હાંસલ કર્યો છે. એ સમયે ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન ૭૧ મિલિયન ટન હતું તે હવે વધીને ૨૨૨ ટન સુધી પહોંચ્યું છે. ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન ૩ ગણ વધ્યું છે, જ્યારે ગુજરાતમાં ઉત્પાદન ૮ ગણ વધ્યું છે જે દૈનિક ૩૦ લાખ લીટરથી વધીને ૨૭૦ લાખ લીટર થયું. ડેરી ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભર અને કાર્યક્ષમ સપ્લાય ચેઈન બનીને તથા માળખાકીય સુવિધાઓમાં રોકાણ કરીને આપણે ડેરી ઉદ્યોગની વૃદ્ધિમાં યોગદાન આપી શકીએ તેમ છીએ”

1996 પછી ડેરી ક્ષેત્રે અજોડ વિકાસ થયો છે: આર.એસ.સોઢી દેશમાં દૂધના ઉત્પાદનમાં 3 ગણો ગુજરાતમાં 9 ગણો વધારો થયો ગાંધીનગરમાં ઈન્ડિયન ડેરી એસો.ની કોન્ફરન્સમાં સંબોધન

ભારત ન્યૂઝ | ગાંધીનગર

ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બાબતે ધ્યાન આપવું જોઈએ તેવું કેન્દ્રના પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના પ્રધાન પુરુષોત્તમ રૂપાલાએ ગાંધીનગરમાં ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની 49મી કોન્ફરન્સ અને એક્સ્પોમાં પોતાના સંબોધનમાં કહ્યું હતું.

રાજ્યમાં 27 વર્ષ પછી યોજાઈ રહેલી ત્રણ દિવસની કોન્ફરન્સમાં દેશવિદેશમાંથી નિષ્ણાતો, સહકારી સંસ્થાઓ, દૂધ ઉત્પાદકો, સરકારી અધિકારી, વૈજ્ઞાનિકો, શિક્ષણવિદો હાજર રહ્યા હતા. આ કોન્ફરન્સની થીમ 'ભારતને વિશ્વની ડેરી બનવા માટેની તક અને પડકારો' છે.

ઈન્ડિયન ડેરી એસો.ના પ્રમુખ આર. એસ. સોઢીએ જણાવ્યું કે, 'છેલ્લે ડેરી ઉદ્યોગની કોન્ફરન્સ 1996માં આણંદમાં યોજાઈ હતી. એ પછી ડેરી ક્ષેત્રે અજોડ વિકાસ

હાંસલ કર્યો છે. એ સમયે ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન 71 મિલિયન ટન હતું તે વધીને 222 ટન સુધી પહોંચ્યું છે. ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન 3 ગણું જ્યારે ગુજરાતમાં ઉત્પાદન 9 ગણું વધ્યું છે, જે દૈનિક 30 લાખ લિટરથી વધીને 270 લાખ લિટર થયું છે.

નેશનલ ડેરી ડેવલપમેન્ટ બોર્ડના ચેરમેન મિનેશ શાહે જણાવ્યું કે, આપણી પાસે વિઝન 2047ની બ્લૂ પ્રિન્ટ તૈયાર છે.

આપણે દૂધાળાં ઢોરની ઉત્પાદકતા 4 ગણી કરવાની છે અને ભારતનાં દૂધ ઉત્પાદનોની નિકાસમાં 15 ટકાનો વધારો કરવાનો છે.

ડેરી ઉદ્યોગમાં પેકેજિંગ સોલ્યુશન કરતી કંપનીનું મશીન ડિસ્પ્લેમાં મુકવામાં આવ્યું

ગાંધીનગર| ગાંધીનગરના એકિઝિબિશન હોલ ખાતે 49મી ડેરી ઉદ્યોગનો એક્સ્પો યોજાયો છે. જેમાં ટકાઉ પેકેજિંગ સોલ્યુશન કરતી એઆઈજી દ્વારા પણ પોતાની પ્રોડક્ટની પ્રદર્શની લગાવવામાં આવી છે. જેમાં વિવિધ કદના પેકેજિંગ સોલ્યુશનનો સમાવેશ થાય છે. અલગ અલગ નવ વોલ્યુમો મારકેટ 80 એમએલથી 200 એમએલ સુધીના પેકેજિંગ પણ એક સાથે થઈ શકે તેવું મશીન ડિસ્પ્લેમાં મુકવામાં આવ્યું છે. આ મશીન દ્વારા પ્રતિ કલાકે 24 હજારથી વધારે પેકેજિંગ થઈ શકે છે.

૪૯મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ

વિશ્વની ડેરી બનવા માટે દેશના ડેરી ઉદ્યોગ પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બાબતે ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું જોઈએ

કોન્ફરન્સનો વિષય “ભારતને વિશ્વની ડેરી બનવા માટેની તક અને પડકારો” છે

ગાંધીનગર : ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બનવામાં ધ્યાન આપવું જોઈએ તેવું કેન્દ્રના પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના પ્રધાન શ્રી પરશોત્તમ રૂપાલાએ ગુરુવારે ડેરી ઉદ્યોગના આગેવાનોને સંબોધતાં જણાવ્યું હતું. તે ગાંધીનગરમાં ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની ૪૯મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોની ઉદ્ઘાટન બેઠકને સંબોધન કરી રહ્યા હતા. ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ પછી યોજાતી આ ૩ દિવસની કોન્ફરન્સમાં ભારત અને વિદેશમાંથી ડેરી નિષ્ણાતો, સહકારી સંસ્થાઓ, દૂધ ઉત્પાદકો, સરકારી અધિકારી, વૈજ્ઞાનિકો, શિક્ષણવિદો, આયોજકો અને હિતધારકોને એકત્ર થયા છે. આ કોન્ફરન્સનો થીમ “ભારતને વિશ્વની ડેરી બનવા માટેની તક અને પડકારો” રાખ્યો છે. ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનના પ્રમુખ આર. એસ. સોઢીએ પોતાના પ્રવચનમાં જણાવ્યું હતું કે “છેલ્લે ડેરી ઉદ્યોગની કોન્ફરન્સ ૧૯૯૬માં આણંદમાં યોજાઈ હતી. એ પછી ડેરી ક્ષેત્રે અજોડ વિકાસ હાંસલ કર્યો છે. એ સમયે ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન ૭૧ મિલિયન ટન હતું તે હવે વધીને ૨૨૨ ટન સુધી પહોંચ્યું છે. ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદન ૩ ગણુ વધ્યું છે, જ્યારે ગુજરાતમાં ઉત્પાદન ૯ ગણુ વધ્યું છે જે દૈનિક ૩૦ લાખ લીટરથી વધીને ૨૭૦ લાખ લીટર થયું.

વિશ્વની ડેરી બનવા માટે દેશના ડેરી ઉદ્યોગે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બાબતે ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું જોઈએ: કેન્દ્રીય મંત્રી શ્રી પરશોત્તમ રૂપાલા

સનવિલા ન્યુઝ, અમદાવાદ, તા. ૧૬

ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બનવામાં ધ્યાન આપવું જોઈએ એમ કેન્દ્રના પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના પ્રધાન શ્રી પરશોત્તમ રૂપાલાએ ગુરુવારે ડેરી ઉદ્યોગના આગેવાનોને સંબોધતાં જણાવ્યું હતું. તે ગાંધીનગરમાં ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની ૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોની ઉદ્ઘાટન બેઠકને સંબોધન કરી રહ્યા હતા.

ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ પછી યોજાતી આ ૩ દિવસની કોન્ફરન્સમાં ભારત અને વિદેશમાંથી ડેરી નિષ્ણાતો, સહકારી સંસ્થાઓ, દૂધ ઉત્પાદકો, સરકારી અધિકારી, વૈજ્ઞાનિકો, શિક્ષણવિદો, આયોજકો અને હિતધારકોને એકત્ર થયા છે. આ કોન્ફરન્સનો થીમ “ભારતને વિશ્વની ડેરી બનવા માટેની તક અને પડકારો” રાખ્યો છે. શ્રી પરશોત્તમ રૂપાલાએ વધુમાં જણાવ્યું કે “ભારતના ડેરી ઉદ્યોગે નોંધપાત્ર વેગ પ્રાપ્ત કર્યું છે અને તે વિશ્વને દૂધ અને ડેરી ઉત્પાદનો અંગે સુરક્ષિત કરી શકે

તેમ છે. પ્રજાતિ સુધારણા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું એ સમયની જરૂરિયાત છે. પશુ દીઠ સરેરાશ દૂધ ઉત્પાદન અઢીથી ત્રણ લીટર હોવા છતાં, આપણે દુનિયાના સૌથી મોટા દૂધ ઉત્પાદક છીએ. કલ્પના કરો કે ઉત્પાદકતા વધારીને ૧૦ લીટર સુધી પહોંચે તો ભારત ડેરી ઉદ્યોગમાં ક્યાં સુધી આગળ ધપી શકે? આપણે પ્રજાતિ સુધારણાને મિશન મોડમાં સ્વીકારીને પોતાનું ધ્યેય સાકાર કરવાનું છે અને અમૃતકાલમાં ડેરી ક્ષેત્રને એક નવા ઉંચા સ્થાને લઈ જવાનો છે.

ગાંધીનગરમાં ચાલી રહેલી ૪૯મી ડેરી ઉદ્યોગ પરિષદ

વૈશ્વિક ડેરી બનવા પ્રજાતિ અને પશુ ઉત્પાદકતા સુધારવા ઉપર ધ્યાન આવશ્યક

અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી
ગાંધીનગર, તા. ૧૭ માર્ચ
ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે પ્રજાતિ
સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બનવામાં ધ્યાન
આપવું જોઈએ, એમ કેન્દ્રના પશુપાલન અને
ડેરી ઉદ્યોગના પ્રધાન પરશોત્તમ રૂપાલાએ ડેરી
ઉદ્યોગના આગેવાનોને સંબોધતાં જણાવ્યું હતું.
૧૬મીથી ૧૯ માર્ચ દરમિયાન ગાંધીનગરમાં
ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની ૪૯મી ડેરી
ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપો યોજાયા છે.

ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ પછી યોજાતી આ
કોન્ફરન્સમાં સમગ્ર ભારત ઉપરાંત વિદેશથી
ડેરી નિષ્ણદો, સહકારી સંસ્થાઓ, દૂધ ઉત્પાદકો,
સરકારી અધિકારી, વૈજ્ઞાનિકો, શિક્ષણવિદો,
આયોજકો અને હિતધારકોને એકત્ર થયા છે.
આ કોન્ફરન્સનો થીમ - ભારતને વિશ્વની ડેરી
બનવા માટેની તક અને પડકારો છે.
પરશોત્તમ રૂપાલાએ જણાવ્યું કે ભારતના
ડેરી ઉદ્યોગે નોંધપાત્ર વેગ હાંસલ કર્યો છે અને
તે વિશ્વને દૂધ અને ડેરી ઉત્પાદનો અંગે સુરક્ષિત
કરી શકે તેમ છે. વૈશ્વિક ડેરી બનવા માટે
ભારતે પ્રજાતિ સુધારણા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત
કરવું એ સમયની જરૂરિયાત છે. પશુ દીઠ
સરેરાશ દૂધ ઉત્પાદન અઢીથી ત્રણ લીટર
હોવા છતાં, આપણે દુનિયાના સોથી મોટા
દૂધ ઉત્પાદક છીએ. કલ્પના કરો કે ઉત્પાદકતા
વધારીને ૧૦ લીટર સુધી પહોંચે તો ભારત
ડેરી ઉદ્યોગમાં ક્યાં સુધી આગળ ધપી શકે?

આપણે પ્રજાતિ સુધારણાને મિશન મોડમાં
સ્વીકારીને પોતાનું ધ્યેય સાકાર કરવાનું છે
અને અમૃતકાલમાં ડેરી ક્ષેત્રને એક નવી
ઊંચાઈએ પહોંચાડવાનો છે.

ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનના પ્રમુખ
આર.એસ. સોઢીએ જણાવ્યું હતું કે છેલ્લે ડેરી

ઉદ્યોગની કોન્ફરન્સ ૧૯૯૬માં આણંદમાં
યોજાઈ હતી. એ પછી ડેરી ક્ષેત્રે અજોડ વિકાસ
હાંસલ કર્યો છે. એ સમયે ભારતમાં દૂધ
ઉત્પાદન ૭૧ મિલિયન ટન હતું તે હવે વધીને
૨૨૨ ટન સુધી પહોંચ્યું છે. ભારતમાં દૂધ
ઉત્પાદન ૩ ગણ વધ્યું છે, જ્યારે ગુજરાતમાં
ઉત્પાદન ૮ ગણ વધ્યું છે જે દૈનિક ૩૦
લાખ લીટરથી વધીને ૨૭૦ લાખ લીટર થયું.
ડેરી ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભર અને કાર્યક્ષમ સપ્લાય
ચેઈન બનીને તથા માળખાકીય સુવિધાઓમાં
રોકાણ કરીને આપણે ડેરી ઉદ્યોગની વૃદ્ધિમાં
યોગદાન આપી શકીએ તેમ છોએ.

ઈન્ટરનેશનલ ડેરી ફેડરેશનના પ્રેસિડેન્ટ
પીરકીસ્ટીઆનો બ્રેઝેલ વિશ્વમાં ડેરી ક્ષેત્રની
સ્થિતિ અંગે પોતાના વિચાર વ્યક્ત કર્યા હતા.
નીતિ આયોગના સભ્ય પ્રો. રમેશ ચંદ
જણાવ્યું કે દૂધ અને દૂધનાં ઉત્પાદનો દેશમાં
પોષણની જરૂરિયાતો સંતોષવામાં મહત્વની
કામગીરી બજાવે છે. તંદુરસ્ત વ્યક્તિને દૈનિક
૩૮૦ મી.લી. દૂધની જરૂર હોય છે. જો બગાડને
ધ્યાનમાં લઈએ તો ભારતમાં માથાદીઠ ઉત્પાદન
૪૨૦ મી.લી. હોવો જોઈએ. અને એક દેશ
તરીકે, આપણે આ સ્તર વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧માં
વટાવી દીધો છે અને આપણું ઉત્પાદન ભલામણ
કરેલ સ્તરથી ઉપર છે. ભારતમાં દૂધની માંગ
૬%ના દરે વધી રહી છે પરંતુ વસ્તી વૃદ્ધિ

માત્ર ૧% છે. ઉદ્યોગના વિકાસ માટે આપણે
વિદેશનું બજાર હાંસલ કરવું અને દૂધની
ગુણવત્તા સુધારવી જરૂરી છે.
નેશનલ ડેરી ડેવલોપમેન્ટ બોર્ડના ચેરમેન
મિનેશ શાહે જણાવ્યું કે આપણી પાસે વિઝન
૨૦૪૭ની બ્લુ પ્રિન્ટ તૈયાર છે. આપણે તે
હાંસલ કરવા માટે આપણી એકત્રિયતા
(સીનજી)ને કામે લગાડવાની છે. આપણે દૂધાળાં
ઢોરની ઉત્પાદકતા ૪ ગણી કરવાની છે અને
ભારતનાં દૂધ ઉત્પાદનોની નિકાસમાં ૧૫ ટકાનો
વધારો કરવાનો છે. અને ઈધરડ લક્ષ્યો હાંસલ
કરવા માટે ટકાઉ ગ્રીન પ્રેક્ટિસ બનાવો.

ભારતમાં વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ માં દૂધનું
ઉત્પાદન ૨૨૨ મિલિયન ટન હતું અને તે વધતી
વસતી, અને ખરીદશક્તિ તેમજ પોષણને અપાતા
મહત્વને ધ્યાનમાં લેતાં વર્ષ ૨૦૪૭ સુધીમાં તે
વધીને ૬૨૮ મિલિયન ટન થવાની ધારણા
છે. ભારતના ડેરી ક્ષેત્રનું બજાર રૂ.૧૩ લાખ
કરોડનું છે, તે જ વર્ષ ૨૦૨૭ સુધીમાં બમણું
થઈને રૂ. ૩૦ લાખ કરોડનું થવાનો અંદાજ છે.

કોન્ફરન્સ દરમિયાન દૂધ ઉત્પાદન, સંગ્રહ
અને પેકેજિંગમાં નવી ટેકનોલોજી દર્શાવતું
પ્રદર્શન યોજાયું છે. કેન્દ્રના ગૃહ અને સહકાર
પ્રધાન અમિતશાહ, તા. ૧૮મી માર્ચના રોજ
૧૦-૩૦ કલાકે યોજાનાર ઈન્ડિયન ડેરી
સમિટના મુખ્ય મહેમાન છે.

Online Coverage

'India must improve breeds to become the world's dairy'

TNN / Updated: Mar 17, 2023, 06:01 IST

52 PTS

SHARE

AA

ARTICLES

'India must improve breeds to become the world's dairy'

5 Reasons why you should consider the latest OPPO Find N2...

Ashumal Harpalani alias Asaram moves Gujarat HC...

Liquidity crunch: MSMEs seek additional credit

Parshottam Rupala

GANDHINAGAR: India must focus on improving cattle breeds and enhancing productivity to become the dairy to the world, Union minister of fisheries, animal husbandry and dairying, Parshottam Rupala, and leaders of the dairy industry said on Thursday. Experts also said India's milk production growth is much higher than the population growth, so the sector must focus on exploring new export markets

The Indian Express

Date: 16th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3LvCSba>

Malnutrition cases stagnate despite India doubling food production in 50 years: Member of Niti Aayog

Professor Ramesh Chand said despite the high growth in per capita food production, burning issues like malnutrition and anaemia among women have not improved further.

Written by [Avinash Nair](#)

Gandhinagar | Updated: March 17, 2023 09:19 IST

 NewsGuard

"As much as 50 per cent of women in the states that saw the green revolution are anaemic," said Ramesh Chand. (Photo: Twitter/@Ramesh_ChandDr)

ADVERTISEMENT

• LIVE BLOG

GATE Result 2023 LIVE Updates: Result declared; check stream-wise toppers
4 hours ago

Mumbai News Live Updates: SC reserves verdict on batch of pleas on Maharashtra political row
6 hours ago

The Indian Express

Date: 17th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/40jiVIR>

Bent for new overseas market to export milk, NITI Aayog member tells dairy industry

At the inauguration of the 4th Dairy Industry Conference and Expo, NITI Aayog member Professor Farooq Chaudhry said that the top five milk-producing countries account for 32 per cent of the world's milk production.

Video by [YouTube](#)
Uploaded on 17/03/2023

Download

Every 100 kg of milk is sold for Rs 100 per kg in 2022. However, the government has decided to fix the price of milk at Rs 100 per kg in 2023.

Close to this article

▶ 100% 100%

By next year India will account for 32 per cent of the world's milk production and, therefore, the dairy industry must hunt new overseas markets to export milk, said NITI Aayog member Professor Farooq Chaudhry.

Addressing the inauguration of the Indian Dairy Association's (IDA) 4th Dairy Industry Conference and Expo at Pragati Grounds in Gandhinagar, Chandigarh, today, 17 years ago, the United States used to produce more milk than us. But we have left them behind so far that we now produce almost double the milk they produce. We will produce 32 per cent of the total milk produced in the world next year."

AGENCY/INDIAN EXPRESS

Zee 24 Kalak

Date: 16th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3JOe5hk>

49th Dairy Industry Conference organized in Gandhinagar; Parshottam Rupala remains present

Zee 24 Kalak ✓
1.19M subscribers

Subscribe

0

Share

Save

ETV Bharat.com

Date: 15th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3yNh2Zc>

Dairy Industry Conference : 27 વર્ષ પછી ગુજરાતમાં યોજાશે ડેરી ઉદ્યોગની સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ

Published on: Mar 15, 2023, 6:11 PM IST

ગાંધીનગરમાં ત્રણ દિવસીય ઇન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની 49મી ડેરી કોન્ફરન્સ યોજાશે. આ સૌથી મોટી ડેરી ઉદ્યોગની કોન્ફરન્સ ગુજરાતમાં 27 વર્ષ પછી યોજાઈ રહી છે. ભારતના 10 અબજ ડોલરના ડેરી ઉદ્યોગની આ સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ છે.

ગાંધીનગર: ઇન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની 49મી ડેરી કોન્ફરન્સનું ગાંધીનગર ખાતે 16 માર્ચથી 18 માર્ચ સુધી આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોમાં ભારત અને વિદેશના ડેરી ઉદ્યોગના નિષ્ણદો, દૂધ ઉત્પાદકો દૂધ સહકારી મંડળીઓ, સરકારી અધિકારીઓ વૈજ્ઞાનિકો, નીતિ ઘડનાર સમુદાય, શિક્ષણવિદો તથા અન્ય સહયોગીઓ એકત્ર થશે.

3 વર્ષ પછી આયોજન: 49મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોની વિષય India Dairy to the world: Opportunities & Challenges છે. આ કોન્ફરન્સ કોવિડ મહામારીને કારણે આઈડીએ અને તેના સ્ટેટ ચેપ્ટરના સહયોગથી ત્રણ વર્ષ પછી યોજાઈ રહી છે. 18 માર્ચ ઇન્ડિયન ડેરી સમિટમાં કેન્દ્રના ગૃહ અને સહકારપ્રધાન અમિત શાહ, મુખ્યપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી, કેન્દ્રીય પ્રધાન પરસોત્તમ રૂપાલા, રાજ્યકક્ષાના પ્રધાન જગદીશ વિશ્વકર્મા, પશુપાલન અને ડેરી સચિવ રાજેન્દ્ર

Date: 16th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3n1q3eB>

Steady flow. Absence of APMC-like restrictions helped Indian dairy scale global heights: Ramesh Chand

March 16, 2023 - Updated 05:22 pm IST

The share of dairy in farmers' income has increased from 14% in 2007 to 24% in 2021, says Niti Aayog member at IDA's Dairy Conference

BY EL AHMEDABAD BUREAU

COMMENTS SHARE

READ LATER

As India tops **world milk production** with a 23 per cent share in the global output, it is the free marketing model for milk that has helped India achieve broad-based growth of the dairy sector, Ramesh Chand, member of Niti Aayog said.

At the inauguration of the 49th Dairy Industry Conference & Expo of the Indian Dairy Association (IDA) at Gandhinagar, Chand stated that the credit for India's global

APN News

Date: 16th March 2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/3yM1apO>

49th Dairy Industry Conference

Published on March 16, 2023

India must focus on breed improvement, cattle productivity to become dairy to the world

The Indian Dairy Association's 49th Dairy Industry Conference is taking place in Gandhinagar from March 16 to 18.

The theme of the conference is "India Dairy to the world: Opportunities & Challenges".

It has brought together dairy experts, cooperatives, milk producers, government officials, scientists, planners, and other stakeholders.

Gandhinagar : India must focus on breed improvement and enhancing cattle productivity to emerge as the dairy to the world, Union Minister of Fisheries, Animal Husbandry and Dairying Parshottam Rupala and dairy industry leaders said on Thursday.

They were speaking at the inaugural session of the Indian Dairy Association's (IDA) 49th Dairy Industry Conference and Expo in Gandhinagar.

Taking place in Gujarat after a gap of 27 years, the three-day conference has brought together dairy experts and professionals from India and overseas, dairy cooperatives, milk producers, government officials, scientists, policymakers and planners, academicians and other stakeholders. The theme of the conference is "India Dairy to the world: Opportunities & Challenges".

ETV Bharat Gujarat

Date: 16th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3JK1MCC>

Dairy Conference: દેશનું ભવિષ્ય ડેરી ક્ષેત્રે ખૂબ ઉજ્જવળ, હાલમાં ભારત નંબર 1 સ્થાન ઉપર

Published on: 15 hours ago

ગાંધીનગરમાં કેન્દ્રિય પ્રધાન પરચોત્તમ રૂપાલાએ 49મો ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. આ સાથે જ રાજ્યમાં 27 વર્ષ પછી આવી કોન્ફરન્સનું આયોજન થઈ રહ્યું છે. આ પ્રસંગે તેમણે જણાવ્યું હતું કે, આગામી સમયમાં સમગ્ર વિશ્વમાં ડેરી પ્રોડક્ટમાં ફક્ત ભારતનું જ નામ હોય તેનું આયોજન કર્યું છે.

આંધ્રીનગર: ગાંધીનગરના હેલિપેડ એરિસિયોન ચાઉન્ડ ખાતે 49મો ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું, જેનું ઉદ્ઘાટન કેન્દ્રિય ડેરી મંત્રી અને પરચોત્તમ પ્રધાન પરચોત્તમ રૂપાલાએ કર્યું હતું. ભૂતકાળમાં વર્ષ 1996માં ગુજરાતમાં ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું, ત્યારબાદ 27 વર્ષ બાદ ફરીથી ગુજરાતમાં આ કોન્ફરન્સનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. હાલમાં ડેરી પ્રોડક્ટમાં ભારત નંબર 1ની પરિસ્થિતિમાં છે, પરંતુ આગામી દિવસોમાં વિશ્વમાં ડેરી પ્રોડક્ટમાં ફક્ત ભારતનું જ નામ હોય તેનું આયોજન હોવાની વાત પણ કેન્દ્રિય પ્રધાને જણાવી હતી.

India, dairy to the world by focusing on animal productivity and breed improvement

Even with an average milk production of 2.5-3 litres per cattle, we are the largest milk producer in the world. Imagine where India will reach in the dairy industry if we can increase productivity to 10 litres. We need to take up breed improvement on a mission mode to realise this goal and take the dairy industry to new highs in Amrit Kaal," Union Minister Rupala said.

Harvir Singh

Published: Mar 16, 2023 - 20:34

Updated: Mar 16, 2023 - 20:34

Gandhinagar: India must focus on breed improvement and enhancing cattle productivity to emerge as the dairy to the world, Union Minister of

पशु उत्पादकता, नस्ल सुधार पर फोकस कर डेयरी का ग्लोबल लीडर बन सकता है भारत

प्रति मवेशी 2.5-3 लीटर के औसत दूध उत्पादन के साथ हम दुनिया के सबसे बड़े दूध उत्पादक हैं। यदि हम उत्पादकता को 10 लीटर तक बढ़ा दें तो हम दूध उत्पादन और डेयरी उद्योग में वैश्विक लीडर बन सकते हैं। इस लक्ष्य को हासिल करने और डेयरी उद्योग को नई ऊँचाइयों पर ले जाने के लिए पशु उत्पादकता और नस्ल सुधार करने की जरूरत है।

Harvir Singh

Published: Mar 16, 2023 - 20:23

Updated: Mar 16, 2023 - 20:22

49वें राष्ट्रीय डेयरी सम्मेलन का उद्घाटन करते केन्द्रीय मन्त्र, पशुपालन एवं डेयरी मंत्री पुरुषोत्तम रूपाला एवं अन्य।

गांधीनगर। केन्द्रीय मन्त्र पालन, पशुपालन और डेयरी मंत्री पुरुषोत्तम रूपाला और डेयरी उद्योग के दिग्गजों ने कहा है कि दुनिया की सर्वोच्च डेयरी के रूप में उभरने के लिए भारत को पशु उत्पादकता बढ़ाने, बेहतर पालन-पोषण और नस्ल सुधार पर ध्यान देना चाहिए। गांधीनगर में

ડેરી ઉદ્યોગે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા પર ધ્યાન જરૂરી

ગાંધીનગર, 16 માર્ચ: ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બનવામાં ધ્યાન આપવું જોઈએ તેવું કેન્દ્રના પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના પ્રધાન પરશોત્તમ રૂપાલાએ ગુરુવારે ડેરી એસોસિએશનની 49મી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોની ઉદ્ઘાટન બેઠકમાં ડેરી ઉદ્યોગના આગેવાનોને સંબોધતાં જણાવ્યું હતું. ગુજરાતમાં 27 વર્ષ પછી યોજાતી આ 3 દિવસની કોન્ફરન્સમાં ભારત અને વિદેશમાંથી ડેરી નિષ્ણાતો, સહકારી સંસ્થાઓ, દૂધ ઉત્પાદકો, સરકારી અધિકારી, વૈજ્ઞાનિકો, શિક્ષણવિદો, આયોજકો અને હિતધારકોને એકત્ર થયા છે. આ

Dairy India

Date: 16th March 2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/3yY8z5c>

India must focus on breed improvement, cattle productivity to become dairy to the world

India must focus on breed improvement and enhancing cattle productivity to emerge as the dairy to the world, Union Minister of Fisheries, Animal Husbandry and Dairying Parshottam Rupala and dairy industry leaders said on Thursday.

Anand Today

Date: 16th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3Tz7Ukt>

ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે દેશના ડેરી ઉદ્યોગે
પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બાબતે
ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું જોઈએ-કેન્દ્રીય પ્રધાન
પરષોત્તમ રૂપાલા

By Jagdish Jitodia -- Thursday, 16 Mar, 2023

ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે દેશના ડેરી ઉદ્યોગે પ્રજાતિ સુધારણા અને
પશુ ઉત્પાદકતા બાબતે ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું જોઈએ -કેન્દ્રીય પ્રધાન
પરષોત્તમ રૂપાલા

Business Khabari

Date: 16th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/42lQ20o>

દેશના ડેરી ઉદ્યોગે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બાબતે ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું જોઈએ: પરમોત્તમ રૂપાલા

— March 16, 2023 —

બિઝનેસ ખબરી, અમદાવાદ

ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બનવામાં ધ્યાન આપવું જોઈએ તેવું કેન્દ્રના પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના પ્રધાન પરમોત્તમ રૂપાલાએ ગુરુવારે ડેરી ઉદ્યોગના આગેવાનોને સંબોધતાં જણાવ્યું હતું. તે ગ્રામીણગરમાં ઇન્ડીયન ડેરી એસોસિએશનની 49મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોની ઉદ્ઘાટન બેઠકને સંબોધન કરી રહ્યા હતા. ગુજરાતમાં 27 વર્ષ પછી યોજાતી આ 3 દિવસની કોન્ફરન્સમાં ભારત અને વિદેશમાંથી ડેરી નિષ્ણાતો, સહકારી સંસ્થાઓ, દૂધ ઉત્પાદકો, સરકારી અધિકારી, વૈજ્ઞાનિકો, શિક્ષણવિદો, આયોજકો અને હિતપારકોને એકત્ર થયા છે. આ કોન્ફરન્સનો થીમ "ભારતને વિશ્વની ડેરી બનવા માટેની તક અને પડકારો" રાખ્યો છે.

Bilkul Online

Date: 16th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3Tn5h4W>

India must focus on breed improvement, cattle productivity to become DAIRY TO THE WORLD

15 hours ago

49th Dairy Industry Conference

- *The Indian Dairy Association's 49th Dairy Industry Conference is taking place in Gandhinagar from March 16 to 18.*
- *The theme of the conference is "India Dairy to the world: Opportunities & Challenges".*
- *It has brought together dairy experts, cooperatives, milk producers, government officials, scientists, planners, and other stakeholders.*

BILKULONLINE

Gandhinagar, March 16: India must focus on breed improvement and enhancing cattle productivity to emerge as the dairy to the world, Union Minister of Fisheries, Animal Husbandry and Dairying **Parshottam Rupala** and dairy industry leaders said on Thursday.

FNB News

Date: 16th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3yMZAUq>

Gujarat to host India's biggest Dairy Industry Conference after 27 years

Thursday, 16 March, 2023, 14 : 00 PM [IST]

Our Bureau, Mumbai

The Indian Dairy Association's (IDA) 49th Dairy Industry Conference and Expo, which will bring together dairy experts and professionals from India and overseas, dairy cooperatives, milk producers, government officials, scientists, policymakers and planners, academicians and other stakeholders, will take place in Gandhinagar from March 16 to 18.

The theme of the 49th Dairy Industry Conference is "India Dairy to the world: Opportunities & Challenges". It is being organised physically after a gap of three years due to the Covid-19 pandemic, by IDA in collaboration with its Gujarat State chapter.

The inauguration ceremony of the Dairy Industry Conference & Expo will be held at 10:00 am on March 16. Union Minister of Fisheries, Animal Husbandry and Dairying Parshottam Rupala will be the chief guest at the inauguration. Union Minister of State for Fisheries, Animal Husbandry and Dairying Dr Sanjeev Kumar Balyan, NITI Aayog member Prof Ramesh Chand, Gujarat's Co-operation Minister Jagdish Vishwakarma, International Dairy Federation president PiercristianoBrazzale, and IDF director-general Caroline Emond will be the guests of honour at the inauguration. Meenesh Shah, Chairman, National Dairy Development Board (NDDB) will deliver the keynote address.

YouTube

Date: 16th March 2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/3JrqO8b>

LIVE : 49th Dairy Industry Conference in Gandhinagar, Gujarat.

Parshottam Rupala
62.4K subscribers

Subscribe

👍 13

➦ Share

ગુજરાતમાં 27 વર્ષ પછી ડેરી ઉદ્યોગની સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ આવતીકાલથી શરૂ, તકો અને પડકારો પર ચર્ચા થશે

Authored by: Navlakha Sijal | Produced by: Navlakha Sijal | ET Online | Updated: 15 Mar 2023, 12:44 pm

Indian Dairy Associationની 49મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ ગાંધીનગરમાં તા.16થી 18માર્ચ સુધી યોજાશે. કોન્ફરન્સનો વિષય "India Dairy to the world: Opportunities &..."

ગાંધીનગર

ઇન્ડિયન ડેરી એસોસિએશન(IDA)ની ગાંધીનગર ખાતે 16 માર્ચથી 18 માર્ચ સુધી યોજનારી 49મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોમાં ભારત અને વિદેશના ડેરી ઉદ્યોગના નિષ્ણાતો, દૂધ ઉત્પાદકો દૂધ સહકારી મંડળીઓ, સરકારી અધિકારીઓ વૈજ્ઞાનિકો, નીતિ ઘડનાર સમુદાય, શિક્ષણવિદો તથા અન્ય સહયોગીઓ એકત્ર થશે. જે ગુજરાતમાં 27 વર્ષ બાદ ડેરી ઉદ્યોગ પર યોજનારી સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ છે.

The Economic Times Gujarati

Date: 17th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3FLPtTU>

વૈશ્વિક સ્તરે ડેરી ઉત્પાદક તરીકે લીડરશીપ હાંસિલ કરવા પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બાબતે ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાની જરૂર

Authored by Naviakha Bijal | Produced by Naviakha Bijal | ET Online Updated: 17 Mar 2023, 1:59 pm

ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની 49મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ ગાંધીનગરમાં શરૂ થઈ ચૂકી છે

ગાંધીનગર

ભારતે વિશ્વની ડેરી બનવા માટે પ્રજાતિ સુધારણા અને પશુ ઉત્પાદકતા બનવામાં ધ્યાન આપવું જોઈએ તેવું કેન્દ્રના પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગ મંત્રી પરશોત્તમ રૂપાલાએ ડેરી ઉદ્યોગના

Krishi Jagaran Gujarati

Date: 16th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3Jnvvj9>

IDA ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ 2023 આજથી શરૂ થઈ રહી છે.

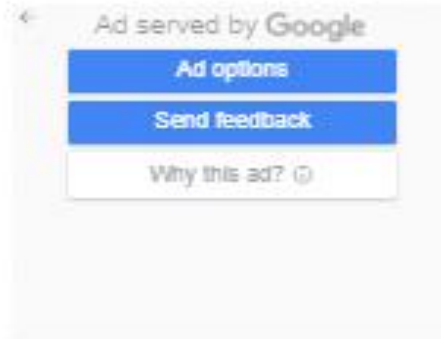
 Harsh Jitendra Rathod 16 March, 2023 04:31 PM IST

The banner features a central image of a cow and a globe with a milk splash. To the right, the text reads '49TH DAIRY INDUSTRY CONFERENCE AND EXHIBITION 2023'. Below this, there are five buttons: 'Register Now as Delegate', 'Register As Visitor For Exhibition', 'Become a sponsor', 'Become an Exhibitor', and 'Submit a Poster'.

IDA ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ 2023 આજથી શરૂ થઈ રહી છે.

આ પણ વાંચો : યુપી સરકારની મોટી જાહેરાત, MSP પર ખરીદાશે આ પાક

An overlay box with the text 'Ad served by Google' at the top. Below it are three buttons: 'Ad options', 'Send feedback', and 'Why this ad?' with a small icon.

ભારત આજે એવા દેશોમાંનો એક છે જે વૈશ્વિક ડેરી પાવરહાઉસ બની રહ્યું છે. 1997 માં, ભારત વિશ્વનું સૌથી વૈશ્વિક પાવરહાઉસ બન્યું.

India must focus on breed improvement, cattle productivity to become dairy to the world

The Indian Dairy Association's 49th Dairy Industry Conference is taking place in Gandhinagar from March 16 to 18.

Union Minister Parshottam Rupala, ICA President RS Sodhi, NDDB Chairman Mewesh Shah, and other dignitaries lighting the lamp at the inaugural function. Photo: ICA

 FoodTechBiz Desk

Published on: 16 Mar 2023, 11:46 am

India must focus on breed improvement and enhancing cattle productivity to emerge as the dairy to the world, Union Minister of Fisheries, Animal Husbandry and Dairying Parshottam Rupala and dairy industry leaders said on 16 March 2023. They were speaking at the inaugural session of the Indian Dairy Association's (IDA) 49th Dairy Industry Conference and Expo in Gandhinagar.

Taking place in Gujarat after a gap of 27 years, the three-day conference has brought together dairy experts and professionals from India and overseas, dairy cooperatives, milk producers, government officials, scientists, policymakers and planners, academicians and other stakeholders. The theme of the conference is "India Dairy to the world: Opportunities & Challenges".

India needs to find foreign market for large amount of milk it is producing

India is producing over 220 million tonne of milk every year and consumption of milk per person has saturated in the country, he said

Topic:

India | milk | NITI Aayog

Press Trust of India | Gandhinagar

Last Updated at March 16, 2023 22:20 IST

Follow us on [Google News](#) [RSS](#) [Email](#) [Print](#)

Advertisement

Skyscanner

from Rs2,769

from Rs67,010

from Rs3,601

Milk man in India. Photo: Shutterstock

ALSO READ

Podcast: What's behind the rise

NITI Aayog member Ramesh Chand on Thursday said India will have to find market for [milk](#) in foreign countries as its production is

Media Revolution

Date: 16th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3umZVKV>

49th Dairy Industry Conference :

16 March 2023 | ECONOMICAL REVOLUTION, EDUCATIONAL REVOLUTION, HEALTH REVOLUTION, MARKET REVOLUTION, NATIONAL REVOLUTION, STATE REVOLUTION, WEATHER REVOLUTION, WORLD REVOLUTION

INDIAN DAIRY ASS

To become the dairy of the world, the country's dairy industry has undergone breed improvement and Focus should be on animal productivity

Indian Dairy Association's 49th Dairy Industry Conference was held in Gandhinagar from March 16 to 19.

The theme of the conference is "Opportunity and Challenges for India to Become World's Dairy".

Electronic

- Abp Asmita
- DD News Gujarati
- Gujarat First
- Mantavya News
- News 18 Gujarati
- Nirmana News
- Sandesh News
- TV9 Gujarati
- VTV
- Zee 24 Kalak

Abp Asmita

Date: 16th March 2023 | **Time:** 2:30 pm

DD News Gujarati

Date: 16th March 2023 | **Time:** 1:00 pm

Gujarat First

Date: 16th March 2023 | **Time:** 12:00 pm

Mantavya News

Date: 16th March 2023 | **Time:** 1:00 pm

News18 Gujarati

Date: 16th March 2023 | Time: 1:00 pm

Nirmana News

Date: 16th March 2023 | **Time:** 12:00 pm

Sandesh News

Date: 16th March 2023 | **Time:** 3:00 pm

TV9 Gujarati

Date: 16th March 2023 | Time: 12:30 pm

VTV News

Date: 16th March 2023 | Time: 1:00 pm

ડેરી ઉદ્યોગને લઈ પરશોત્તમ રૂપાલાનું નિવેદન

VTV NEWS
01:17 PM

BREAKING NEWS

"27 વર્ષ પછી આવું
અધિવેશન
ગુજરાતમાં થયું"

BREAKING NEWS

રાજ્યના કુપોષિત બાળકોના આંકડા ગૃહમાં આવ્યા સામે

EARJI ને કાનમાં રસી આવતી હોય, તમરા જેવો અવાજ આવતો હોય

TATA

Zee24 Kalak

Date: 16th March 2023 | **Time:** 1:00 pm

Coverage – Day 3 (18th March)

IDA 19th March 2023**Print media**

Sr. No	Publication	Edition	Date
1	The Economic Times	Ahmedabad	19-03-2023
2	The Hindu Business Line	Mumbai	20-03-2023
3	Ahmedabad Mirror	Ahmedabad	20-03-2023
4	Sunday Express	Ahmedabad	19-03-2023
5	The Indian Express	Ahmedabad	17-03-2023
6	First India	Mumbai	19-03-2023
7	First India	Mumbai	19-03-2023
8	Sunday Times	Ahmedabad	19-03-2023
9	Sandesh	Ahmedabad	19-03-2023
10	Gujarat Samachar	Ahmedabad	19-03-2023
11	Divya Bhaskar	Ahmedabad	19-03-2023
12	Jai Hind	Ahmedabad	19-03-2023
13	Nav Gujarat Samay	Ahmedabad	19-03-2023
14	Prabhat	Ahmedabad	19-03-2023
15	Gandhinagar Samachar	Gandhinagar	19-03-2023
16	Rajasthan Patrika	Ahmedabad	19-03-2023
17	Rajasthan Patrika	Ahmedabad	19-03-2023
18	Gujarat Vaibhav	Ahmedabad	19-03-2023
19	Gujarat Guardian	Surat	19-03-2023
20	Kutch Mitra	Bhuj	19-03-2023
21	Loksatta Jansatta	Ahmedabad	19-03-2023
22	Mumbai Samachar	Mumbai	19-03-2023
23	NavGujarat samay	Madhya Gujarat	19-03-2023
24	Naya Padkar	Anand	21-03-2023
25	Phulchhab	Rajkot	19-03-2023
26	Sardar Gurjarii	Anand	19-03-2023
27	Western Times	Ahmedabad	19-03-2023
28	Yugantar Daily News	Bhavanagar	19-03-2023

IDA 19th March 2023**Online media**

No.	Publication	Date	Weblinks
1	Hindustan Times	19-03-2023	https://bit.ly/3YUX3Ct
2	NDTV	19-03-2023	https://bit.ly/3JxNsMh
3	Divya Bhaskar	18-03-2023	https://bit.ly/3LAsBdC
4	The Economic Times	18-03-2023	https://bit.ly/3YWQ6k9
5	ETV Bharat	18-03-2023	https://bit.ly/3yPRhHx
6	Zee 24 Kalak	18-03-2023	https://bit.ly/3LAW8UL
7	Gujarati ABP Live	18-03-2023	https://bit.ly/400YeBC
8	Gujarati News 18	18-03-2023	https://bit.ly/3Z1XY47
9	Business Standard	18-03-2023	https://bit.ly/3FCa8tD
10	Business Standard	18-03-2023	https://bit.ly/3Z1Ye35
11	Business Standard	18-03-2023	https://bit.ly/3ZZ32aD
12	TV9 Gujarati	18-03-2023	https://bit.ly/3n44dHf
13	ANI	18-03-2023	https://bit.ly/3JumTHN
14	ABP	19-03-2023	https://bit.ly/3JRyT7j
15	India TV	18-03-2023	https://bit.ly/3JvXSM6
16	The Print	18-03-2023	https://bit.ly/3Lzz60e
17	The Hindu Business Line	18-03-2023	https://bit.ly/3mTtqUz
18	The Indian Express	18-03-2023	https://bit.ly/3lrBCew
19	Business World	18-03-2023	https://bit.ly/3Jvxlyt
20	The Economic Times	18-03-2023	https://bit.ly/3FAJYaD
21	The Hindu	18-03-2023	https://bit.ly/3JSCcvh
22	Business Standard	18-03-2023	https://bit.ly/3yX98w5
23	News 18 Gujarati	18-03-2023	https://bit.ly/3FD27o5
24	The Pioneer	18-03-2023	https://bit.ly/3TrhLZw
25	Rajasthan Patrika	18-03-2023	https://bit.ly/3mYMVep
26	Rural Voice (English)	18-03-2023	https://bit.ly/3JTIQuA
27	Rural Voice (English)	18-03-2023	https://bit.ly/3Tv2Mxr
28	Rural Voice (Hindi)	18-03-2023	https://bit.ly/3n3rh8X
29	Ajey Bharat	18-03-2023	https://bit.ly/3lm9olt
30	Matribhumi Samachar	18-03-2023	https://bit.ly/3Z2llKy

31	Univarta	18-03-2023	https://bit.ly/4014zNq
32	Economic Times	18-03-2023	https://bit.ly/42kCAtL
33	The Daily Pioneer	18-03-2023	https://bit.ly/3ZRxSBX
34	Business World	18-03-2023	https://bit.ly/3lkQ2x3
35	The Week	18-03-2023	https://bit.ly/3lkQ2x3
36	Udayavani	18-03-2023	https://bit.ly/3JS1nhp
37	Social News XYZ (Gallery)	18-03-2023	https://bit.ly/3yMQQhj
38	News On AIR	18-03-2023	https://bit.ly/3n5wE7G
39	NLTV (You Tube)	18-03-2023	https://bit.ly/3LBv7jP
40	The Hindu Business Line	18-03-2023	https://bit.ly/40f2IUO
41	Dev Discourse	18-03-2023	https://bit.ly/3Jxb1Vp
42	India TV News	18-03-2023	https://bit.ly/3n4ehA1
43	Pashudhan Praharee	18-03-2023	https://bit.ly/3yTTPo9
44	The Hawk	18-03-2023	https://bit.ly/40mJJrI
45	Delecious Food	18-03-2023	https://bit.ly/3yRrsXO
46	Janta se Rishta	18-03-2023	https://bit.ly/3nagcCU
47	Rural Voice (Hindi)	18-03-2023	https://bit.ly/401NiUn
48	Dainik Bhaskar	18-03-2023	https://bit.ly/3ZYySEh
49	The Statesman	18-03-2023	https://bit.ly/3YUsAUy
50	News 9	18-03-2023	https://bit.ly/3n0aDqJ
51	News On AIR	18-03-2023	https://bit.ly/3yR8zUE
52	Bhaskar Live	18-03-2023	https://bit.ly/400aPoF
53	Social News XYZ	18-03-2023	https://bit.ly/402eNNr
54	Udayavani	18-03-2023	https://bit.ly/3TxbtYb
55	The Week	18-03-2023	https://bit.ly/3JuABdJ

Print Coverage

INDIA ANGLE

Dairy a Source of Jobs, Means to Boost Rural Economy: Shah

Our Political Bureau

Gandhinagar: Dairy is a business for the world but in a country like India with a population of 1.3 billion, it is a source of employment, a means to strengthen the rural economy, a solution to the problems of malnutrition and a sector of immense potential for women's empowerment, union home and cooperation minister Amit Shah said.

Speaking at the 49th Dairy Industry Conference organized by the Indian Dairy Association in Gandhinagar on Saturday, Shah maintained that since India's independence, the sector had aptly linked all these aspects with the development of the country.

Cooperative dairy has made a huge contribution to this, he said. It has paved the path for making the country's poor female farmers self-reliant. In the 75th year of independence, Prime Minister Narendra Modi formed the Ministry of Cooperation to fulfil the mantra of "Sahkar se Samridhi", Shah said. The dairy and animal husbandry sector contributes 4.5% to the country's GDP and the contribution of the dairy sector to agriculture is 24%.

Cooperative dairy has paved the path for making the poor women farmers self-reliant

‘India to contribute 33% to world milk output by 2033-34’

Our Bureau
Gandhinagar

Driven by village-level milk co-operative societies, India’s annual milk production will touch 330 million tonnes and contribute 33 per cent to the global milk output by 2033-34, said Minister for Home and Co-operation Amit Shah.

Addressing the Indian Dairy Association (IDA)’s 49th Dairy Industry Conference & Expo at Gandhinagar, Shah said the Ministry of Co-operation, jointly with the National Dairy Development Board (NDDB) and the Department of Animal Husbandry will set up Gramin Dairies (or primary milk producers’ society) across two lakh panchayats in the country.

DAIRY STATS

“Once this happens, the Indian dairy sector’s annual growth rate will jump from 6.6 per cent recorded in the past decade, to 13.80 per cent,” he said.

He further said, “Our milk

Minister for Home and Co-operation Amit Shah addressing the Indian Dairy Association’s 49th dairy industry conference

processing capacity is around 126 million litres per day, highest in the world. About 22 per cent of the total milk produced goes for processing. Whatever milk is processed and exported, will help increase farmers’ incomes. There is an immense potential in dairy products exports such as milk powder, butter and ghee. We have created a multi-state co-operative society for exports. Once the integration of 2

lakh dairy societies with export co-operative happens, our exports will increase at least five-fold,” he said. Currently, India’s dairy exports are estimated at around ₹47,000 crore.

He also noted that between 1970 and 2022, India’s population has increased four-fold, but milk production has increased by 10 times. During the same period, India’s per capita milk consumption has increased from 107 grams per

day to 427 grams, which is far ahead of the global average of 322 grams per day. “We must also strive to become the world’s biggest dairy exporter,” the Minister said.

Shah added that India’s dairy co-operatives provided a platform to the rural poor and women for marketing their milk produce. “There are about 9 crore families directly connected to the dairy sector. This means 45 crore people who are connected with this profession,” said Shah.

RS Sodhi, President, IDA, requested Shah to consider giving due importance to the dairy sector in the Budget allocations. “Dairy sector contributes about 30 per cent to the agriculture economy. Whereas budgetary allocations for dairy is only 2 per cent.”

IDA’s conference, being held in Gujarat after 27 years, also saw prestigious awards including the Dr Kurien Award, IDA Patron Award and IDA Fellowship Awards, conferred to candidates.

Amit Shah credits dairy co-ops for making women self-reliant

Union Home Minister also felicitated several individuals for their contribution to dairy sector at 49th Dairy Industry Conference

Ahmedabad Mirror Bureau
feedback@ahmedabadmirror.com

TWEETS @ahmedabadmirror

Union Minister for Cooperation Amit Shah on Saturday gave away awards to felicitate individuals for their contribution to the field of the dairy industry and animal husbandry. Speaking at the conclusion of the 49th Dairy Industry Conference in Gandhinagar, Shah, who is also the Union Home Minister, said for the world, dairy is an intensive trade but for India, the dairy industry is the foundation for multipurpose dimensions like the rural economy, employment and women empowerment.

The three-day event organised by the Indian Dairy Association (IDA) at Gandhinagar was attended by over 2700 dairy industrialists and associations from the state and country.

Shah said cooperative dairies have worked to make the poor women of India self-reliant and financially stable. He also praised the role of the IDA in the development of the sector.

He said dairy and animal husband-

Union Minister Amit Shah and CM Bhupendra Patel at the dairy event

Dairy sector driving green growth in rural areas: CM

Gujarat CM Bhupendra Patel called small farmers the backbone of the dairy and animal husbandry industry. Speaking at the 49th Dairy Industry conference he said the dairy industry was the livelihood of millions of people and helped boost the rural economy. Explaining the important contribution of rural women to the industry, Patel said about 4500 milk societies in Gujarat are run by women.

ry contributes 4.5% to the country's GDP while the dairy sector alone contributes 24% to the agricultural GDP. He said about 9 crore rural families are

involved in the dairy business. He also talked of Operation Flood and White Revolution and Amul's role in making India self-reliant in milk production.

2 L new committees will push milk production to 330 MMT by 2034: Shah

EXPRESS NEWS SERVICE
GANDHINAGAR, MARCH 18

UNION MINISTER for Cooperation Amit Shah Friday said his ministry will set up milk producing committees in two lakh villages across the country and target to produce 330 million metric tonnes of milk by 2033-34.

Addressing a valedictory session of a three-day 49th Dairy Industry Conference in Gandhinagar Shah said, "If Operation Flood had not started, India would have never become Atmanirbhar with respect to milk. But the need is for Milk Revolution 2.0 for which work has begun."

The Operation Flood was launched by Dr Verghese Kurein-led National Dairy Development Board (NDDB) in the 1970s.

"In the last one decade, our dairy sector has grown at an annual growth rate of 6.6 per cent. But I want to assure you that the cooperation ministry along with NDDB will set up new primary milk producing committees in two lakh panchayats and will raise this growth rate to 13.8 per cent," Shah said at the event where he praised RS Sodhi — former managing director of GCMMF and president of Indian Dairy Association — for organising the event.

"We have made a multi-state cooperative society for exports. When it is connected with these two lakh dairy unions, our exports are expected to rise five times," Shah said without mentioning a time-line.

Union Minister Amit Shah is welcomed during the Dairy Industry Conference in Gandhinagar Saturday. Nirmal Harindran

India accounts for less than one per cent of the total global milk exports.

Experts participating in the Dairy conference have already mentioned about the need for India to regulate the usage of chemicals in the dairy sector, for boosting the quality and exports of milk.

"If these two lakh new primary milk producing committees are formed, then in the coming days, India is expected to account for 33 per cent of the world's total milk production. We will have to explore this together with the Centre, state governments and cooperatives... We have to move forward by targeting a milk production capacity of 330 million metric tonne by 2033-34, where India will account for 33 per cent of the world's total milk production," he added.

HM Amit Shah felicitated by Indian Dairy Assn President RS Sodhi in presence of CM Bhupendra Patel in Gandhinagar on Saturday.

‘We must target to be largest milk exporter’

First India Bureau

Gandhinagar: Union Home and Cooperation Minister Amit Shah at the final day of IDA 49th Dairy Industry Conference in Gandhinagar on Saturday, said that India must not be satisfied by becoming the world’s largest milk producer, but must also aim to become the biggest dairy exporter. Shah also reiterated the

“ Government under the leadership of PM Narendra Modi is making every possible effort for 360 degree development of dairy sector in India so that the country emerges as the largest milk exporter in the world.

—Amit Shah, Union HM and Minister of Cooperation

central govt’s commitment to strengthening cooperative model. **P5**

Centre committed to strengthen India's cooperative model: Shah

Union Home & Cooperation Minister addresses Indian Dairy Summit in Gandhinagar

Gandhinagar (ANI): Union Home and Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India must not be satisfied by becoming the world's largest milk producer, but must also aim to become the biggest dairy exporter.

Shah also reiterated the central government's commitment to strengthening the cooperative model. The Union Minister was speaking at the Indian Dairy Summit, organised on the third and final day of the Indian Dairy Association's (IDA) 49th Dairy Industry Conference in Gandhinagar.

The theme of the conference was "India Dairy to the world: Opportunities & Challenges".

"Our milk processing capacity is around 126 million litres per day, which is the highest in the world. From 1970 to 2022, India's population has increased fourfold, but milk production has increased by ten times," Shah said.

"We should not be satisfied by being the

Union Minister for Home Affairs and Cooperation, Amit Shah attends the occasion of the 49th Dairy Industry Conference organized by Indian Dairy Association, in Gandhinagar on Saturday. —PHOTO BY ANI

world's largest milk producer. We must also strive to become the world's biggest dairy exporter. A second White Revolution is needed and we are working in that direction. The Narendra Modi government will not let any opportunity go to waste," he said.

"The Indian dairy sector has grown by 6.6 per cent per year in the past decade. The Central government is setting up 2 lakh dairy co-

Our milk processing capacity is around 126 million litres per day, which is the highest in the world. From 1970 to 2022, India's population has increased fourfold, but milk production has increased by ten times.

—Amit Shah, Home Affairs and Cooperation Minister

operatives in villages, and once that happens, the dairy sector's growth will go up to 13.80 per cent. India's share of global milk production will be 33 per cent. Our dairy exports will be at least five

times the current level," said Shah.

The union minister noted that dairy is a vocation for the world, but in India, where 9 crore families are directly connected with dairying, it is also a source of

livelihood, strengthening the rural economy, addressing nutritional challenges, and women empowerment.

Gujarat CM Bhupendra Patel also addressed the occasion and said, "Small dairy farmers are the real strength of the Indian dairy sector. Gujarat has been a model of overall development and is also a leader in the dairy industry with a 20 per cent share in the country's milk production."

'Milk production to touch 330MMT by 2034'

Shah Says India To Account For 33% Of Global Production

TIMES NEWS NETWORK

Gandhinagar: India will be contributing 33% of the world's total milk production by 2033-34, Union home and co-operation minister Amit Shah said on Saturday.

Shah was speaking at the final day of the 49th Dairy Industry Conference organized by the Indian Dairy Association (IDA) on the theme 'India dairy to the world: Opportunities & Challenges'.

Shah said that India must not be contented with the status of being the world's largest milk producer but must also aim to become the biggest dairy exporter.

He said India's dairy sector has grown by 6.6% annually in the past decade. "We will take the National Dairy Development Board (NDDB) along with us and the animal husbandry department will jointly work to set up gramini dairies in the two lakh panchayats of the country. As a result, the growth rate will jump from 6.6% to 13.80% and we will see a peak in the dairy sector," he said.

He stressed that after the new village-level dairy societies are set up, India's share in global milk production will touch 33%. "Our dairy exports will be at least five times the current level," he said, adding that by 2033-34, India's milk production will reach 330 million metric tonnes per annum.

Shah said India's milk pro-

FREE FOOD CENTRE FOR PATIENTS' RELATIVES LAUNCHED: Union home minister Amit Shah on Saturday launched a free food centre for relatives of patients at Gandhinagar Civil Hospital. The facility, launched by Tulsi Vallabh Nidhi, will provide lunch and dinner, hospital officials said. State health minister Rushikesh Patel, ACS (Health) Manoj Aggarwal and Gandhinagar MLA Rita Patel were present on the occasion.

Utilize govt schemes: Shah to youths

Addressing the 71st convocation of MS University (MSU) in Vadodra, Union home minister Amit Shah called upon the youth to take advantage of various government programmes. Shah was the chief guest at the convocation that was held at the Sir Sayajirao Nagargruh in the city on Saturday. Shah asked the graduates not merely to focus on developing themselves but also help the country and others to reach greater heights. "Those who reach greater heights personally are remembered in their lifetime, but those who contribute to the society and the country are remembered forever," said Shah. In all, 14,671 degrees were conferred at the convocation.

Shah said India's dairy sector has grown by 6.6% annually in the past decade. "We will take the National Dairy Development Board (NDDB) along with us and the animal husbandry department will jointly work to set up gramini dairies in the two lakh panchayats of the country. As a result, the growth rate will jump from 6.6% to 13.80% and we will see a peak in the dairy sector," he said.

He stressed that after the new village-level dairy societies are set up, India's share in global milk production will touch 33%. "Our dairy exports will be at least five times the current level," he said, adding that by 2033-34, India's milk production will reach 330 million metric tonnes per annum.

Shah said India's milk pro-

cessing capacity is about 125 million litres per day which is the highest in the world. "About 22% of the milk production goes to processing. Whatever milk is processed and exported will further help increase the farmers' income," he said, stressing that he sees immense potential in exports of dairy products such as milk powder, butter and ghee.

Shah appreciated the contribution of cooperative dairies in empowering women and the rural economy. "From 1970 to 2022, India's population has increased fourfold and our milk production has increased

ten times. This has happened to Operation Flood, White Revolution, and contribution by our dairy sector," he said.

"The contribution of the dairy sector is more than Rs 10 lakh crore. In fact, nine crore families (45 crore people) are directly connected with dairy," he said.

IDA president R S Sodhi requested the union minister to consider giving due importance to the dairy sector in budget allocations. "Dairy sector contributes about 90% to the agriculture economy. Whereas budgetary allocations for dairy are only two %," he said.

મલ્ટિસ્ટેટ મોડલથી દૂધની નિકાસમાં પાંચગણો વધારો થશે : અમિત શાહ

PM મોદીના
નેતૃત્વમાં જ્યેતક્રાંતિ-
રત્ની દિશામાં આગળ
વધતું ભારત

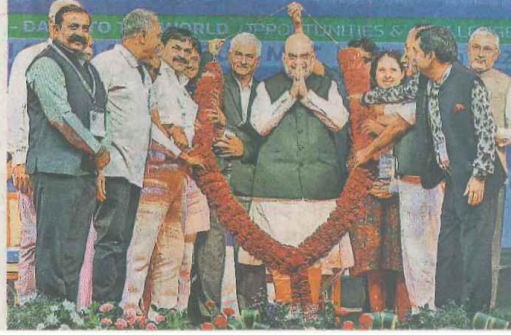
વર્ષ ૨૦૩૩-૩૪ સુધીમાં ભારત વિશ્વના ૩૩ ટકા દૂધનું ઉત્પાદન કરશે : સહકાર મંત્રી

। ગાંધીનગર ।

ભારતના ગૃહ અને સહકાર મંત્રી અમિત શાહે ગાંધીનગરમાં ૪૯માં ડેરી ઉદ્યોગ સંમેલનમાં હાજરી આપી હતી. મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલની ઉપસ્થિતિમાં સંમેલનને સંબોધતા શાહે કહ્યું કે, વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીના નેતૃત્વમાં જ્યેતક્રાંતિ-૨ તરફ ભારતની આગેકૂચ ચાલુ છે. દૂધ અને તેના ઉત્પાદનોની નિકાસ માટે અમારી સરકારે મલ્ટિસ્ટેટ સહકારી મંડળીઓ બનાવી છે, જેની સાથે સુચિત બે લાખ ગ્રામિણ ડેરીઓને જોડીને નિકાસમાં પાંચ ગણો વધારો થવાની શક્યતાઓ છે.

દેશના ૨૭૦૦થી વધુ ડેરી ઉદ્યોગકારો, સંગઠનોની ત્રિદિવસીય કોન્ફરન્સને સંબોધતા અમિત શાહે કહ્યું કે, દૂધ ઉત્પાદનમાં ભારતનો હિસ્સો વધીને ૨૧ ટકા થયો છે. તેમાં અમૂલ મોડેલનું યોગદાન છે. મોટી સરકાર વિશ્વમાં દૂધના સૌથી મોટા નિકાસકાર તરીકે ઉભરી આવે તેના માટે ડેરી ક્ષેત્રે ૩૬૦ ડિગ્રી વિકાસ માટે તમામ પ્રયાસો કરી રહી છે. દેશમાં બે લાખ પ્રાથમિક દૂધ ઉત્પાદન મંડળીઓની રચના બાદ વિશ્વના ૩૩ ટકા દૂધ ઉત્પાદનની શક્યતા છે. ભારત દૂધ ઉત્પાદન અને તેના પ્રોસેસિંગ સાધનોના ક્ષેત્રમાં વિશ્વનું સૌથી મોટું બજાર બનવું જોઈએ. વર્ષ ૨૦૩૩-૩૪ સુધીમાં ભારત દરવર્ષે લગભગ ૩૩૦ એમએમટી દૂધ ઉત્પાદન સાથે વિશ્વના ૩૩ ટકા દૂધનું ઉત્પાદન કરે તે લક્ષ્ય સાથે આપણે સૌએ આગળ વધવાનું છે. ડેરી એ વિશ્વ માટે એક વ્યવસાય છે પરંતુ, ભારત જેવા વિશાળ દેશમાં તે એક એવું ક્ષેત્ર છે જે રોજગાર સર્જનનો માર્ગ મોકળો કરે છે. ગ્રામિણ અર્થતંત્રને મજબૂત કરે છે. કુપોષણની સમસ્યાનો ઉકેલ આપે છે અને મહિલા સશક્તીકરણનો રસ્તો વિસ્તારે છે.

ગૃહ અને સહકાર મંત્રી અમિત શાહે કહ્યું કે, ભારતના જીડીપીમાં ડેરી અને પશુપાલન ક્ષેત્રનો હિસ્સો ૪.૫ ટકા છે. ૮ કરોડ ગ્રામિણ પરીવારોના ૪૫ કરોડ લોકો તેમાં સંકળાયેલા છે. એક દાયકામાં આ ક્ષેત્રે ૬.૬ ટકાના દરે પ્રગતિ થઈ છે. NDDB, પશુપાલન વિભાગ દેશની બે લાખ પંચાયતોમાં ગ્રામીણ ડેરીઓની સ્થાપના કરશે અને પછી આ ક્ષેત્રનો વિકાસ દર ૧૩.૮૦ ટકા થશે.

જાલમી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સને અમિત શાહનું સંબોધન વિશ્વના સૌથી મોટા ડેરી નિકાસકાર બનવાનું ધ્યેય ભારતે રાખવું જોઈએ

ગાંધીનગર, શનિવાર
ભારતે દુનિયાનો સૌથી મોટો દૂધ ઉત્પાદક દેશ હોવાનો સંતોષ
માનવો જોઈએ નહીં, પણ વિશ્વના ડેરી ક્ષેત્રના સૌથી મોટા નિકાસકાર
બનવાનો ધ્યેય રાખવો જોઈએ. કેન્દ્રના ગૃહ અને સહકાર મંત્રી
અમિત શાહે શનિવારે જાલમી ડેરી કોન્ફરન્સમાં સહકારી મોડેલ
મજબૂત બનાવવાની કેન્દ્ર સરકારની કટિબધ્ધતાની જાહેરાત કરતાં

જણાવ્યું હતું કે દૂધ ઉત્પાદનમાં આપણે પ્રતિદિન ૬ કરોડ લિટરથી
વધીને ૫૮ કરોડ લિટર સુધી પહોંચ્યા છીએ. અમૂલનું ટર્નઓવર
૫૩૦૦૦ કરોડ થયું છે, જેમાં ૩૬ લાખ ખેડૂત પરિવારો જોડાયેલા છે.
દૂધ ઉત્પાદનમાં ભારતનો હિસ્સો ૨૧ ટકા થયો છે. ડેરી અને પશુપાલન
ક્ષેત્રનું દેશના જીડીપીમાં ૪.૫ ટકા યોગદાન છે તો કૃષિ જીડીપીમાં ડેરી
ક્ષેત્રનું યોગદાન ૨૪ ટકા છે.

ભારતમાં બીજી શ્વેતકાન્તિ જરૂરી : ગામડાંમાં ૨ લાખ ડેરી સહકારી મંડળીઓ સ્થપાતાં વૃદ્ધિ દર ૧૩.૮૦ ટકા થશે

ઈન્ડિયન ડેરી સમીટના ત્રીજા અને
આખરી દિવસે પ્રવચન આપતા તેમણે
જણાવ્યું હતું કે કોન્ફરન્સનો થીમ 'ભારત
વિશ્વની ડેરી, તકો અને પડકારો' રાખવામાં
આવ્યો છે. આપણી દૂધ પ્રોસેસિંગની
ક્ષમતા દૈનિક ૧૨૬ મિલિયન લિટર છે જે
વિશ્વમાં સૌથી વધુ છે. વર્ષ ૧૯૭૦થી
૨૦૨૨ વચ્ચે ભારતની વસ્તીમાં ચાર ગણો
વધારો થયો છે. પણ દૂધનું ઉત્પાદન આ
ગાળામાં ૧૦ ગણું થયું છે. આપણે સૌથી
મોટા દૂધ ઉત્પાદક હોવાનો સંતોષ રાખવો
જોઈએ નહીં. આપણે ડેરી ક્ષેત્રમાં વિશ્વના
સૌથી મોટા નિકાસકાર બનવા માટે
પ્રયત્નશીલ રહેવું જોઈએ. ભારતમાં બીજી
શ્વેત કાંતિની જરૂર છે.

દસ વરસથી ભારતના ડેરી ક્ષેત્રના
વિકાસ વર્ષે ૬.૬ ટકાના દરે થયો છે.
સરકાર ગામડાંઓમાં ૨ લાખ ડેરી સહકારી
મંડળીઓ સ્થાપી રહી છે. આ ધ્યેય સાકાર
થશે એટલે આ ક્ષેત્રનો વૃદ્ધિ દર વધીને
૧૩.૮૦ ટકા થશે. વિશ્વના દૂધ ઉત્પાદનમાં
ભારતનો હિસ્સો વધીને ૩૩ ટકા થઈ
જશે. ગુજરાતના મુખ્ય પ્રધાન ભૂપેન્દ્ર પટેલે
તેમના સંબોધનમાં જણાવ્યું હતું કે 'નાના
ખેડૂતો ડેરી ક્ષેત્રની સાચી તાકાત છે.

ગુજરાત એકંદર
વિકાસનું મોડેલ
છે અને દેશના દૂધ
ઉત્પાદનમાં ૨૦
ટકા હિસ્સા સાથે
તે આ ક્ષેત્રે
મોખરાનું સ્થાન
ધરાવે છે.
ઈન્ડિયન ડેરી
એસોસિએશનના
પ્રેસીડેન્ટ આર
એસ સોઢીએ
જણાવ્યું હતું

ભારતના ડેરી
ઉદ્યોગનો ડેરી
ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભર
બનવાના નિર્ધાર,
ખેડૂતોની મજબૂત
સપ્લાય ચેઈન

તથા માળખાકીય સુવિધાઓમાં રોકાણને
કારણે નોંધપાત્ર વિકાસ સાધ્યો છે. આપણાં
ઉત્પાદનો વિદેશના બજારોમાં સ્વીકારાય
તે માટે આપણે પ્રયત્નશીલ રહેવું જોઈએ.
આપણે આપણા ઉત્પાદનના ૨૦ ટકા
હિસ્સાની નિકાસ કરીએ છીએ.

ગાંધીનગર હેલિપેડ ગ્રાઉન્ડ એક્ઝિબિશન હોલ ખાતે જાલમી ડેરી ઈન્વેસ્ટમેન્ટ
સમિટનું ઉદ્ઘાટન કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી અમિતભાઈ શાહ દ્વારા કરવામાં આવ્યું.
તથા આ સમિટના ઉદ્ઘાટન પૂર્વે ડેરી પ્રોડક્ટ તથા ડેરીને લગતા સાધનોનું
પ્રદર્શન તેમને નિહાળ્યું હતું. ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનના પ્રેસીડેન્ટ આર
એસ સોઢીએ અમિત શાહનું સ્વાગત કર્યું હતું.

ગાંધીનગરમાં ઈન્ડિયન ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રીની 49મી કોન્ફરન્સને સંબોધન વિશ્વના સૌથી મોટા ડેરી નિકાસકાર બનવાનું દેશનું ધ્યેય : અમિત શાહ

ભારત ન્યૂઝ | ગાંધીનગર

ભારતે દુનિયાનો સૌથી મોટો દૂધ ઉત્પાદક દેશ હોવાનો સંતોષ માનવો જોઈએ નહીં, પણ વિશ્વના ડેરી ક્ષેત્રના સૌથી મોટા નિકાસકાર બનવાનો ધ્યેય રાખવો જોઈએ. કેન્દ્રના ગૃહ અને સહકાર મંત્રી અમિત શાહે શનિવારે ગાંધીનગર ખાતે 49મી ડેરી કોન્ફરન્સમાં સહકારી મોડેલ મજબૂત બનાવવાની કેન્દ્ર સરકારની કટિબદ્ધતાનો પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો.

અમિત શાહે કહ્યું, આ વર્ષે કોન્ફરન્સની થીમ “ભારત વિશ્વની ડેરી, તકો અને પડકારો” રાખવામાં આવી હતી. આપણી દૂધ પ્રોસેસિંગની ક્ષમતા દૈનિક 126

ઈન્ડિયન ડેરી કોન્ફરન્સમાં કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી અમિત શાહ હાજર રહ્યા હતા.

મિલિયન લિટર છે જે વિશ્વમાં સૌથી વધુ છે. વર્ષ 1970 થી 2022 વચ્ચે ભારતની વસ્તીમાં ચાર ગણો વધારો થયો છે. પણ દૂધનું ઉત્પાદન આ ગાળામાં 10 ગણું થયું છે. આપણે સૌથી મોટા દૂધ ઉત્પાદક હોવાનો

સંતોષ રાખવો જોઈએ નહીં. આપણે ડેરી ક્ષેત્રમાં વિશ્વના સૌથી મોટા નિકાસકાર બનવા માટે પ્રયત્નશીલ રહેવું જોઈએ. ભારતમાં બીજી શ્વેત ક્રાંતિની જરૂર છે. અને આપણે એ દિશામાં કામ કરી રહ્યા છીએ.

ગાંધીનગરમાં યોજાઈ ૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રીઝ કોન્ફરન્સ

ડેરી સેક્ટરની સાચી તાકાત નાના ખેડૂતો અને પશુપાલકો છે: અમિતભાઈ

કેન્દ્રીય ગૃહ તેમજ સહકાર મંત્રી અને ગાંધીનગર લોકસભા ક્ષેત્રના લોકપ્રિય સાંસદ અમિતભાઈ શાહની ઉપસ્થિતિમાં ગાંધીનગર ખાતે ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિયેશન દ્વારા વધુ ડેરી ઉદ્યોગકારો-સંગઠનો આ ત્રિદિવસીય કોન્ફરન્સમાં સહભાગી થઈ રહ્યા છે.

ડેરી સેક્ટરના ૩૬૦ ડીગ્રી વિકાસ માટે પ્રધાનમંત્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના નેતૃત્વમાં સરકાર પ્રતિબદ્ધ છે: મુખ્યમંત્રી

મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલની ઉપસ્થિતિમાં કેન્દ્રીય મંત્રી અમિતભાઈ શાહે આ અવસરે ડેરી ઉદ્યોગ-પશુપાલન અને દૂધ સંપાદન ક્ષેત્રે ઉત્કૃષ્ટ કામગીરી કરનારા વ્યક્તિ વિશેષોને ૧૦ જેટલા એવોર્ડ્સથી સન્માનિત કર્યા હતા.

અમિતભાઈ શાહે જણાવ્યું હતું કે, દુનિયા માટે ડેરી વેપારનું એક સાધન છે પરંતુ ભારત માટે ડેરી ઉદ્યોગ ગ્રામીણ અર્થવ્યસ્થા, રોજગારી અને મહિલા સશક્તિકરણ જેવા બહુહેતુક આયામો માટેનો પાયો છે.

ભારત દેશની આઝાદી પછી અત્યાર સુધી ડેરી ઉદ્યોગે દેશના વિકાસ માટે મહત્વનો ફાળો આપ્યો છે. તેઓએ સહકારીતા મંત્રી તરીકે કૃષિ અને કિસાનોની સમૃદ્ધિ માટે સહકારી ડેરીઓએ આપેલા યોગદાન માટે ગર્વની

લાગણી વ્યક્ત કરી હતી. તેમણે કહ્યું કે સહકારી ડેરીઓએ દેશની ગરીબ મહિલાઓને આત્મનિર્ભર અને આર્થિક સક્ષમ બનાવવાનું કામ કર્યું છે. આઝાદી પછી પ્રથમ વખત 'સહકાર સે સમૃદ્ધિ' ધ્યેય મંત્રને સિદ્ધ કરવાના હેતુથી પ્રધાનમંત્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ અલાયદા સહકાર મંત્રાલયની સપના કરવા અને આ મંત્રાલયની જવાબદારી તેમને સોંપવા બદલ અમિતભાઈએ ગૌરવ સહ આભારની લાગણી વ્યક્ત કરી હતી.

કેન્દ્રીય મંત્રી શાહે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, ડેરી ક્ષેત્રે જે વિકાસ થયો છે તેમા આઈડીએનો ઘણો મહત્વનો ફાળો છે. ભારતના ડેરી ક્ષેત્રને વિશ્વનું સૌથી મજબૂત ડેરી ક્ષેત્ર બનાવવાનો એક પ્રયાસ આ

સમિટિમાં યો છે. ડેરી અને પશુ પાલન ક્ષેત્રનું દેશના જીડિપીમાં ૪.૫ ટકા યોગદાન છે તો કૃષિ જીડિપીમાં ડેરી ક્ષેત્રનું યોગદાન

ડેરીના વ્યવસાય સો સંકળાયેલા છે. પાછલા એક દશકમાં ૬.૬ ટકાના વાર્ષિક વૃદ્ધિ દરે ડેરી સેક્ટરે વિકાસ કર્યો છે તેમ તેમણે

ખેડૂતની આવક વધે છે તેવો મત તેમણે દર્શાવ્યો હતો.

મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલે ડેરી સેક્ટરની સાચી તાકાત નાના ખેડૂતો અને પશુપાલકો છે તેવો સ્પષ્ટમત વ્યક્ત કરતાં કહ્યું કે, ગ્રામીણ નજીવનનો મુખ્ય આધાર જ કૃષિ, પશુપાલન અને દૂધ ઉત્પાદન છે.

ગ્રામીણ અર્થતંત્રને ગતિ આપવા સાથે લાખો લોકોની રોજ-રોટી અને આજિવીકા સાથે સંકળાયેલું મુખ્ય સાધન ડેરી ઉદ્યોગ છે તેમ પણ તેમણે ઉમેર્યું હતું.

મુખ્યમંત્રીએ સહકારીતા દ્વારા ડેરી ઉદ્યોગ ક્ષેત્રે સહકાર થસે સમૃદ્ધિનો માર્ગ કંડાર્યો છે તેની ભૂમિકા આપતાં જણાવ્યું કે, માસ પ્રોડક્શનને બદલે પ્રોડક્શન બાય માસ દ્વારા આ ક્ષેત્રે આગવી ઓળખ મેળવી છે.

૨૪ ટકા છે. સમગ્ર વિશ્વમાં કૃષિ ક્ષેત્રમાં ડેરી ક્ષેત્રનું સૌથી વધુ યોગદાન માત્ર ભારતમાં જ છે.

ડેરી ઉદ્યોગ ભારતની મજબૂત અર્થવ્યસ્થાનો ભાગ છે. અંદાજે ૯ કરોડ ગ્રામિણ પરિવાર

ઉમેર્યું હતું. દુનિયામાં ભારત દેશ સૌથી વધુ દૂધ પ્રોસેસ કરે છે. ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદનના ૨૨ ટકા પ્રોસેસ કરવામાં આવે છે.

જેટલું દૂધ પ્રોસેસ થીને વિશ્વના બજારમાં જાય છે એટલીજ

બે લાખ સહકારી મંડળીઓ થકી ૨૦૩૩-૩૪ સુધી ડેરી ઉત્પાદનોની નિકાસ પાંચ ગણી કરવાનું આયોજન: કેન્દ્રીય સહકાર મંત્રી

બીજી શ્વેતક્રાંતિ માટે તૈયાર રહેવા અમિતભાઈની હાકલ

નવગુજરાત સમય > ગાંધીનગર

■ ગાંધીનગરમાં એકિઝિમિશન સેન્ટર ખાતે યોજાયેલી ૪૮મી ઈન્ડિયન ડેરી કોન્ફરન્સના ભાગરૂપે યોજાયેલી ઈન્ડિયન ડેરી સમિટના ત્રીજા અને આખરી દિવસે કેન્દ્રીય સહકાર મંત્રી અમિતભાઈ શાહે બીજી શ્વેતક્રાંતિ માટે સજ્જ રહેવા હાકલ કરી હતી. 'ભારત વિશ્વની ડેરી, તકો અને પડકારો' વિષય પર વાત કરતાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે, દેશમાં હાલ બીજી શ્વેતક્રાંતિની જરૂર છે. તેના દરેક વૈવિધ્ય સ્તરે દૂધ ઉત્પાદનમાં દેશનો હિસ્સો ૩૩ ટકા થશે.

સહકારી મોડેલ મજબૂત બનાવવાની કેન્દ્ર સરકારની કટિબદ્ધતાનો પુનરાવર્તન કરતાં અમિતભાઈ શાહે કહ્યું હતું કે, ભારતે દુનિયાનો સૌથી મોટો દૂધ ઉત્પાદક દેશ હોવાનો સંતોષ માનવો જોઈએ નહીં, પણ વિશ્વના ડેરી સેક્ટરના સૌથી મોટા નિકાસકાર બનવાનો બ્લેઝ રાખવો જોઈએ. દૂધ ઉત્પાદનમાં આજે ૬ કરોડ લિટર પ્રતિ દિનથી વધીને ૫૮ કરોડ લિટર સુધી પહોંચ્યા છીએ તે ડેરી સેક્ટરની પ્રગતિ છે. વર્ષ ૧૯૭૦થી ૨૦૨૨ વચ્ચે ભારતની વસતિમાં ચાર ગણો વધારો થયો છે. પણ દૂધનું ઉત્પાદન આ ગાળામાં ૧૦ ગણું થયું છે. આપણે

સૌથી મોટા દૂધ ઉત્પાદક હોવાનો સંતોષ રાખવો જોઈએ નહીં. આપણે ડેરી સેક્ટરમાં વિશ્વના સૌથી મોટા નિકાસકાર બનવા માટે પ્રયત્નશીલ રહેવું જોઈએ. ભારતમાં બીજી શ્વેત ક્રાંતિની જરૂર છે. અને આપણે એ દિશામાં કામ કરી રહ્યા છીએ. નરેન્દ્ર મોદી સરકાર કોઈ તક નકામી જવા દેશે નહીં. કેન્દ્રીય સહકાર પ્રધાને વધુમાં જણાવ્યું કે, 'વિતેલા દાયકામાં ભારતના ડેરી સેક્ટરનો વિકાસ વર્ષ ૬.૬ ટકાના દરે થયો છે. ભારત સરકાર ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં બે લાખ ડેરી સહકારી મંડળીઓ સ્થાપી રહી છે. એકવાર આ બ્લેઝ સાકાર થશે એટલે આ સેક્ટરનો વૃદ્ધિ દર વધીને ૧૩.૮૦ ટકા થશે. જેના કારણે વર્ષ ૨૦૩૩-૩૪ સુધી વિશ્વના દૂધ

ઉત્પાદનમાં ભારતનો હિસ્સો વધીને ૩૩ ટકા થઈ જશે. આપણા ડેરી સેક્ટરની નિકાસ વર્તમાન સ્તર કરતાં ઓછામાં ઓછી પાંચ ગણી વધી જશે. કેન્દ્રના સહકાર પ્રધાને એ બાબતનું નોંધ લીધી હતી કે, દુનિયા માટે ડેરી સેક્ટર એક વ્યવસાય હશે પણ ભારતના ૭ કરોડ પરિવારો સૌથી રીતે ડેરી પ્રવૃત્તિ સાથે સંકળાયેલાં છે. તેમના માટે તે આજીવિકાનું મોટું સાધન છે અને તે ગામડાંના અર્થતંત્રને મજબૂત બનાવે છે. રાષ્ટ્રીય પડકારો હલ કરે છે અને મહિલાઓનું સશક્તિકરણ પણ કરે છે. ગુજરાતના મુખ્ય પ્રધાન ભૂપેન્દ્ર પટેલે તેમના સંબોધનમાં જણાવ્યું હતું કે, નાના ખેડૂતો ડેરી સેક્ટરની સાચી તાકાત છે. ગુજરાત એકંદરે વિકસનું મોડેલ છે અને દેશના દૂધ

ઉત્પાદનમાં ૩૦ ટકા હિસ્સા સાથે તે આ સેક્ટરે મોખરાનું સ્થાન ધરાવે છે. ડેરી સેક્ટર ખેડૂતોએ મૂલ્ય વૃદ્ધિમાં ખ્યાન આપીને દૂધની ગુણવત્તા અને દૂધ ઉત્પાદનના સાતત્યલક્ષી વિકાસમાં ખ્યાન આપવું જોઈએ. ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ પછી ૪૭મી ડેરી કોન્ફરન્સ યોજાઈ રહી છે અને એમાં ભારત અને દુનિયાના ડેરી સેક્ટરના નિષ્ણાતો, સહકારી ડેરી મંડળીઓ, દૂધ ઉત્પાદકો, સરકારી અધિકારીઓ, વૈજ્ઞાનિકો, નીતિ ધડનાર સમુદાય, આયોજકો, શિક્ષણવિદો અને અન્ય સહયોગીઓ સમારંભમાં એકત્ર થયા હતા. આ પ્રસંગે ડૉ. કુરિયન એવોર્ડ, આઈડીએ પેટન એવોર્ડ, આઈડીએ ફેલોશિપ એવોર્ડ સહિત વિવિધ પ્રતિષ્ઠિત એવોર્ડ એનાયત

કરાયા હતા. ઉત્તરનેશનલ ડેરી ફેરરેશનના પ્રેસિડેન્ટ પીટરસ્ટીઆનો બ્રેહેલે જણાવ્યું કે, ભારતે ડેરી સેક્ટરમાં જે સફળતા હાંસલ કરી છે તેની વિશ્વના આગેવાનોએ નોંધ લઈને તેમના ડેરી સેક્ટરના ખેડૂતોને યોગ્ય નીતિ વડે ટેકો આપવો જોઈએ. તેમણે કહ્યું કે, આઈડીએક ભારતને ડેરી સેક્ટરને વિવિધ પડકારોમાંથી પાર ઉતારવા સહયોગ આપશે. અમુલ ડેરીના મેનેજિંગ ડાયરેક્ટર અમિત બાસે આભાર વિધિ કરી હતી. કેન્દ્રીય મંત્રી અમિતભાઈ શાહે નારદીપુર ગામના નવનિર્મિત શ્રી હનુમાન તથાપર ઉદ્યાનનું લોકાર્પણ જ્યારે ગાંધીનગર સિવિલ ખાતે દહીંના સગાઓ માટે 'નિમ્નુહા આહાર કેન્દ્ર'નો શુભારંભ કર્યો હતો.

ખેડૂતોની જેમ પશુપાલકોને ઈનકમ ટેક્સમાં રાહત આપો: આર.એસ. સોદી

ઈન્ડિયન ડેરી એસો.ના પ્રેસિડેન્ટ આર.એસ.સોદીએ જણાવ્યું હતું કે, "ભારતના ડેરી ઉદ્યોગનો ડેરી ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભર બનવાના નિર્ધાર, ખેડૂતોની મજબૂત સહાય થઈને તથા માળખાકીય સુવિધાઓમાં સુધારાને કારણે નીધિપાત્ર વિકાસ સાધ્યો છે. આપણા ઉત્પાદનો વિદેશના બજારોમાં સ્વીકારાય તે માટે આપણે પ્રવલ્નશીલ રહેવું જોઈએ. આપણે આપણા ઉત્પાદનના ૨૦ ટકા હિસ્સાની નિકાસ કરીએ છીએ. દેશમાં બીજી શ્વેતક્રાંતિનો નિર્ધાર વ્યક્ત કરતાં તેમણે કહ્યું કે, ખેડૂતો પાસેથી ઈનકમ ટેક્સ લેવાતો નથી, પરંતુ પાંચ-૧૦ પશુ ધરાવનાર પશુપાલકે ઈનકમ ટેક્સ ચૂકવવો પડે છે. આ સાથે તેમણે દેશ અને રાજ્યના બજારમાં પશુપાલક માટે ફળાવવામાં આવતી રકમને ગ્રહ-નાર ટકાથી વધારવા કેન્દ્રીય મંત્રી સમક્ષ રજૂઆત કરી હતી.

શ્રીલંકા, નેપાળ અને કેન્યાને ભારત ડેરી ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભર બનાવશે

નેશનલ ડેરી ડેવલપમેન્ટ બોર્ડના ચેરમેન મિલેશ શાહે જણાવ્યું કે, ભારતે પડોશી દેશોમાં સહકારી મોડેલને આગળ ધપાવવું જોઈએ. આપણે શ્રીલંકાને આ ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભર બનાવવા માટે વાતચીત શરૂ કરી છે અને દૂધ સમયમાં શ્રીલંકા સાથે જોઈએ વેચવાની શક્યતા છે. આપણે જે કાર્ડ સીઆઈ છીએ તેમાંથી બોધપાઠ આપવા માટે પડોશી દેશ નેપાળ અને આફ્રિકાના કેન્યા સાથે પણ વાતચીત કરી રહ્યા છીએ."

7/9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043

કેન્દ્રીય મૃદુ તેમજ સહકાર
મંત્રીશ્રી અને ગાંધીનગર લોકસભા
ક્ષેત્રના લોકપ્રિય સાંસદ શ્રી
અમિતભાઈ શાહની ઉપસ્થિતિમાં
ગાંધીનગર ખાતે ઈન્ડિયન ડેરી
એસોસિયેશન દ્વારા આયોજીત
જાહેરી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ
યોજાઈ હતી.

આ ડેરી કોન્સ્ટ્રક્શનનું આયોજન
ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિયેશનના
ઉપકમે કરવામાં આવ્યું છે અને
દેશભરના રાજ્યોના ૨૭૦૦થી વધુ
ડેરી ઉદ્યોગકારો-સંગઠનો આ
ત્રિદિવસીય કોન્સ્ટ્રક્શનમાં સહભાગી

થઈ રહ્યા છે.

મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલની ઉપસ્થિતિમાં કેન્દ્રીય મંત્રીશ્રી અમિતભાઈ શાહે આ અવસરે ડેરી ઉદ્યોગ-પશુપાલન અને દૂધ સંપાદન ક્ષેત્રે ઉત્કૃષ્ટ કામગીરી કરનારા વ્યક્તિ વિશેષોને ૧૦ જેટલા એવોર્ડ્સથી સન્માનિત કર્યા હતા.

અમિતભાઈ શાહે જણાવ્યું હતું કે, દુનિયા માટે ડેરી વેપારનું એક સાધન છે પરંતુ ભારત માટે ડેરી ઉદ્યોગ ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થા, રોજગારી અને માસિક સમૃદ્ધિકરણ

ભારત દેશની આગામી
અત્યાર સુધી કેરી રહ્યો છે

દેશના વિકાસ માટે મહત્વનો કાર્યો આપ્યો છે. તેઓએ સહકારીતા મંત્રી તરીકે કૃષિ અને કિસાનોની સમૃદ્ધિ માટે સહકારી ડેરીઓએ આપેલા યોગદાન માટે ગર્વની લાગણી વ્યક્ત કરી હતી.

તેમણે કહ્યું કે સહકારી
રીઝોને દેશની ચરીબ
મહિલાઓને આત્મનિર્ભર અને
આર્થિક સક્ષમ બનાવવાનું કામ કર્યું
છે. આઝાદી પછી પ્રથમ વખત
સહકાર સે સમૃદ્ધિ થયેય મંગેને સિદ્ધ
રેવવાના હેતુથી પ્રધાનમંત્રી શ્રી
નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ અલાયદા

સહકાર મંત્રાલયની સ્થાપના કરવા
અને આ મંત્રાલયની જવાબદારી
મને સોંપવા બદલ શ્રી
મિતભાઈએ ગૌરવ સહ
ભાભારની લાગણી વ્યક્ત કરી હતી.
કેન્દ્રીય મંત્રી
પાદે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, ડેરી સેક્ટર
વિકાસ થયો છો તેમા આઈડીએનો

સાથે મહત્વનો ફાળો છે. ભારતના
રી ક્ષેત્રને વિશ્વનું સૌથી મજબૂત દેરી
જાતના પાણીનો એક પ્રયાસ આ
મિલિટમાં થયો છે. દેરી અને પશુ
પાલન ક્ષેત્રનું દેશના જીડિપીમાં ૪.૫
ટકા યોગદાન છે તો કૃષિ જીડિપીમાં
દેરી ક્ષેત્રનું યોગદાન ૨૪ ટકા છે.

મમજી વિશ્વમાં કૃપિ કૈત્રમાં ડેરી કૈત્રનું
સૌથી વડુ યોગદાન માત્ર ભારતમાં
છે. ડેરી ઉદ્યોગ ભારતની મજબૂત
અર્થવ્યવસ્થાનો ભાગ છે. એટલે કે
રોડ ગ્રામિણ પરિવાર ડેરીના
વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલા છે.
પાછલા એક દશકમાં દ. દે. ટકાના
માર્પિક વૃદ્ધિ દરથી ડેરી સેક્ટરે વિકાસ

યો છે તેમ તેમણે ઉમેર્યું હતું. નિયામાં ભારત દેશ સૌથી વધુ દૂધ પ્રોસેસ કરે છે. ભારતમાં દૂધ નિપાદનના ૨૨ ટકા પ્રોસેસ કરવામાં આવે છે. જેટલુ દૂધ પ્રોસેસ થઈને વેશના જાજરમાં જાય છે એટલીજ મૂતની આવક વધે છે તેવો મત મહે દર્શાવ્યો હતો.

શાહે ઉમેર્યું હતું કે, દૂધ ન્યાદનમાં આજે ૬ કરોડ લિટર પ્રતિ દેનથી વધીને ૫૮ કરોડ લિટર સુધી હોવા છીએ તે હેરા સેક્ટરની ગતિ છે. કેન્દ્રની વડાપ્રધાન રેન્દ્રમાઈ મોદીના નેતૃત્વ હેઠળની માળખા સરકાર હેરા સેક્ટરના વિકાસ

માટે કોઈ કસર નહિ છોડે તેમ જાણવાતાં કેન્દ્રીય મંત્રીએ ઉમેર્યું કે, નીચેકરના ૨૬૦ ઊંચી વિઠસ માટે પ્રધાનશ્રીના નેતૃત્વની સરકાર તિથિજ છે. તેઓએ ડેરી ડોગોની પેલી પ્રગતિ માટે ઓપરેશન ક્લઃ નેન થેનકલિતને યાદ કરતા કહ્યું કે જો (અનુબંધાન ડમાં પાને)

૧૮.૦૩.૨૦૨૩ ના રાજ ધાયા વારસા
કમિયેશન રૂટ બનાવવાશે. જે સ્ટેશનો
ટેન્ડરનો અમાવેશ થાય છે.

આ બંને સંસ્કરણ શરૂ ન થયા હોત તો દૂધના મામલે ભારત ક્યારેય આત્મનિર્ભર ન બન્યું હોત.

અમુલની સફળતા વિશે વાત કરતા શાહે જણાવ્યું કે, અમુલનું ૨૦-૨૧ નું ટર્ન આપર ૫૩ હજાર કરોડ છે. ૨૬ લાખ મોલ પ્રતિવાર અમલ

સાથે જોડાયેલા છે. દુનિયા ઉત્પાદનમાં ભારતનો હિસ્સો ૨૧ ટકા થયો છે તેમાં અમુલ, મધરોરી, વિજય, પરાગ, નંદિની સહિતની ધણી ધાન્ય, શેરડી, કેળાં, કેળાં

ખાનગું ધોરણ છે. વડાપ્રધાનને રૂબારૂ મોંઢે દેશને ભાગ્યે જ આત્મનિર્ભર બનાવવાના સંકલ્પ ક્યોંકે મળે છે તે સંદર્ભે વિદ્ય પ્રોત્સેહિતના દરેક સાધનોમાં પણ આત્મનિર્ભર રહે જાય છે. ભારત વિશ્વનું સૌથી મોટું દુધ ઉત્પાદકની સાથે સાથે દુધ પ્રોત્સેહિતના સાધનોના ઉત્પાદનમાં પણ અગ્રેસર અને તે દિશામાં આગળ વધવા આગવાનું કર્તવ્ય હતું.

નિમિત્ત બની રહી છે. આથી મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર Patel એ તેની સંકરની સાચી તાકાત નાના ખેડૂતો અને યશુસાધકો છે તેવો સ્પષ્ટમત વ્યક્તા કરતાં કહ્યું કે, આમીસ નહિવળનો મુખ્ય આધાર જ કૃષિ, ખાદ્યપદાર્થો અને સ્વચ્છતા છે.

પરુપાદન અને દૂષિત અપાદન છે.
આમિત્ર સર્વતંત્રને ગતિ
આપવા સાથે લાભો લોએતી રોક-
સેટી અને આજિવીત સાથે સંજ્ઞાપદું
મુખ્ય સાધન ડેરી ઉદ્યોગ છે તેમ જ
તેમણે ઉમેર્યું હતું.

મુખ્યમંત્રીએ સહકારીના દ્વારા ડેરી ઉદ્યોગ ક્ષેત્રે સહકાર સે સમૃદ્ધિનો માર્ગ કેળવે છે તેની જૂનિક આપત્તિ જણાવ્યું કે, માસ પ્રોડક્શનને બદલે પ્રોડક્શન આપ માસ દ્વારા આ ક્ષેત્રે આગવી ઓળખ મેળવી છે.

કેન્ટો સમાવેશ થાય છે.
ભૂપેન્દ્ર પટેલે સામીલ
મહિલાઓ અને યુવાવાલક બહેનોનું
મહત્વપૂર્ણ યોગદાન કરી ઊંચા ગતિ
રહ્યું છે તેની છબ્બાવટ કરતાં કહ્યું કે,
ગરબમાં ૪૫૦૦ જેટલી દુધ માંડણીઓ
મહિલા સંગઠિત છે.

દેશના કુલ દૂધ
સંચાનના ૩૦ ટકા મુજબત કરે છે
તેમજ અંદાજે ૧૫૦ કરોડ રૂપિયા રોજ
દૂધ ગ્રાહકોને મુકવાય છે, તેમ પણ
તેમણે ઉમેર્યું હતું.

મુખ્યમંત્રીએ પ્રામીય
વેત્રોમાં સ્વચ્છતા, કેમકે મુક્ત
પ્રાદુરિક ખેતી, ક્લીન એનર્જી,
ગોબરના અવશેષો ગોબર પેસ્ટ અને
જૈવિક ખાદ્ય વગેરેને પરિણામે ગ્રીન
ગ્રોથ અને સત્વરે ઈનોવેશન
ડેવલપમેન્ટનું માધ્યમ ફેડરલ કોલેજ
અન્ધા સેમેન્ટ પલ્લ રજાવ્યું હતું.

1
1
1
1
1

ગાંધીનગર સમાચાર

ગાંધીનગરમાં ૪૯મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રીઝ કોન્ફરન્સ યોજાઈ

મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલની ઉપસ્થિતિમાં કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકારીતા મંત્રી અમિતભાઈ શાહે આખું પ્રેરક માર્ગદર્શન

ગાંધીનગર, તા. ૧૮ માર્ચ: કેન્દ્રીય ગૃહ તેમજ સહકાર મંત્રી અને ગાંધીનગર લોકસભા ભેમના સાંસદ અમિતભાઈ શાહની ઉપસ્થિતિમાં ગાંધીનગર ખાતે ઇન્ડિયન ડેરી એસોસિયેશન દ્વારા આયોજીત ૪૯મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ યોજાઈ હતી. આ ડેરી કોન્ફરન્સનું આયોજન ઇન્ડિયન ડેરી એસોસિયેશનના ઉપક્રમે કરવામાં આવ્યું છે અને દેશભરના રાજ્યોના ૨૭૦૦થી વધુ ડેરી ઉદ્યોગકારો-સંગઠનો આ ત્રિદિવસીય કોન્ફરન્સમાં સહભાગી થઈ રહ્યા છે. મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલની ઉપસ્થિતિમાં કેન્દ્રીય મંત્રી અમિતભાઈ શાહે આ અવસરે ડેરી ઉદ્યોગ-પશુપાલન અને દૂધ સંપાદન ક્ષેત્રે ઉત્કૃષ્ટ કામગીરી કરનારા વ્યક્તિ વિશેષોને ૧૦ જેટલા એવોર્ડ્સથી સન્માનિત કર્યા હતા. અમિતભાઈ શાહે જણાવ્યું હતું કે, દુનિયા માટે ડેરી વેપારનું એક સાધન છે પરંતુ ભારત માટે ડેરી ઉદ્યોગ ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થા,

રોજગારી અને મહિલા સશક્તિકરણ જેવા બહુહેતુક આયામો માટેનો પાયો છે. ભારત દેશની આઝાદી પછી અત્યાર સુધી ડેરી ઉદ્યોગે દેશના વિકાસ માટે મહત્વનો ફાળો આપ્યો છે. તેઓએ સહકારીતા મંત્રી તરીકે કૃષિ અને કિસાનોની સમૃદ્ધિ માટે સહકારી ડેરીઓએ આપેલા યોગદાન માટે ગર્વની લાગણી વ્યક્ત કરી હતી. તેમણે કહ્યું કે સહકારી ડેરીઓએ દેશની ગરીબ મહિલાઓને આત્મનિર્ભર અને આર્થિક સક્ષમ બનાવવાનું કામ કર્યું છે. આઝાદી પછી પ્રથમ વખત "સહકાર સે સમૃદ્ધિ" ધ્યેય મંત્રને સિદ્ધ કરવાના હેતુથી પ્રધાનમંત્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ અલાયદા સહકાર મંત્રાલયની સ્થાપના કરવા અને આ મંત્રાલયની જવાબદારી તેમને સોંપવા બદલ શ્રી અમિતભાઈએ ગૌરવ સહ આભારની લાગણી વ્યક્ત કરી હતી. કેન્દ્રીય મંત્રી શાહે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, ડેરી ક્ષેત્રે જે વિકાસ

થયો છે તેમાં આઈડીએનો ઘણો મહત્વનો ફાળો છે. ભારતના ડેરી ક્ષેત્રને વિશ્વનું સૌથી મજબૂત ડેરી ક્ષેત્ર બનાવવાનો એક પ્રયાસ આ સમિટમાં થયો છે. ડેરી અને પશુપાલન ક્ષેત્રનું દેશના જીડીપીમાં ૪.૫ ટકા યોગદાન છે તો કૃષિ જીડીપીમાં ડેરી ક્ષેત્રનું યોગદાન ૨૪ ટકા છે. સમગ્ર વિશ્વમાં કૃષિ ક્ષેત્રમાં ડેરી ક્ષેત્રનું સૌથી વધુ યોગદાન માત્ર ભારતમાં જ છે. અમુલની સફળતા વિશે વાત કરતા શાહે જણાવ્યું કે, અમુલનું ૨૦-૨૧ નું ટર્ન ઓવર પડ હજાર કરોડ છે. ૩૬ લાખ ખેડૂત પરિવાર અમુલ સાથે જોડાયેલા છે. દૂધના ઉત્પાદનમાં ભારતનો હિસ્સો ૨૧ ટકા થયો છે તેમાં અમુલ, મધરડેરી, વિજય, પરાગ, નંદિની સહિતની ઘણી બ્રાન્ડનું યોગદાન છે. વડાપ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદી દેશને તમામ ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભર બનાવવાનો સંકલ્પ કર્યો છે તેમાં આજે ડેરી સેક્ટર મિલ્ક પ્રોસેસિંગના દરેક સાધનોમાં પણ આત્મનિર્ભર થઈ રહ્યું છે. ભારત

વિશ્વનું સૌથી મોટું દૂધ ઉત્પાદકની સાથે સાથે દૂધ પ્રોસેસિંગના સાધનોના ઉત્પાદનમાં પણ અગ્રેસર બને તે દિશામાં આગળ વધવા આહવાન કર્યું હતું. મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલે ડેરી સેક્ટરની સાચી તાકાત નાના ખેડૂતો અને પશુપાલકો છે તેવો સ્પષ્ટમત વ્યક્ત કરતાં કહ્યું કે, ગ્રામીણ

નવજીવનનો મુખ્ય આધાર જ કૃષિ, પશુપાલન અને દૂધ ઉત્પાદન છે. ગ્રામીણ અર્થતંત્રને ગતિ આપવા સાથે લાખો લોકોની રોજ-રોટી અને આજિવીકા સાથે સંકળાયેલું મુખ્ય સાધન ડેરી ઉદ્યોગ છે તેમ પણ તેમણે ઉમેર્યું હતું. આ કાર્યક્રમમાં રાજ્ય સરકારના મંત્રી જગદીશ વિશ્વકર્મા, ઇન્ડિયન ડેરી

એસોસિએશનના પ્રમુખ ડો.આર.એસ.સોઢી, એનડીડી બીના ચેરમેન મીનેશભાઈ શાહ સહિત સહકારી તેમજ કૃષિ ક્ષેત્રના અગ્રણીઓ, ઇન્ટરનેશનલ ડેરી ફેડરેશનના પ્રેસીડેન્ટ અને દેશભરના ડેરી ઉદ્યોગ સાથે સંકળાયેલા લોકો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

हमें दुनिया के सबसे बड़े दूध उत्पादक बनकर संतुष्ट नहीं होना चाहिए

भारत को दुनिया का सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक बनने का लक्ष्य रखना चाहिए : अमित शाह

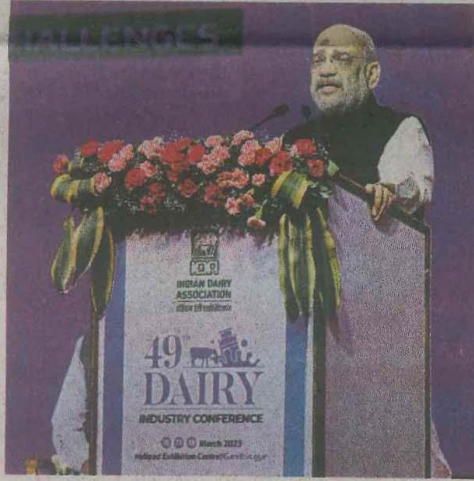
49वें डेयरी उद्योग सम्मेलन का समापन

पत्रिका न्यूज नेटवर्क

patrika.com

अहमदाबाद, केंद्रीय गृह व सहकारिता मंत्री अमित शाह ने कहा कि भारत को दुनिया का सबसे बड़ा दूध उत्पादक बनकर संतुष्ट नहीं होना चाहिए, बल्कि सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक बनने का लक्ष्य भी रखना चाहिए।

शाह ने शनिवार को गांधीनगर में भारतीय डेयरी संघ (आईडीए) के 49वें डेयरी उद्योग सम्मेलन के तीसरे और अंतिम दिन भारतीय डेयरी शिखर सम्मेलन में यह बातें कहीं। उन्होंने कहा कि हमारी दूध प्रसंस्करण क्षमता प्रतिदिन करीब 126 मिलियन लीटर है, जो दुनिया में सबसे अधिक है। वर्ष 1970 से 2022 तक भारत की जनसंख्या चार गुना बढ़ी वहीं दूध का उत्पादन दस गुना बढ़ा है। हमें दुनिया के सबसे बड़े दूध उत्पादक बनकर संतुष्ट नहीं होना चाहिए। हमें दुनिया का सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक बनने

का भी प्रयास करना चाहिए। एक दूसरी श्वेत क्रांति की जरूरत है और हम उस दिशा में काम कर रहे हैं। नरेंद्र मोदी सरकार किसी भी अवसर को व्यर्थ जाने नहीं देगी।

देश के दूध उत्पादन में गुजरात की 20 फीसदी हिस्सेदारी : इस अवसर पर मुख्यमंत्री भूपेंद्र पटेल ने कहा कि छोटे डेयरी किसान भारतीय डेयरी क्षेत्र की असली ताकत हैं।

गांवों में स्थापित की जा रही 2 लाख डेयरी सहकारी समितियां

केंद्रीय मंत्री के मुताबिक पिछले एक दशक में भारतीय डेयरी क्षेत्र में प्रति वर्ष 6.6% की वृद्धि हुई है। केंद्र सरकार गांवों में 2 लाख डेयरी सहकारी समितियों की स्थापना कर रही है। ऐसा होने के बाद डेयरी क्षेत्र की वृद्धि 13.80% तक पहुंच जाएगी। वैश्विक दूध उत्पादन में भारत की हिस्सेदारी 33% होगी। हमारा डेयरी निर्यात मौजूदा स्तर से कम से कम पांच

गुना अधिक होगा। शाह ने कहा कि डेयरी दुनिया के लिए एक व्यवसाय है, लेकिन भारत में, यह आजीविका का एक स्रोत भी है जहां 9 करोड़ परिवार डेयरी से सीधे जुड़े हुए हैं। यह ग्रामीण अर्थव्यवस्था को मजबूत करने, पोषण संबंधी चुनौतियों का समाधान करने और महिला सशक्तिकरण में भी बड़ा योगदान देता है।

गुजरात समग्र विकास का एक मॉडल रहा है। साथ ही देश के दूध उत्पादन में 20% हिस्सेदारी के साथ डेयरी उद्योग में भी अग्रणी है। डेयरी किसानों को मूल्यवर्धन पर ध्यान देना चाहिए। निरंतर विकास के लिए दूध और दूध उत्पादों की गुणवत्ता पर भी ध्यान देना चाहिए। 27 साल के अंतराल के बाद गुजरात में आयोजित हुए इस तीन दिवसीय सम्मेलन में 2700 से ज्यादा

भारत और विदेशों के डेयरी विशेषज्ञ और व्यवसायी, डेयरी सहकारी समितियां, दूध उत्पादक, सरकारी अधिकारी, वैज्ञानिक, नीति निर्माता और योजनाकार, शिक्षाविद और अन्य एक साथ एक ही प्लेटफार्म पर एकत्रित हुए थे। इस अवसर पर डॉ. कुरियन अवॉर्ड, आईडीए पैट्रन अवॉर्ड और आईडीए फैलोशिप अवॉर्ड सहित प्रतिष्ठित पुरस्कार भी प्रदान किए गए।

जीडीपी में डेयरी क्षेत्र का 24% योगदान: दूध के उत्पादन में भारत का हिस्सा 21 फीसदी

अमूल डेयरी के साथ जुड़े हैं 36 लाख परिवार

पत्रिका न्यूज़ नेटवर्क
patrika.com

अहमदाबाद. केन्द्रीय सहकारिता मंत्री अमित शाह ने कहा कि डेयरी व पशुपालन क्षेत्र का देश की जीडीपी में 4.5 प्रतिशत योगदान है वहीं कृषि जीडीपी में डेयरी क्षेत्र का योगदान 24 प्रतिशत है। समग्र विश्व में कृषि क्षेत्र में डेयरी क्षेत्र का सर्वाधिक योगदान केवल भारत में ही है।

शाह शनिवार को गांधीनगर में भारतीय डेयरी संघ I (आईडीए) के 49वें डेयरी उद्योग सम्मेलन के तीसरे और अंतिम दिन समापन सत्र को संबोधित कर रहे थे। शाह ने कहा कि अमूल का वर्ष 2020-21 का टर्नओवर 53 हजार करोड़ रुपए है। अमूल के साथ 36 लाख परिवार जुड़े हुए हैं।

दूध उत्पादन में भारत का हिस्सा 21 प्रतिशत हुआ है। इसमें अमूल, मंदर डेयरी, विजय, पराग, नदिनी सहित कई ब्राण्ड का योगदान है। मुख्यमंत्री भूपेंद्र पटेल ने कहा कि राज्य में लगभग 4500 दूध मण्डलियां महिलाओं की ओर से संचालित हैं। देश के कुल दूध

उत्पादन का 30% गुजरात करता है तथा दूध उत्पादकों को प्रतिदिन लगभग 150 करोड़ रुपए का भुगतान किया जाता है। मुख्यमंत्री ने कहा कि ग्रामीण क्षेत्रों में स्वच्छता, रसायनमुक्त प्राकृतिक खेती, त्वच्छ ऊर्जा, गोबर गैस तथा गाय के गोबर पर आधारित जैविक खाद के कारण डेयरी-दुग्ध उद्योग हरित विकास और सतत विकास का माध्यम बन गया है।

श्रीलंका, नेपाल, केन्या की मदद

राष्ट्रीय डेयरी विकास बोर्ड (एनडीडीबी) के अध्यक्ष मीनेश शाह ने कहा कि भारत को इस क्षेत्र में नेतृत्व करना चाहिए और अपने सहकारी मॉडल को पड़ोसी देशों तक ले जाना चाहिए। श्रीलंका को आत्मनिर्भर बनाने में

मदद के लिए हमने पहले ही उसके साथ बातचीत शुरू कर दी है। हम नेपाल और केन्या के साथ भी विचारों का आदान-प्रदान कर रहे हैं जिससे हमारी बातों को अमल में लाकर उनके डेयरी किसानों की मदद की जा सके।

उत्पादन का 20 फीसदी निर्यात: सोदी

इंडियन डेयरी एसोसिएशन के अध्यक्ष आर.एस. सोदी ने कहा कि दूध में आत्मनिर्भर बनने के हृदय प्रयासों, किसानों की ओर से प्रबंधित मजबूत आपूर्ति श्रृंखला और बुनियादी ढांचे में निवेश के कारण भारतीय डेयरी उद्योग ने अभूतपूर्व वृद्धि हासिल की है। हमें यह सुनिश्चित करने के लिए प्रयास करना चाहिए कि

हमारे उत्पादों को विदेशी बाजारों में भी स्वीकार किया जाए। हम अपने उत्पादन का 20% निर्यात कर रहे हैं। हमें यह सुनिश्चित करने के लिए प्रयास करना चाहिए कि हमारे उत्पादों को विदेशी बाजारों में भी स्वीकार किया जाए। हम अपने उत्पादन का 20 फीसदी निर्यात कर रहे हैं।

आईडीएफ भारतीय डेयरी उद्योग की मदद को इच्छुक

इंटरनेशनल डेयरी फेडरेशन (आईडीएफ) के अध्यक्ष फियर किस्टियानो ब्राजाले ने कहा कि इस क्षेत्र के वैश्विक अग्रणियों को डेयरी क्षेत्र में भारत की सफलता पर ध्यान देना चाहिए। साथ ही उचित नीतियों के साथ अपने डेयरी किसानों का समर्थन करना चाहिए। उन्होंने यह भी कहा कि आईडीएफ भारतीय डेयरी उद्योग को विभिन्न

सुनौतियों का सामना करने के लिए मदद करने का इच्छुक है। इस अवसर पर राज्य के सहकारिता मंत्री जगदीश विश्वकर्मा, आईडीएफ की महानिदेशक कैरोलिन एमॉन्ट, पशुपालन और डेयरी विभाग के सचिव राजेश कुमार सिंह, अमूल डेयरी के एमडी अमित व्यास व विभिन्न डेयरी सहकारी समितियों के अध्यक्ष भी उपस्थित थे।

भारत को दुनिया का सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक बनने का लक्ष्य: अमित शाह

आजादी के बाद भारत का दूध उत्पादन 10 गुना बढ़ा, देश विश्व में सबसे बड़ा दूध निर्यातक बनकर उभरेगा

भारत में डेयरी क्षेत्र के 360 डिग्री विकास के लिए मोदी सरकार डेयरी सेक्टर प्रयास कर रही है

गांधीनगर

केन्द्रीय गृह एवं सहकारिता मंत्री अमित शाह आज गुजरात के गांधीनगर में इंडियन डेयरी एसोसिएशन द्वारा आयोजित 49वें डेयरी उद्योग सम्मेलन में मुख्य अतिथि के रूप में शामिल हुए। इस अवसर पर गुजरात के मुख्यमंत्री भूपेंद्र पटेल सहित अनेक गणमान्य व्यक्ति उपस्थित थे। अपने संबोधन में अमित शाह ने कहा कि दुनिया के लिए डेयरी एक व्यापार है लेकिन भारत जैसे 130 करोड़ की आबादी वाले देश में ये रोजगार का साधन, ग्रामीण अर्थव्यवस्था को मजबूत करने का विकल्प, कुपोषण की समस्याओं का समाधान प्रदान करने वाला और महिला सर्वाधिकार की संभावनाओं वाला क्षेत्र है। उन्होंने कहा कि भारत की आजादी से अब तक के डेयरी उद्योग के विकास को देखें तो इन सभी पहलुओं को हमारे डेयरी सेक्टर ने बहुत अच्छे तरीके से देश के विकास के साथ जोड़ने के लिए काम किया है। शाह ने कहा कि इसमें हमारे कोऑपरेटिव डेयरी का योगदान बहुत बड़ा रहा है। उन्होंने किसानों की समृद्धि के लिए काम किया है। कोऑपरेटिव

डेयरी ने देश की गरीब कृषक महिलाओं को भी आत्मनिर्भर बनने का रास्ता प्रस्तुत किया है। उन्होंने कहा कि प्रधानमंत्री श्री नरेन्द्र मोदी जी ने आजादी के 75वें वर्ष में सहकार से समृद्धि मंत्र को सिद्ध करने के लिए सहकारिता मंत्रालय का गठन किया। केन्द्रीय गृह एवं सहकारिता मंत्री ने कहा कि इंडियन डेयरी एसोसिएशन की स्थापना आजादी के तुरंत बाद 1948 में हुई और देश में डेयरी क्षेत्र के विकास में आईडीए का बहुत महत्वपूर्ण योगदान रहा है। उन्होंने कहा कि भारत के डेयरी क्षेत्र को विश्व का सबसे मजबूत डेयरी सेक्टर बनाने के लिए सर्वांगीण चर्चा करने का प्रयास इस सम्मेलन में हुआ है। उन्होंने कहा कि हमारे डेयरी और पशुपालन क्षेत्र का देश के जोड़ीपी में 4.5 प्रतिशत योगदान है और कृषि क्षेत्र में डेयरी क्षेत्र का योगदान 24 प्रतिशत है, जो 10 लाख करोड़ रुपये के साथ विश्व में सबसे अधिक है। श्री शाह ने कहा कि डेयरी हमारे अर्थव्यवस्था का मजबूत हिस्सा है और रोजगार की दृष्टि से देखें तो 9 करोड़ ग्रामीण परिवारों के लगभग 45 करोड़ लोग, विशेषकर सीमांत किसान और महिलाएं, आज सीधे डेयरी क्षेत्र से जुड़े हुए हैं। अमित शाह ने कहा कि पिछले एक दशक में 6.6 प्रतिशत की वार्षिक दर

से हमारे डेयरी क्षेत्र ने प्रगति की है। उन्होंने कहा कि प्रधानमंत्री मोदी द्वारा गठित मिश्रक पाउडर, मखन और घी जैसे उत्पादों का बड़ा हिस्सा है और इसमें अग्र संभावनाएं हैं। उन्होंने कहा कि मोदी सरकार ने निर्यात के लिए एक मल्टीसेक्टर कोऑपरेटिव सोसायटी बनाई है, जिसके साथ इन 2 लाख ग्रामीण डेयरीयों को जोड़कर निर्यात के 5 गुना बढ़ने की संभावनाएं हैं। केन्द्रीय सहकारिता मंत्री ने कहा कि विश्व के डेयरी परिदृश्य को देखें तो 1970 में भारत में लगभग 6 करोड़ लीटर प्रतिदिन दूध उत्पादन होता था और ये एक दूध की कमी वाला देश था। उन्होंने कहा

कि 2022 में ये उत्पादन 58 करोड़ लीटर प्रतिदिन हो गया है जिसमें डेयरी सेक्टर की बहुत बड़ी भूमिका है। उन्होंने कहा कि 1970 से 2022 तक भारत की आबादी 4 गुना बढ़ी है जबकि दूध उत्पादन 10 गुना से अधिक बढ़ा है। उन्होंने कहा कि 1970 में देश में प्रति व्यक्ति दूध की खपत 107 ग्राम थी, जो आज बढ़कर 427 ग्राम प्रति व्यक्ति हो गई है, जो दुनिया की औसत 300 ग्राम खपत से भी अधिक है। शाह ने कहा कि नरेन्द्र मोदी सरकार डेयरी क्षेत्र के विकास के लिए किसी भी संभावना को व्यर्थ नहीं जाने देगी और इसके लिए सभी प्रयास किए जा रहे हैं जिससे हम विश्व में सबसे बड़े निर्यातक बनकर उभरें। अमित शाह ने कहा कि देश में आज श्वेत प्रवृत्ति-2 की आवश्यकता है और इस दिशा में प्रधानमंत्री श्री नरेन्द्र मोदी जी के नेतृत्व में हम आगे बढ़ रहे हैं। उन्होंने कहा कि डेयरी क्षेत्र में सहकारिता का मॉडल आय, पोषण, पशुधन की सुनिश्चिता, मानवहित की सुरक्षा, रोजगार और महिला सर्वाधिकारण जैसे सभी पहलुओं को छोड़ें हुए पूरी व्यवस्था में किसान और उपभोक्ता के बीच से बिचौलियों को समाप्त करके सबसे अधिक मुनाफा किसान तक पहुंचाने वाला मॉडल है।

केन्द्रीय गृह एवं सहकारिता मंत्री ने गांधीनगर में डेयरी उद्योग के 49वें सम्मेलन में शिरकत की

सहकारिता मंत्रालय, एनडीडीबी और पशुपालन विभाग देश में 2 लाख पंचायतों में ग्रामीण डेयरी की स्थापना करेगा और तब डेयरी क्षेत्र की विकास दर 13.80 प्रतिशत तक पहुंचेगी। उन्होंने कहा कि हमारे दूध प्रोसेसिंग की क्षमता लगभग 126 मिलियन लीटर प्रतिदिन है, जो विश्व में सर्वाधिक है। शाह ने कहा कि हमारे कुल दूध उत्पादन का 22 प्रतिशत हम प्रोसेस करते हैं, जिसका फायदा किसान को आय वृद्धि के रूप में मिलता है। उन्होंने

उपरांत का बड़ा हिस्सा है और इसमें अग्र संभावनाएं हैं। उन्होंने कहा कि मोदी सरकार ने निर्यात के लिए एक मल्टीसेक्टर कोऑपरेटिव सोसायटी बनाई है, जिसके साथ इन 2 लाख ग्रामीण डेयरीयों को जोड़कर निर्यात के 5 गुना बढ़ने की संभावनाएं हैं। केन्द्रीय सहकारिता मंत्री ने कहा कि विश्व के डेयरी परिदृश्य को देखें तो 1970 में भारत में लगभग 6 करोड़ लीटर प्रतिदिन दूध उत्पादन होता था और ये एक दूध की कमी वाला देश था। उन्होंने कहा

कि 2022 में ये उत्पादन 58 करोड़ लीटर प्रतिदिन हो गया है जिसमें डेयरी सेक्टर की बहुत बड़ी भूमिका है। उन्होंने कहा कि 1970 से 2022 तक भारत की आबादी 4 गुना बढ़ी है जबकि दूध उत्पादन 10 गुना से अधिक बढ़ा है। उन्होंने कहा कि 1970 में देश में प्रति व्यक्ति दूध की खपत 107 ग्राम थी, जो आज बढ़कर 427 ग्राम प्रति व्यक्ति हो गई है, जो दुनिया की औसत 300 ग्राम खपत से भी अधिक है। शाह ने कहा कि नरेन्द्र मोदी सरकार डेयरी क्षेत्र के विकास के लिए किसी भी संभावना को व्यर्थ नहीं जाने देगी और इसके लिए सभी प्रयास किए जा रहे हैं जिससे हम विश्व में सबसे बड़े निर्यातक बनकर उभरें। अमित शाह ने कहा कि देश में आज श्वेत प्रवृत्ति-2 की आवश्यकता है और इस दिशा में प्रधानमंत्री श्री नरेन्द्र मोदी जी के नेतृत्व में हम आगे बढ़ रहे हैं। उन्होंने कहा कि डेयरी क्षेत्र में सहकारिता का मॉडल आय, पोषण, पशुधन की सुनिश्चिता, मानवहित की सुरक्षा, रोजगार और महिला सर्वाधिकारण जैसे सभी पहलुओं को छोड़ें हुए पूरी व्यवस्था में किसान और उपभोक्ता के बीच से बिचौलियों को समाप्त करके सबसे अधिक मुनाफा किसान तक पहुंचाने वाला मॉडल है।

ડેરી ઉદ્યોગ ભારતની મજબૂત અર્થવ્યવસ્થાનો એક ભાગ છે દેશના વિકાસદરમાં ડેરી ઉદ્યોગનો ૪.૫ ટકા ફાળો: અમિત શાહ

અમદાવાદ, તા.૧૮
દુનિયા માટે ડેરી વેપારનું એક સાધન છે પરંતુ ભારત માટે ડેરી ઉદ્યોગ ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થા, રોજગારી અને મહિલા સશક્તિકરણ જેવા બહુહેતુક આધારો માટેનો પાયો છે. ભારત દેશની આઝાદી પછી અત્યાર સુધી ડેરી ઉદ્યોગે દેશના વિકાસ માટે મહત્વનો ફાળો આપ્યો છે. તેઓએ સહકારીતા મંત્રી તરીકે કૃષિ અને કિસાનોની

કૃષિ વિકાસમાં ૨૪ ટકાનો યોગદાન; ભારતના નવ કરોડ ગ્રામીણ પરિવારો ડેરી સાથે સંકળાયેલા છે: રોજનું ૫૮ કરોડ લીટર દૂધનું પ્રોસેસ થાય છે: ૪૯મી ડેરી કોન્ફરન્સમાં કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકારીતા મંત્રી અમિત શાહ અને મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલનું સંબોધન

દેશના વિકાસદરમાં ડેરી

ભારતમાં જ છે. ડેરી ઉદ્યોગ ભારતની મજબૂત અર્થવ્યવસ્થાનો ભાગ છે. અંદાજે ૮ કરોડ ગ્રામીણ પરિવાર ડેરીના વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલા છે. પાછલા એક દશકમાં દ.દ ટકાના વાર્ષિક વૃદ્ધી દરથી ડેરી સેક્ટરે વિકાસ કર્યો છે તેમ તેમણે ઉમેર્યું હતું. દુનિયામાં ભારત દેશ સૌથી વધુ દૂધ પ્રોસેસ કરે છે. ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદનના ૨૨ ટકા પ્રોસેસ કરવામાં આવે છે. જેટલું દૂધ પ્રોસેસ થઈને વિશ્વના બજારમાં જાય છે એટલીજ ખેડૂતની આવક વધે છે. દૂધ ઉત્પાદનમાં આજે ૬ કરોડ લિટર પ્રતિ દિવસથી વધીને ૫૮ કરોડ લિટર સુધી પહોંચી છે અને તે ડેરી સેક્ટરની પ્રગતિ છે.

અમુલની સફળતા વિશે વાત કરતા શાહે જણાવ્યું કે, અમુલનું ૨૦-૨૧નું ટર્ન ઓવર ૫૩ હજાર કરોડ છે. ૩૬ લાખ ખેડૂત પરિવાર અમુલ સાથે જોડાયેલા છે. દૂધના ઉત્પાદનમાં ભારતનો હિસ્સો ૨૧ ટકા થયો છે તેમાં અમુલ, મધરડેરી, વિજય, પરાગ, નંદિની સહિતની ઘણી બ્રાન્ડનું યોગદાન છે. આ પ્રસંગે મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલે ડેરી સેક્ટરની સારી તાકાત નાના ખેડૂતો અને પશુપાલકો છે તેવો મત વ્યક્ત કરતાં કહ્યું કે, ગ્રામીણ નજીવનનો મુખ્ય આધાર જ કૃષિ, પશુપાલન અને દૂધ ઉત્પાદન છે. ગ્રામીણ અર્થતંત્રને ગતિ આપવા સાથે લાખો લોકોની રોજ-રોટી અને આજિવનના સાથે સંકળાયેલું મુખ્ય સાધન ડેરી ઉદ્યોગ છે.

મુખ્યમંત્રીએ સહકારીતા દ્વારા ડેરી ઉદ્યોગે કેને સહકાર સે સમૃદ્ધિનો માર્ગ ક્યો છે તેની ભૂમિકા આપતાં જણાવ્યું કે, માસ પ્રોડક્શનને બઠાવે પ્રોડક્શન બાય માસ દ્વારા આ સેને આગવી ઓળખ મેળવી છે. ગ્રામીણ મહિલાઓ અને પશુપાલક બહેનોનું મહત્વપૂર્ણ યોગદાન ડેરી ઉદ્યોગમાં રહ્યું છે તેની છબાવટ કરતાં કહ્યું કે, રાજ્યમાં ૪૫૦૦ જેટલી દૂધ મંડળીઓ મહિલા સંચાલિત છે. દેશના કુલ દૂધ સંપાદનના ૩૦ ટકા ગુજરાત કરે છે તેમજ અંદાજે

૧૫૦ કરોડ રૂપિયા રોજ દૂધ ઉત્પાદકોને ચુકવાય છે.

ભૂપેન્દ્ર પટેલે વિશ્વાસ દર્શાવ્યો કે, માનવજીવનના પોષણ અને સ્વાસ્થ્ય માટે અમૃત સમાન એવા દૂધ સાથે સંકળાયેલી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રીની ગુજરાતમાં આયોજિત આ કોન્ફરન્સ અમૃતકાળમાં ડેરી ઉદ્યોગમાં ઈનોવેશન્સ અને સોલ્યુશન્સની ટ્રેન્ડ સેટર બનશે.

● અનુસંધાન પાના પાંચ ઉપર

દેશના વિકાસમાં ડેરી ઉદ્યોગનું મોટું યોગદાન

અમદાવાદ, તા. ૧૮ (અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) : દુનિયા માટે ડેરી વેપારનું એક સાધન છે, પરંતુ ભારત માટે ડેરી ઉદ્યોગ ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થા, રોજગારી અને મહિલા સશક્તિકરણ જેવા બહુહેતુક આયામો માટેનો પાયો છે. ભારત દેશની આઝાદી પછી અત્યાર સુધી ડેરી ઉદ્યોગે દેશના વિકાસ માટે મહત્વનો ફાળો આપ્યો છે. એમ ગાંધીનગરમાં યોજાયેલી ૪૯મી ડેરી ઉદ્યોગ કોન્ફરન્સમાં પોતાના સંબોધનમાં કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકારિતા મંત્રી અમિત શાહે જણાવ્યું હતું.

શાહે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, ડેરી ક્ષેત્રે જે વિકાસ થયો છે તેમાં આઈડીએનો ઘણો મહત્વનો ફાળો છે. ભારતના ડેરી ક્ષેત્રને

વિશ્વનું સૌથી મજબૂત ડેરી ક્ષેત્ર બનાવવાનો એક પ્રયાસ આ સમિતિમાં થયો છે. ડેરી અને પશુ

**૪૯મી પરિષદમાં સહકાર મંત્રી
અમિત શાહ : દૂધ ઉત્પાદન
દૈનિક ૫૮ કરોડ લિટર થયું**

પાલન ક્ષેત્રનું દેશના જીડીપીમાં ૪.૫ ટકા યોગદાન છે, તો કૃષિ જીડીપીમાં ડેરી ક્ષેત્રનું યોગદાન ૨૪ ટકા છે. સમગ્ર વિશ્વમાં કૃષિ ક્ષેત્રમાં ડેરી ક્ષેત્રનું સૌથી વધુ યોગદાન માત્ર ભારતમાં જ છે.

ડેરી ઉદ્યોગ ભારતની મજબૂત અર્થવ્યવસ્થાનો ભાગ છે. અંદાજે નવ કરોડ ગ્રામીણ પરિવાર ડેરીના વ્યવસાય સાથે

સંકળાયેલા છે. પાછલા એક દશકામાં ૬.૬ ટકાના વાર્ષિક વૃદ્ધિ દરથી ડેરી સેક્ટરે વિકાસ કર્યો છે તેમ તેમણે ઉમેર્યું હતું. દુનિયામાં ભારત દેશ સૌથી વધુ દૂધ પ્રોસેસ કરે છે. ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદનના ૨૨ ટકા પ્રોસેસ કરવામાં આવે છે. જેટલું દૂધ પ્રોસેસ થઈને વિશ્વના બજારમાં જાય છે એટલી જ ખેડૂતની આવક વધે છે તેવો મત તેમણે દર્શાવ્યો હતો. દૂધ ઉત્પાદનમાં આજે છ કરોડ લિટર પ્રતિ દિનથી વધીને ૫૮ કરોડ લિટર સુધી પહોંચ્યા છીએ તે ડેરી સેક્ટરની પ્રગતિ છે. અમૂલની સફળતા વિશે વાત કરતાં શાહે જણાવ્યું કે, અમૂલનું ૨૦-૨૧નું ટર્ન ઓવર ૫૩ હજાર કરોડ છે. ૩૬ લાખ ખેડૂત પરિવાર અમૂલ સાથે જોડાયેલા છે. દૂધના ઉત્પાદનમાં ભારતનો હિસ્સો ૨૧ ટકા થયો છે. તેમાં અમૂલ, મધરડેરી, વિજય, પરાગ, નંદિની સહિતની ઘણી બ્રાન્ડનું યોગદાન છે.

અદાણી-હિડનબર્ગ મામલે કોઈ ખોટું થયું હશે તો કોઈને છોડવામાં નહીં આવે : અમિત શાહ

જેમની પણ પાસે પુરાવા સુપ્રીમ કોર્ટની તપાસ સમિતિને આપો : અમિત શાહ

ગાંધીનગર, તા. ૧૮

દેશમાં બહુચર્ચિત અદાણી-હિડનબર્ગ મામલે કેન્દ્રીય ગૃહ મંત્રી અમિત શાહે પ્રથમ વખત નિવેદન કરીને કહ્યું હતું કે, આ મામલે સુપ્રીમ કોર્ટે તપાસ સમિતિ રચી છે. જેમની પાસે આ મામલે કોઈ પુરાવા હોય તો સમિતિને આપો. જો કંઈક ખોટું થયું હોય તો કોઈને છોડવામાં નહીં આવે.

ગુજરાતી ઉદ્યોગપતિ ગૌતમ અદાણી મામલે હિડનબર્ગ દ્વારા જાહેર કરાયેલા રિપોર્ટના મામલે દેશ નહીં દુનિયામાં ચર્ચા જગાવી છે ત્યારે આજે ગાંધીનગરમાં ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની જલમી કોન્ફરન્સના કાર્યક્રમમાં કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી અમિત શાહ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

કેન્દ્રીય ગૃહ અમિત શાહે અદાણી મામલે મોટું નિવેદન આપ્યું હતું. જેમાં જણાવ્યું હતું કે, સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા અદાણી-હિડનબર્ગ કેસની તપાસ માટે ૬ સભ્યોની સમિતિની રચના કરી છે.

આ સમિતિમાં બે નિવૃત્ત જજનો સમાવેશ કરાયો છે. જે કોઈની પાસે આ મામલે કોઈ પુરાવા હોય તેમણે તે પુરાવાઓ આ તપાસ સમિતિને આપવા જોઈએ. જેથી આ મામલે તપાસમાં મદદ મળે. વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, અદાણી-હિડનબર્ગ કેસમાં જો કંઈક ખોટું થયું હોય તો કોઈને છોડવામાં નહીં આવે.

ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની જલમી કોન્ફરન્સને સંબોધતા કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર

મંત્રી અમિત શાહે જણાવ્યું હતું કે રોજગારી સર્જનમાં ડેરી ઉદ્યોગનો ઘણો મોટો ફાળો છે. દેશમાં અંદાજિત ૯ કરોડ ગ્રામીણ પરિવાર ડેરી ઉદ્યોગમાંથી પોતાની રોજગારી અને આવક મેળવે છે.

આ અવસરે કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી અમિત શાહે નેશનલ ડેરી ડેવલપમેન્ટ બોર્ડ (એનડીડીબી) સાથે મળીને ૨ લાખ ગામડામાં ગ્રામીણ ડેરીની સ્થાપના કરવા માટેની જાહેરાત કરી હતી.

કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી અમિત શાહે ડેરી ઉદ્યોગને ગ્રામીણ અર્થ વ્યવસ્થાને મજબૂત કરવાનો એક વિકલ્પ આપ્યો હોવાનું જણાવ્યું હતું. શાહે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, કો.ઓપરેટિવ ડેરીએ મહિલાઓને આત્મનિર્ભર બનાવી છે. દેશના આઝાદીકાળથી ભારતના વિકાસમાં ડેરી સેક્ટરનો ફાળો ઘણો રહ્યો છે.

વિશ્વમાં ૩૩ ટકા દૂધનું ઉત્પાદન ભારતમાં થશે: અમિત શાહ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
ગાંધીનગર: ભારતે ૨૦૩૩-૩૪ સુધીમાં ૩૩ કરોડ મેટ્રિક ટન (એમએમટી) અથવા વૈશ્વિક દૂધ ઉત્પાદનમાં ૩૩ ટકા યોગદાન આપવાનું લક્ષ્ય નક્કી કરવું જોઈએ એમ કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર પ્રધાન અમિત શાહે શનિવારે જણાવ્યું હતું.

ગાંધીનગર ખાતે ઇન્ડિયન ડેરી એસોસિયેશન દ્વારા આયોજીત ૪૮મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સમાં અમિત શાહે જણાવ્યું હતું કે આપણે વિશ્વનો સૌથી મોટો દૂધ ઉત્પાદક દેશ બનવાથી સંતોષ માનવો જોઈએ નહીં. જો બે લાખ નવી પ્રાથમિક દૂધ ઉત્પાદક સમિતિઓની રચના કરવામાં આવે (પંચાયત સ્તરે) તો આવનારા વર્ષોમાં ભારત વૈશ્વિક દૂધ ઉત્પાદનમાં ૩૩ ટકા યોગદાન

આપે એવી શક્યતા છે. આપણે ૨૦૩૩-૩૪ સુધીમાં વૈશ્વિક સ્તરે ૩૩૦ એમએમટી અથવા ૩૩ ટકા દૂધ ઉત્પાદનના લક્ષ્યને હાંસલ કરવા માટે આગળ વધવું પડશે. ઇન્ડિયન ડેરી એસોસિયેશનના જણાવ્યા મુજબ દેશનું દૂધ ઉત્પાદન હાલમાં ૨૨૦ એમએમટી છે.

તેમણે જણાવ્યું હતું કે ભારતની દૂધ પ્રોસેસિંગ ક્ષમતા ૧૨૬ મિલિયન લિટર પ્રતિ દિવસ છે જે વિશ્વમાં સૌથી વધુ છે. આપણે જે દૂધનું ઉત્પાદન કરીએ છીએ તેમાંથી લગભગ ૨૨ ટકા દૂધ પ્રોસેસ થાય છે. ખેડૂતોની આવક પ્રોસેસ અને માર્કેટમાં વેચાતા દૂધના પ્રમાણમાં વધે છે. દુનિયા માટે ડેરી વેપારનું એક સાધન છે પરંતુ ભારત માટે ડેરી ઉદ્યોગ ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થા

રોજગારી અને મહિલા સશક્તિકરણ જેવા બહુહેતુક આયામો માટેનો પાયો છે.

શાહે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ડેરી ક્ષેત્રે જે વિકાસ થયો છે તેમાં આછડીએનો ઘણો મહત્વનો ફાળો છે. ભારતના ડેરી ક્ષેત્રને વિશ્વનું સૌથી મજબૂત ડેરી ક્ષેત્ર બનાવવાનો એક પ્રયાસ આ સમિતિમાં થયો છે. ડેરી અને પશુ પાલન ક્ષેત્રનું દેશના જીડિપીમાં ૪.૫ ટકા યોગદાન છે તો કૃષિ જીડિપીમાં ડેરી ક્ષેત્રનું યોગદાન ૨૪ ટકા છે. સમગ્ર વિશ્વમાં કૃષિ ક્ષેત્રમાં ડેરી ક્ષેત્રનું સૌથી વધુ યોગદાન માત્ર ભારતમાં જ છે. ડેરી ઉદ્યોગ ભારતની મજબૂત અર્થવ્યવસ્થાનો ભાગ છે. અંદાજે ૮ કરોડ ગ્રામીણ પરિવાર ડેરીના વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલા છે. પાછલા

એક દશકમાં ૬.૬ ટકાના વાર્ષિક વૃદ્ધી દરથી ડેરી સેક્ટરે વિકાસ કર્યો છે.

શાહે ઉમેર્યું હતું કે દૂધ ઉત્પાદનમાં આજે ૬ કરોડ લિટર પ્રતિ દિનથી વધીને ૫૮ કરોડ લિટર સુધી પહોંચ્યા છીએ તે ડેરી સેક્ટરની પ્રગતિ છે. અમુલનું ૨૦-૨૧ નું ટર્ન ઓવર ૫૩ હજાર કરોડ છે. ૩૬ લાખ ખેડૂત પરિવાર અમુલ સાથે જોડાયેલા છે. દૂધના ઉત્પાદનમાં ભારતનો હિસ્સો ૨૧ ટકા થયો છે.

આ પ્રસંગે મુખ્ય પ્રધાન ભૂપેન્દ્ર પટેલે જણાવ્યું હતું કે રાજ્યમાં ૪૫૦૦ જેટલી દૂધ મંડળીઓ મહિલા સંચાલિત છે. દેશના કુલ દૂધ સંપાદનના ૩૦ ટકા ગુજરાત કરે છે તેમજ અંદાજે ૧૫૦ કરોડ રૂપિયા રોજ દૂધ ઉત્પાદકોને ચુકવાય છે. ■

બે લાખ સહકારી મંડળીઓ થકી ૨૦૩૩-૩૪ સુધી ડેરી ઉત્પાદનોની નિકાસ પાંચ ગણી કરવાનું આયોજન: કેન્દ્રીય સહકાર મંત્રી

બીજી શ્વેતક્રાંતિ માટે તૈયાર રહેવા અમિતભાઈની હાકલ

નવગુજરાત સમય • ગાંધીનગર

■ ગાંધીનગરમાં એડિટિયમન સેન્ટર ખાતે ધોજાયેલી ૪૮મી ઈન્ટરનેશનલ ડેરી કોન્ફરન્સના ભાગરૂપે ધોજાયેલી ઈન્ડિયન ડેરી સમિટના મીજા અને આપત્તી દિવસે કેન્દ્રીય સહકાર મંત્રી અમિતભાઈ શાહે બીજી શ્વેતક્રાંતિ માટે સજ્જ રહેવા હાકલ કરી હતી. 'ભારત વિશ્વની ડેરી, તકો અને પડકારો' વિષય પર ચર્ચા કરતાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે, દેશમાં હાલ બીજી શ્વેતક્રાંતિની જરૂર છે. તેના થકી વૈશ્વિક સ્તરે દુધ ઉત્પાદનોમાં દેશનો ભિસ્તો ઝડપી થશે.

સહકારી મોડેલ મજબૂત બનાવવાની કેન્દ્ર સરકારની કમિટમેન્ટનો પુનરાવર્ણન કરતાં અમિતભાઈ શાહે કહ્યું હતું કે, ભારતે દુનિયાનો સૌથી મોટો દુધ ઉત્પાદક દેશ હોવાનો સંતોષ માનવો જોઈએ નહીં, પણ વિશ્વના ડેરી ક્ષેત્રના સૌથી મોટા નિકાસકાર બનાવવાનો એવ રાખવો જોઈએ. દુધ ઉત્પાદનમાં આજે ૬ કરોડ હિટર સુધી પહોંચ્યા છીએ તે ડેરી ક્ષેત્રની પ્રગતિ છે. વર્ષ ૧૯૦૦થી ૨૦૨૨ વચ્ચે ભારતની વસતિમાં ચાર ગણો વધારો થયો છે. પણ દુધનું ઉત્પાદન આ ગાળામાં ૧૦ ગણું થયું છે. આપણે

સૌથી મોટા દુધ ઉત્પાદક હોવાનો સંતોષ વિશ્વના સૌથી મોટા નિકાસકાર બનાવવા માટે પ્રયત્નશીલ રહેવું જોઈએ. ભારતમાં બીજી શ્વેત ક્રાંતિની જરૂર છે. અને આપણે એ દિશામાં કામ કરી રહ્યા છીએ. નરેન્દ્ર મોદી સરકાર ક્ષેત્ર તક નકાળી જવા દેશે નહીં.

કેન્દ્રીય સહકાર પ્રધાને વપુષાં જણાવ્યું મોટું સાધન છે અને તે ગામપ્રાંતના અર્થતંત્રને મજબૂત બનાવે છે. રાષ્ટ્રીય પડકારો હલ કરે છે અને મહિલાઓનું સમાજિકરણ પણ કરે છે. ગુજરાતના મુખ્ય પ્રધાન ભુપેન્દ્ર પટેલે તેમના સંબોધનમાં જણાવ્યું હતું કે, 'માના બેટુનો ડેરી ક્ષેત્રની સાચી તાકાત છે. ગુજરાત એકંદરે વિકસતું મોડેલ છે અને દેશના દુધ

ઉત્પાદનમાં ભારતનો ભિસ્તો વધીને ૩૩ ટકા થઈ જશે. આપણા ડેરી ક્ષેત્રની નિકાસ વર્ધમાન સ્તર કરતાં ઓછામાં ઓછી પાંચ ગણી વધી જશે. કેન્દ્રના સહકાર પ્રધાને એ શ્રાવતન નૌષ લીધી હતી કે, દુનિયા માટે ડેરી ક્ષેત્ર એક વ્યવસાય થશે પણ ભારતના ૭ કરોડ પરિવારો સીધી રીતે ડેરી પ્રત્યુત્પાદન સાથે સંકળાયેલા છે. તેમના માટે તે બાજુવિકાસનું મોટું સાધન છે અને તે ગામપ્રાંતના અર્થતંત્રને મજબૂત બનાવે છે. રાષ્ટ્રીય પડકારો હલ કરે છે અને મહિલાઓનું સમાજિકરણ પણ કરે છે. ગુજરાતના મુખ્ય પ્રધાન ભુપેન્દ્ર પટેલે તેમના સંબોધનમાં જણાવ્યું હતું કે, 'માના બેટુનો ડેરી ક્ષેત્રની સાચી તાકાત છે. ગુજરાત એકંદરે વિકસતું મોડેલ છે અને દેશના દુધ

ઉત્પાદનમાં ૩૦ ટકા ભિસ્તો સાથે તે આ ક્ષેત્રે મોખરાનું સ્થાન પરાવે છે. ડેરી ક્ષેત્રના બેટુઓએ મુશ્વેલ સ્થિતિમાં ધ્યાન આપીને દુધની ગુણવત્તા અને દુધ ઉત્પાદનોના સાતત્યથી રક્ષા કરી રહ્યા છે. ગુજરાતમાં ૨૦ વર્ષ પછી ૪૦મી ડેરી કોન્ફરન્સ યોજાઈ રહી છે અને એમાં ભારત અને દુનિયાના ડેરી ક્ષેત્રના નિષ્ણાતો, સહકારી ડેરી પંક્તીઓ, દુધ ઉત્પાદકો, સહકારી અધિકારીઓ, વૈજ્ઞાનિકો, નીતિ ધારનાર સમુદાય, આયોજકો, શિશુશાવિતો અને અન્ય સહયોગીઓ સમર્થનમાં એકત્ર થયા હતા. આ પ્રસંગે ડૉ. કુરિયન એવોર્ડ, આઈડીએ પેટન એવોર્ડ, આઈડીએ ફેલોશિપ એવોર્ડ સહિત વિવિધ પ્રતિષ્ઠિત એવોર્ડ એનાયત

કરાયા હતા. ઈન્ડોનેશિયાનું ડેરી ક્ષેત્રનાના પ્રેસિડેન્ટ પીરકીસ્ટીઆનો. કોએલે જણાવ્યું કે, ભારતે ડેરી ક્ષેત્રમાં જે સફળતા હાંસલ કરી છે તેની વિશ્વના આગેવાનોએ નોંધ લીધી તેમના ડેરી ક્ષેત્રના બેટુઓને યોગ્ય નીતિ વડે ટેકો આપવો જોઈએ. તેમણે કહ્યું કે, આઈડીએ ભારતને ડેરી ક્ષેત્રને વિવિધ પડકારોમાંથી પાર ઉતારવા સહયોગ આપશે. અમુલ ડેરીના મેનેજિંગ ડાયરેક્ટર અમિત ભાઈ આભાર વિધિ કરી હતી.

કેન્દ્રીય મંત્રી અમિતભાઈ શાહે નારદીપુર ગામના નવનિર્મિત શ્રી હનુમાન તથાવ ઉવાનનું લોકાર્પણ જમારે ગાંધીનગર શિવિલ ખાતે ઈન્ડિયા સમાજનો માટે 'નિન્યુક આશર કેન્દ્ર'નો મુખારંભ કર્યો હતો.

ખેડૂતોની જેમ પશુપાલકોને ઈનકમ ટેક્સમાં રાહત આપો: આર.એસ. સોઠી

ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશન પ્રેસિડેન્ટ આર.એસ. સોઠીએ જણાવ્યું હતું કે, "ભારતના ડેરી ઉત્પાદકોની જેમ જોડે સામાન્યિતર બનાવવા નિર્ધારિત, ખેડૂતોની મજબૂત સલાય રેલિન તથા માળખાકીય સુવિધાઓમાં રોકાણને કારણે બીજાવાત વિકાસ સાધવો છે. આપણા ઉત્પાદકોને વિદેશના બજારોમાં સ્પર્ધાશક્તિ તે માટે અત્યંત પ્રાથમિકીય રહેવું જોઈએ. આથી આપણા ઉત્પાદકોના ૨૦ ટકા કિલોગ્રામી નિકાસ કરીએ છીએ. દેશમાં બીજી શ્વેતક્રાંતિનો નિર્ધારિત વ્યવસ્થ કરતાં તેમણે કહ્યું કે, ખેડૂતો પાસેથી ઈનકમ ટેક્સ લેવાનો નથી, પરંતુ પાંચ-૧૦ ધનુ ધરાવનાર પશુપાલકો ઈનકમ ટેક્સ સુલત્વો પડે છે. આ સાથે તેમણે દેશ અને રાજ્યના બજારમાં પશુપાલકો માટે ફાળવવામાં આવતી સકમને ત્રણ-ચાર ટકાથી વધારવા કેન્દ્રીય મંત્રી સમક્ષ સુચનાત કરી હતી.

શ્રીલંકા, નેપાળ અને કેન્યાને ભારત ડેરી ક્ષેત્રે આભાનિર્ભર બનાવશે

નેશનલ ડેરી ઈસ્ટાબ્લિશ્મેન્ટ ઈન્ડિયા સેક્રેટરી મિતેશ શાહે જણાવ્યું કે, ભારતે પડોશી દેશોમાં સહકારી મોડેલને ભગવાત ધાવાવ્યું જોઈએ. આથી શ્રીલંકાને આ ક્ષેત્રે સામાન્યિતર બનાવવા માટે વાતચીત શરૂ કરી છે અને ટૂંક સમયમાં શ્રીલંકા સાથે 'નોર્થલ ડેવલપ્મેન્ટ સમજાતા છે. આથી વે કમ્પ શીયા આથી તેમાંથી બોધાઈ આવવા માટે પડોશી દેશ નેપાળ અને આફ્રિકાના કેન્યા સાથે પણ વાતચીત કરી રહ્યા છીએ."

ઇન્ડિયન ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રીઝની કોન્ફરન્સનો સમાપન સમારંભ યોજાયો

આણંદ, તા. ૨૦ ગાંધીનગર ખાતે ઇન્ડિયન ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રીઝની ૪૯મી કોન્ફરન્સનું સમાપન કાર્યક્રમમાં કેન્દ્રના ગૃહ અને સહકાર મંત્રી અમિત શાહ ખાસ ઉપસ્થિતિમાં સંપન્ન થઈ હતી. કોન્ફરન્સના ડેરી સમીટના ત્રીજા અને આખરી દિવસે પ્રવચન આપતા મંત્રી અમિત શાહે ભારતે દુનિયનો સૌથી મોટો દૂધ ઉત્પાદક દેશ હોવાનો સંતોષ માનવો જોઈએ નહીં, પણ વિશ્વના ડેરી ક્ષેત્રના સૌથી મોટા નિકાસકાર બનવાનો દ્યેય રાખવો જોઈએ તેમ જણાવ્યું હતું. વધુમાં અમિત શાહે કહ્યું હતું કે આપણી દૂધ પ્રોસેસિંગની ક્ષમતા દૈનિક ૧૨૬ મિલિયન લિટર છે જે વિશ્વમાં સૌથી વધુ છે. વર્ષ ૧૯૭૦ થી ૨૦૨૨ વચ્ચે ભારતની વસ્તીમાં ચાર ગણો વધારો થયો છે. પણ દૂધનું ઉત્પાદન આ ગાળામાં ૧૦ ગણું થયું છે. આપણે સૌથી મોટા દૂધ

ઉત્પાદક હોવાનો સંતોષ રાખવો જોઈએ નહીં. આપણે ડેરી ક્ષેત્રમાં વિશ્વના સૌથી મોટા નિકાસકાર બનવા માટે પ્રયત્નશીલ રહેવું જોઈએ. આ વર્ષે કોન્ફરન્સનો થીમ ભારત વિશ્વની ડેરી, તકો અને પડકારો રાખવામાં આવ્યો હતો. જેને સહકારી મોડેલ મજબૂત બનાવવાની કેન્દ્ર

સરકારની કટિબદ્ધતાને જાહેર કરી હતી. આ કોન્ફરન્સ ને સંબોધન કરતા ગુજરાતના મુખ્ય પ્રધાન ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલે ડેરી ક્ષેત્રની સાચી તાકાત છે. ગુજરાત એકંદર વિકાસનું મોડેલ છે અને દેશના દૂધ ઉત્પાદનમાં ૨૦ ટકા હિસ્સા સાથે તે આ ક્ષેત્રે મોખરાનું સ્થાન ધરાવે છે.

ડેરી ક્ષેત્રના ખેડૂતોએ મૂલ્ય વૃદ્ધિમાં ધ્યાન આપીને દૂધની ગુણવત્તા અને દૂધ ઉત્પાદનોના સાતત્યલક્ષી વિકાસમાં ધ્યાન આપવું જોઈએ. આ પ્રસંગે મહાનુભવો ના હસ્તે ડૉ. કુરિયન એવોર્ડ, આઈડીએ પેટ્રન એવોર્ડ, આઈડીએ ફેલોશિપ એવોર્ડ સહિત વિવિધ પ્રતિષ્ઠિત એવોર્ડ

ડેરી ઉદ્યોગ સાહસિકોને એનાયત કરવામાં આવ્યા હતા. આ ૪૯મી ડેરી કોન્ફરન્સમાં ઇન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનના પ્રેસીડેન્ટ આર એસ સોઢી, નેશનલ ડેરી ડેવલપમેન્ટ બોર્ડ (એનડીડીબી)ના ચેરમેન મિનેશ શાહ, પશુપાલન અને ડેરી વિભાગના સચિવ રાજેશ કુમાર સિંઘ, રાજ્યના સહકાર પ્રધાન જગદીશ વિશ્વકર્મા, આઈડીએફના ડિરેક્ટર જનરલ કેરોલીન એમોન્ડ, અને અમૂલ ડેરીના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર અમિત વ્યાસ સહિત વિવિધ ડેરી સહકારી સંઘોના ચેરમેન અને ઇન્ડિયન ડેરી ઉદ્યોગના વ્યવસાયીઓ, ડેરી ક્ષેત્રના નિષ્ણાતો, સહકારી ડેરી મંડળીઓ, દૂધ ઉત્પાદકો, સરકારી અધિકારીઓ, વૈજ્ઞાનિકો, નીતિકરો, શિક્ષણવિદો અને સહયોગી સંસ્થાઓના પ્રતિનિધી ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

દેશના આર્થિક વિકાસમાં ડેરી ઉદ્યોગનું શ્વેત યોગદાન : અમિત શાહ

ગાંધીનગરમાં યોજાઈ ૪૯મી ડેરી ઉદ્યોગની કોન્ફરન્સ

અમદાવાદ, તા.૧૮ : દુનિયા માટે ડેરી વેપારનું એક સાધન છે પરંતુ ભારત માટે ડેરી ઉદ્યોગ ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થા, રોજગારી અને મહિલા સશક્તિકરણ જેવા બહુહેતુક આયામો માટેનો પાયો છે. ભારત દેશની આઝાદી પછી અત્યાર સુધી ડેરી ઉદ્યોગે દેશના વિકાસ માટે મહત્વનો ફાળો આપ્યો છે. એમ ગાંધીનગરમાં યોજાયેલી ૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રીઝ કોન્ફરન્સમાં કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકારીતા મંત્રી અમિત શાહે જણાવ્યું હતું.

શાહે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, ડેરી ક્ષેત્રે જે વિકાસ થયો છે તેમાં આઈડીએનો ઘણો મહત્વનો ફાળો છે. ભારતના ડેરી ક્ષેત્રને વિશ્વનું સૌથી મજબૂત ડેરી ક્ષેત્ર બનાવવાનો એક પ્રયાસ આ સમિટિમાં થયો છે. ડેરી અને પશુ પાલન ક્ષેત્રનું દેશના જીડીપીમાં ૪.૫ ટકા યોગદાન છે તો કૃષિ જીડીપીમાં ડેરી ક્ષેત્રનું યોગદાન ૨૪ ટકા છે.

ડેરી ઉદ્યોગ ભારતની મજબૂત અર્થ વ્યવસ્થાનો ભાગ છે. અંદાજે ૯ કરોડ ગ્રામીણ પરિવાર ડેરીના વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલા છે. પાછલા એક દશકમાં ૬.૬ ટકાના વાર્ષિક વૃદ્ધિ દરથી ડેરી સેક્ટરે વિકાસ કર્યો છે તેમ તેમણે ઉમેર્યું હતું. દુનિયામાં ભારત દેશ સૌથી વધુ દૂધ પ્રોસેસ કરે છે.

ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદનના ૨૨ ટકા પ્રોસેસ કરવામાં આવે છે. જેટલું દૂધ પ્રોસેસ થઈને વિશ્વના બજારમાં જાય છે એટલી જ ખેડૂતની આવક વધે છે તેવો મત તેમણે દર્શાવ્યો હતો. દૂધ ઉત્પાદનમાં આજે ૬ કરોડ લિટર પ્રતિ દિનથી વધીને ૫૮ કરોડ લિટર સુધી પહોંચ્યા છીએ તે ડેરી સેક્ટરની પ્રગતિ છે.

અમુલની સફળતા વિશે વાત કરતાં શાહે જણાવ્યું કે, અમુલનું ૨૦-૨૧નું ટર્ન ઓવર ૫૩ હજાર કરોડ છે. ૩૬ લાખ ખેડૂત પરિવાર અમૂલ સાથે જોડાયેલા છે. દૂધના ઉત્પાદનમાં ભારતનો હિસ્સો ૨૧ ટકા થયો છે તેમાં અમૂલ, મધરડેરી, વિજય, પરાગ, નંદિની સહિતની ઘણી બ્રાન્ડનું યોગદાન છે.

ભારતમાં બીજી શ્વેત ક્રાંતિની જરૂર છે કેન્દ્રીય સહકાર મંત્રી અમિત શાહ

ગાંધીનગરમાં ઈન્ડિયન ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રીની
૪૯મી કોન્ફરન્સનું સમાપન

આણંદ, તા. ૧૮
ગાંધીનગર: કેન્દ્રના ગૃહ અને
સહકાર મંત્રી અમિત શાહે શનિવારે
ગાંધીનગર ખાતે યોજાયેલ ૪૯મી ડેરી
કોન્ફરન્સમાં સહકારી મોડેલ મજબૂત
બનાવવાની કેન્દ્ર સરકારની
કટિબદ્ધતાનો પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો.
૪૯મી ઈન્ડિયન ડેરી કોન્ફરન્સનો
થીમ આ વર્ષે 'ભારત વિશ્વની ડેરી,
તકો અને પડકારો' રાખવામાં આવ્યો
હતો. કોન્ફરન્સના ત્રીજા અને આખરી
દિવસે દેશના પ્રથમ સહકાર પ્રધાન
અમિત શાહે કહ્યું કે 'આપણી દૂધ
પ્રોસેસિંગની ક્ષમતા દૈનિક ૧૨૬
મિલિયન લીટર છે જે વિશ્વમાં સૌથી
વધુ છે વર્ષ ૧૯૭૦ થી ૨૦૨૨ વચ્ચે
ભારતની વસ્તીમાં ચાર ગણો વધારો
થયો છે. પણ દૂધનું ઉત્પાદન ગાળામાં
૧૦ ગણું થયું છે. આપણે સૌથી મોટા
દૂધ ઉત્પાદક હોવાનો સંતોષ રાખવો
જોઈએ નહિ. આપણે ડેરી ક્ષેત્રમાં
વિશ્વના સૌથી મોટા નિકાસકાર બનવા
માટે પ્રયત્નશીલ રહેવું જોઈએ.
ભારતમાં બીજી શ્વેત ક્રાંતિની જરૂર
છે અને આપણે એ દિશામાં કામ કરી
રહ્યા છીએ. નરેન્દ્ર મોદી સરકાર કોઈ
તક નકામી જવા દેશે નહિ તેમણે
જણાવ્યું કે 'વિતેલા દાયકામાં ભારતના

ડેરી ક્ષેત્રના વિકાસ વર્ષે ૬.૬ ટકાના
દરે થયો છે. ભારત સરકાર ગ્રામ્ય
વિસ્તારોમાં ૨ લાખ ડેરી સહકારી
મંડળીઓ સ્થાપી રહી છે. એકવાર
આ ધ્યેય સાકાર થશે એટલે આ
કેન્દ્રનો વૃદ્ધિ દર વધીને ૧૩.૮૦ ટકા
થશે. વિશ્વના દૂધ ઉત્પાદનમાં
ભારતનો હિસ્સો વધીને ૩૩ ટકા થઈ
જશે. આપણા ડેરી ક્ષેત્રની નિકાસ
વર્તમાન સ્તર કરતાં ઓછામાં ઓછી
૫ ઘણી વધી જશે.'

ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી ભુપેન્દ્ર
પટેલે પોતાના પ્રાસંગિક પ્રવચનમાં
જણાવ્યું કે 'નાના ખેડૂતો ડેરી ક્ષેત્રની
સાચી તાકાત છે. ગુજરાત એકંદરે
વિકાસનું મોડેલ છે અને દેશના દૂધ
ઉત્પાદનમાં ૨૦ ટકા હિસ્સા સાથે તે
આ ક્ષેત્રે મોખરાનું સ્થાન ધરાવે છે.
ડેરી ક્ષેત્રના ખેડૂતોએ મૂલ્ય વૃદ્ધિમાં
ધ્યાન આપીને દૂધની ગુણવત્તા અને
દૂધ ઉત્પાદનોના સાતત્યલક્ષી વિકાસમાં
ધ્યાનમાં આપવું જોઈએ' આ પ્રસંગે
ડૉ. કુરિયન એવોર્ડ, આઈડીએ પેટ્રન
એવોર્ડ, આઈડીએ કેલોશીપ એવોર્ડ
સહિત વિવિધ પ્રતિષ્ઠિત એવોર્ડ
એનાયત કરવામાં આવ્યા હતાં.

ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનના
પ્રેસિડેન્ટ આર. એસ. સોઢીએ

ભારતે વિશ્વના સૌથી મોટા ડેરી નિકાસકાર
બનવાનું ધ્યેય રાખવું જોઈએ : કેન્દ્રીય
સહકાર મંત્રી અમિત શાહ

'ભારતના ડેરી ઉદ્યોગનો ડેરી ક્ષેત્રે
આત્મનિર્ભર બનવાના નિર્ધાર,
ખેડૂતોની મજબૂત સપ્લાય ચેઈન તથા
માળખાકીય સુવિધાઓમાં રોકાણને
કારણે નોંધપાત્ર વિકાસ સાધ્યો છે તેમ
જણાવ્યું હતું.

નેશનલ ડેરી ડેવલપમેન્ટ બોર્ડ
(એનડીડીબી)ના ચેરમેન મિનેશ શાહે
જણાવ્યું કે 'ભારતે પડોશી દેશોમાં
સહકારી મોડેલને આગળ ધપાવવું
જોઈએ. આપણે શ્રીલંકાને આ ક્ષેત્રે
આત્મનિર્ભર બનવા માટેની સહાય
શરૂ કરી છે. આપણે જે કાંઈ શિખ્યા
છીએ તેમાંથી બોધપાઠ આપવા માટે

નેપાળ અને કેન્યા સાથે પણ વાતચીત
કરી રહ્યા છીએ. ઈન્ટરનેશનલ ડેરી
ફેડરેશનના પ્રેસિડેન્ટ પીરક્રીસ્ટીઆનો
બ્રેઝેલે તેમના સંબોધનમાં જણાવ્યું કે
ભારતે ડેરી ક્ષેત્રમાં જે સફળતા હાંસલ
કરી છે તેની વિશ્વના આગેવાનોએ
નોંધ લઈને તેમના ક્ષેત્રના ખેડૂતોને
યોગ્ય નીતિ વડે ટેકો આપવો જોઈએ.
તેમણે કહ્યું કે આઈડીએક ભારતને
ડેરી ક્ષેત્રને વિવિધ પડકારોમાંથી પાર
ઉતારવા સહયોગ આપશે.

કાર્યક્રમના અંતમાં અમૂલ ડેરીના
મેનેજિંગ ડિરેક્ટર અમિત વ્યાસે
આભારવિધી કરી હતી.

Western Times

Date: 19th March 2023 | **Edition:** Ahmedabad | **Page No.:** 04

The '49th Indian Dairy Summit' was held at Gandhinagar under the chairmanship of Hon'ble Union Home and Cooperation Minister Amit Shah. Chief Minister, State Cooperation Minister Jagdish Vishwakarma along with leaders from the dairy sector and herdsman were present in this summit.

ગાંધીનગરમાં યોજાઈ ૪૯મીં ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રીઝ કોન્ફરન્સ

કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકારીતા મંત્રી અમિતભાઈ શાહે આપ્યું પ્રેરક માર્ગદર્શન મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલની ઉપસ્થિતી

- પ્રધાનમંત્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના નેતૃત્વમાં ડેરી સેક્ટરના વિકાસની એકપણ સંભાવનાને ગુમાવ્યા વિના દૂધ અને દૂધ પ્રોડક્ટના ઉત્પાદનમાં ભારત વિશ્વનું નેતૃત્વ કરે તેવા પ્રયાસો થઈ રહ્યા છે
- દુનિયા માટે ડેરી ઉદ્યોગ વેપારનું એક સાધન પરંતુ ભારત માટે તે ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થા, રોજગારી અને મહિલા સશક્તિકરણ જેવા બહુહેતુક આયામો માટેનો પાયો
- ભારત દેશની આઝાદી પછી અત્યાર સુધી ડેરી ઉદ્યોગે દેશના વિકાસ માટે મહત્વનો ફાળો આપ્યો છે
- ડેરી ઉદ્યોગ દેશની મજબૂત અર્થવ્યવસ્થાનો ભાગ છે-અંદાજે ૯ કરોડ ગ્રામીણ પરિવારોને આર્થિક આધાર આપે છે
- ડેરી સેક્ટરની સાચી તાકાત નાના ખેડૂતો અને પશુપાલકો છે 'માસ પ્રોડકશનને બદલે પ્રોડકશન બાય માસ' ની આગવી ઓળખ ડેરી ઉદ્યોગે સહકારી ધોરણે વિકાસથી મેળવી છે
- દેશના કુલ દૂધ સંપાદનમાં ૩૦ ટકા હિસ્સો ગુજરાતનો છે ડેરી ઉદ્યોગ અને પશુપાલન ગ્રામીણ ક્ષેત્રોમાં ગ્રીન ગ્રોથ-સસ્ટેઈનેબલ ડેવલપમેન્ટનું માધ્યમ
- સહકાર સંસ્કૃતિના ધ્યેય મંત્ર સાથે ગુજરાતમાં યોજાયેલી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રીઝ કોન્ફરન્સ ડેરી ઉદ્યોગમાં ઈનોવેશન્સ અને સોલ્યુશન્સ માટે ટ્રેન્ડ સેટર બનશે

ગાંધીનગર કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકારીતા મંત્રી અમિતભાઈ શાહે ૪૯મીં ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રીઝ કોન્ફરન્સમાં સહભાગીતી વડે રહ્યા છે. મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલની ઉપસ્થિતિમાં કેન્દ્રીય મંત્રીશ્રીએ પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના નેતૃત્વમાં ડેરી સેક્ટરના વિકાસની એકપણ સંભાવનાને ગુમાવ્યા વિના દૂધ અને દૂધ પ્રોડક્ટના ઉત્પાદનમાં ભારત વિશ્વનું નેતૃત્વ કરે તેવા પ્રયાસો થઈ રહ્યા છે. દુનિયા માટે ડેરી ઉદ્યોગ વેપારનું એક સાધન પરંતુ ભારત માટે તે ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થા, રોજગારી અને મહિલા સશક્તિકરણ જેવા બહુહેતુક આયામો માટેનો પાયો છે.

સન્માનિત કાર્યાલમાં અમિતભાઈ શાહે જણાવ્યું હતું કે, દુનિયા માટે ડેરી વેપારનું એક સાધન છે પરંતુ ભારત માટે ડેરી ઉદ્યોગ ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થા, રોજગારી અને મહિલા સશક્તિકરણ જેવા બહુહેતુક આયામો માટેનો પાયો છે. ભારત દેશની આઝાદી પછી અત્યાર સુધી ડેરી ઉદ્યોગે દેશના વિકાસ માટે મહત્વનો ફાળો આપ્યો છે, તેઓએ સહકારીતા મંત્રી તરીકે કૃષિ અને

કરવાના સેતુથી પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ અલાપદા સહકાર મંત્રાલયની જવાબદારી તેમને સોંપવા બદલ શ્રી અમિતભાઈએ ગૌરવ સહ આભારની લાગણી વ્યક્ત કરી હતી. કેન્દ્રીય મંત્રી શાહે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, ડેરી સેક્ટર જે વિકાસ થયો છે તેમા આઈડીએનો ધરો મહત્વનો ફાળો છે. ભારતના ડેરી ક્ષેત્રને વિશ્વનું સૌથી મજબૂત ડેરી ક્ષેત્ર બનાવવાનો એક પ્રયાસ આ સમિટમાં થયો છે. ડેરી અને પશુ પાલન ક્ષેત્રનું દેશના હિપ્પોપીમાં ૪.૫ ટકા યોગદાન છે એ કૃષિ જીડીપીમાં ડેરી ક્ષેત્રનું યોગદાન ૨.૪ ટકા છે. સમગ્ર વિશ્વમાં કૃષિ ક્ષેત્રમાં ડેરી ક્ષેત્રનું સૌથી વધુ યોગદાન માત્ર ભારતમાં જ છે.

ડેરી ઉદ્યોગ ભારતની મજબૂત અર્થવ્યવસ્થાનો ભાગ છે. અંદાજે ૯ કરોડ ગ્રામીણ પરિવાર ડેરીના વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલા છે. પાછલા એક દશકમાં ૬.૬ ટકાના વાર્ષિક વૃદ્ધી દરથી ડેરી સેક્ટરે વિકાસ કર્યો છે તેમ તેમણે ઉમેર્યું હતું. દુનિયામાં ભારત દેશ સૌથી વધુ દૂધ પ્રોડેસ કરે છે. ભારતમાં દૂધ ઉત્પાદનના ૨૨ ટકા પ્રોડેસ કરવામાં આવે છે. જેટલું દૂધ પ્રોડેસ થઈને વિશ્વના બજારમાં જાય છે એટલીજ ખેડૂતની આવક વધે છે તેવો મત તેમણે દર્શાવ્યો હતો.

શાહે ઉમેર્યું હતું કે, દૂધ ઉત્પાદનમાં આજે ૬ ટોપ સિક્ટર પ્રતિ દિનથી વધીને ૫૯ ટોપ સિક્ટર સુધી પહોંચ્યા છતાં તે ડેરી સેક્ટરની પ્રગતિ છે. કેન્દ્રની વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના નેતૃત્વ હેઠળની ભાજપ સરકાર ડેરી સેક્ટરના વિકાસ માટે કોઈ કસર નહિ છોડે તેમ જણાવતાં કેન્દ્રીય મંત્રીશ્રીએ ઉમેર્યું કે, ડેરી સેક્ટરના ૩૬૦ ટીબી સાથેના મોટા પ્રોસેસિંગના દરેક વિકાસ માટે વડાપ્રધાનશ્રીના નેતૃત્વની સરકાર પ્રતિબદ્ધ છે. તેઓએ ડેરી ઉદ્યોગની કાયદી પ્રગતિ માટે ઓપરેશન ક્લાર અને થેલકોમિને પાક કરતા કાબુ કે જો આ બંને સંસ્કરણ શરૂ ન થયા હોત તો દૂધના મામલે ભારત ક્યારેય આમનિર્ભર ન બન્યું હોત.

અમુકની સંજ્ઞાવિધિ વાત કરતા શ્રી શાહે જણાવ્યું કે, અમુકનું ૨૦-૨૧ નું ટર્ન ઓવર પકડે બજાર ક્લોઝ છે. ૩૬ લાખ ખેડૂત પરિવાર અમુક સાથે જોડાયેલા છે. દૂધના ઉત્પાદનમાં ભારતના હિસ્સો ૨૨ ટકા થયો છે તેમાં અમુક, મપરોટી, વિજય, પંડાવ, નંદિની સહિતની ઘણી જાનરનું યોગદાન છે. વડાપ્રધાનશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી દેશને તમામ ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભર બનાવવાનો સંકલ્પ કર્યો છે તેમાં આજે

ડેરી સેક્ટર નિહત પ્રોસેસિંગના દરેક સાધનોમાં પણ આત્મનિર્ભર થઈ રહ્યું છે. ભારત વિશ્વનું સૌથી મોટું દૂધ ઉત્પાદકની સાથે સાથે દૂધ પ્રોસેસિંગના સાધનોના ઉત્પાદનમાં પણ અગ્રેસર બને તે દિશામાં આગળ વધવા આહવાન કર્યું હતું. મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલે ડેરી સેક્ટરની સાચી તાકાત નાના ખેડૂતો અને પશુપાલકો છે તેવો સ્પષ્ટમત વ્યક્ત કરતાં કહ્યું કે, ગ્રામીણ નજીવનનો મુખ્ય આધાર જ કૃષિ, પશુપાલન અને દૂધ ઉત્પાદન છે.

ગ્રામીણ અર્થતંત્રને ગતિ આપવા સાથે લાખો લોકોની રોજ-રોટી અને આર્થિક સાથે સંકળાયેલું મુખ્ય સાધન ડેરી ઉદ્યોગ છે તેમ પણ તેમણે ઉમેર્યું હતું. મુખ્યમંત્રીશ્રીએ સહકારીતા દ્વારા ડેરી ઉદ્યોગ સેક્ટરના દરેક વિકાસ માટે પાલન આપ્યું હતું. શ્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલે દર્શાવ્યો કે, માનવજાનના ધોણ અને સ્વાસ્થ્ય માટે અમુક સમાન એવા દૂધ સાથે સંકળાયેલી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રીની ગુજરાતમાં આપોહત આ કોન્ફરન્સ અમુકકાળમાં છે તેની છાલવટ કરતાં કહ્યું કે, રાજ્યમાં ૪૫૮૦ જેટલી દૂધ મંડળીઓ મહિલા સંચાલિત છે.

દેશના કુલ દૂધ સંપાદનના ૩૦ ટકા ગુજરાત ક્ષેત્રે તેમજ અંદાજે ૧૫૦ કરોડ રૂપિયા રોજ દૂધ ઉત્પાદકોને સુકવાય છે, તેમ પસંતેમણે ઉમેર્યું હતું. મુખ્યમંત્રીશ્રીએ ગ્રામીણ ક્ષેત્રમાં સ્વચ્છતા, કેમિકલ મુક્ત પ્રક્રિયા પેલી, ક્લીન એનર્જી, ગોમરપન અને ગોબર વેસ અને ફીલિંગ પાતર વગેરેને ઉપસ્થિત રાખ્યા હતા.

Online Coverage

Hindustan Times

Date: 19-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3YUX3Ct>

India must aim to become world's biggest dairy exporter: Amit Shah

By HT Correspondent

Mar 19, 2023 11:05 AM IST

Shah said that India's milk processing capacity is around 126 million litres per day, which is the highest in the world. From 1970 to 2022, India's population has increased fourfold, but milk production has increased by ten times, he added

Union Home Minister Amit Shah at the Indian Dairy Summit in Gujarat (ANI photo)

NDTV

Date: 19-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3JxNsMh>

India Must Aim To Become World's Biggest Dairy Exporter: Amit Shah

"India's population has increased fourfold, but milk production has increased by ten times," Mr Shah said.

India News | Asian News International | Updated: March 18, 2023 7:44 pm IST

TRENDING

Assam Subplot, Arms Case Paves Way For Centre Crackdown On Amritpal Singh

'End Sealed Cover Business': Chief Justice Blasts Government's Top Lawyer

India's Epic Tricolour Reply To Khalistani Supporters In London

How Scandal And Mistrust Ended Credit Suisse's 166-Year History

Spike In Daily Covid Cases Sets Off Alarm

Amit Shah was speaking at the Indian Dairy Summit. (File)

Gandhinagar, Gujarat: Union Home and Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India must not be satisfied by becoming the world's largest milk producer, but must also aim to become the biggest dairy exporter.

Divya Bhaskar

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3LAsBdC>

સંબોધન: દેશમાં દૂધના ઉત્પાદનમાં 3 ગણો ગુજરાતમાં 9 ગણો વધારો થયો

ગાંધીનગર 2 દિવસ પહેલા

- 1996 પછી ડેરી ક્ષેત્રે અજોડ વિકાસ થયો છે: આર.એસ.સોહી
- ગાંધીનગરમાં ઇન્ડિયન ડેરી એસો.ની કોન્ફરન્સમાં સંબોધન

National-level cooperative societies on organic farming, exports will help raise farmers' income: Amit Shah

PTI • Last Updated: Mar 19, 2023, 04:00 PM IST

SHARE FONT SIZE SAVE PRINT COMMENT

Synopsis

Shah inaugurated the Agricultural Produce Market Committee (APMC) 'Kisan Bhavan', also made a strong pitch for the farmers to adopt natural farming, which he said will help increase their income and also protect the soil and environment from the harm caused by chemical fertilisers.

Gandhinagar Union Home Minister Amit Shah

The national-level multi-state cooperative societies recently approved by the [Union Cabinet](#) for promotion of organic products and exports, will help increase farmers' income manifold in the next 10 years, [Union Home and Cooperation](#) Minister Amit [Shah](#) said here on Sunday.

ETV Bharat

Date: 19-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3yPRhHx>

Dairy Conference: દૂધ અને દૂધની પ્રોડક્ટના ઉત્પાદનમાં ભારત વિશ્વનું નેતૃત્વ કરશે: શાહ

Published on: Mar 18, 2023, 7:40 PM IST

ગાંધીનગરમાં ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશન 49મો ડેરી કોન્ફરન્સ યોજવામાં આવો હતો. આહો કેન્દ્રિય ગૃહ અને સહકાર પ્રધાન અમિત શાહે કહ્યું હતું કે, દૂધ અને દૂધ પ્રોડક્ટના ઉત્પાદનમાં ભારત વિશ્વનું નેતૃત્વ કરે તેવા પ્રયાસો થઈ રહ્યા છે. તેમ જ દેશના કુલ દૂધ સંપાદનમાં 30 ટકા હિસ્સો ગુજરાતનો છે.

ગાંધીનગર: ગાંધીનગરમાં 27 વર્ષ પછી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ યોજાઈ હતી. ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનના ઉપક્રમે 49મો ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સનું આયોજન કરાયું હતું, જેમાં કેન્દ્રિય ગૃહ અને સહકારપ્રધાન તેમ જ ગાંધીનગર લોકસભા સાંસદ અમિત શાહ વિશેષ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. આહો દેશભરના રાજ્યોના 2,700થી વધુ ડેરી ક્ષેત્રોના અગ્રણી નેતાઓએ હાજરી આપી હતી.

Zee 24 Kalak

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3LAW8UL>

અદાણી-હિડનબર્ગ કેસ પર અમિત શાહનો મોટો ખુલાસો, શું ખરેખર અદાણી પર કાર્યવાહી થશે?

ગાંધીનગરમાં ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની 49મી કોન્ફરન્સનું આયોજન કરાયું છે. જેમાં કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી અમિત શાહ હાજર રહ્યા હતા. તેઓએ કાર્યક્રમમાં અદાણી મુદ્દે મોટું નિવેદન આપ્યું છે. ગૃહમંત્રીએ કહ્યું કે, SC તપાસ સમિતિને પુરાવા આપો; ખોટું થયું હશે તો કોઈને છોડવામાં નહીં આવે.

Last Updated: Mar 18, 2023, 03:02 PM IST

Trending Photos

Unique

PM મોદીની આ તસવીરો ધ્યાનથી જુઓ, કેવી રીતે બનાવાઈ છે તે જાણીને આશ્ચર્ય પામશો

Gujarati ABP live

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/400YeBC>

અમિતશાહ ત્રણ દિવસના ગુજરાતના પ્રવાસે છે. તેઓ કાલોલ, વડોદરા અને ગાંધીનગરમાં આયોજિત કેટલાક કાર્યક્રમમાં હાજરી આપશે

By : gujaratiabplive.com | Updated: 18 Mar 2023 12:27 PM (IST)

FOLLOW US:

18/03/2023 12:27:36

Home minister Gujarat Visit Live: કલોલના વિવિધ વિકાસ કાર્યોનું કરશે ભૂમિપૂજન અને ઈ-લોડાર્પણ

અમિત શાહે જિલ્લા વિકાસ સંકલન અને મોનીટરીંગ સમિતિ બાદ જિલ્લા વિકાસ સંકલન અને મોનીટરીંગ સમિતિ (DASHA) ની બેઠક બાદ ગાંધીનગરની સિવિલ હોસ્પિટલમાં નિ:શુલ્ક ભોજન અભિયાનનો આરંભ કરાવશે. બાદ તેઓ બપોરે ૩ વાગે નારદીપુર તળાવનું લોડાર્પણ, વાસન તળાવ અને કલોલના વિવિધ વિકાસ કાર્યોનું ભૂમિપૂજન અને ઈ-લોડાર્પણ કરશે. ગાંધીનગરમાં જિલ્લા સંકલનની બેઠકમાં અમિત શાહ હાજરી આપશે, રવિવારે જૂનાગઢમાં આયોજિત ભાજપની પ્રશિક્ષણ શિબિરમાં હાજરી આપશે.

અમિત શાહ ગુજરાતના મહેમાન: વિવિધ કાર્યક્રમોમાં આપશે હાજરી, ગાંધીનગર ક્ષેત્રના વિકાસકાર્યો અંગે કરશે ચર્ચા

Amit Shah Gujarat: અઠવાડિયા પહેલાં વર્ચુઅલ રીતે જોડાઈને ઓડી-AMCને કરોડોના વિકાસકાર્યોની ભેટ આપ્યા બાદ કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી અમિત શાહ બે દિવસ માટે ગુજરાતના મહેમાન બન્યા છે. આ દરમિયાન તેઓ ગાંધીનગર, વડોદરા, જૂનાગઢના વધુ જુઓ ...

NEWS18 GUJARATI

LAST UPDATED : MARCH 18, 2023, 12:19 IST

GANDHINAGAR, INDIA

Published By : Tejas Jingar

Business Standard

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3FCa8tD>

We have to set target to contribute 33% of milk production by 2033-34: Shah

Union Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India should set a target to contribute 330 million metric tonnes (MMT), or 33 per cent, of global milk production by 2033-34.

Topic:

milk production | Amit Shah

Press Trust of India | Gandhinagar

Last Updated at March 18, 2023 12:39 IST

Business Standard

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3Z1Ye35>

We have to set target to contribute 33% of global milk production by 2033-34: Amit Shah

Central and State Governments as well as cooperatives should work together to achieve this, Amit Shah said at the 49th Dairy Industry Conference organised here

March 18, 2023 02:45 pm | Updated 03:45 pm IST - Gandhinagar

PTI

 COMMENTS SHARE

 READ LATER

We should achieve target of 330 MMT milk production by 2033-34, says Amit Shah

PTI • Last Updated: Mar 18, 2023, 04:39 PM IST

SHARE FONT SIZE SAVE

Synopsis

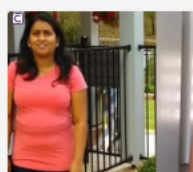
"We have to move forward with the target of producing 330 MMT, or 33 percent, of world's milk (production) by 2033-34...If two lakh new primary milk producing committees are formed (at panchayat level), then in coming years, India will have the capacity to become a contributor of 33 percent of global milk production," Shah said, while calling for a need to explore this possibility.

Union Cooperation Minister [Amit Shah](#) on Saturday said that [India](#) should set a target to contribute 330 million metric tonnes (MMT), or 33 per cent of global [milk production](#) by 2033-34, stressing the need to also produce milk by the masses. Prime Minister Narendra Modi's government is working for the 360-degree growth of

the dairy sector, [Shah](#) said at the 49th Dairy Industry Conference organised by Indian Dairy Association in Gandhinagar.

WYtMGO3Mv00MDc0LW...

Drink 1 cup before bed, wa
body fat melt like crazy

AD Nutraslim

MProfit | India's #1 portfolio

TV9 Gujarati

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3n44dHf>

Union HM Amit Shah attended the 49th Dairy Association conference in Gandhinagar
| TV9GujaratiNews

TV9 Gujarati
3.83M subscribers

Subscribe

Like

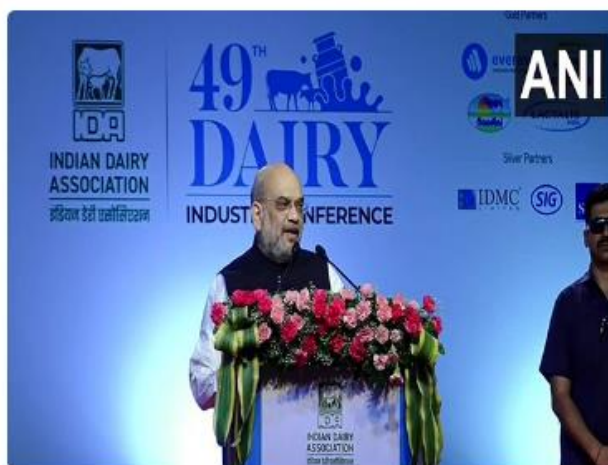

Share

ANI

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3JumTHN>

Union Home and Cooperation Minister Amit Shah (Photo/ANI)

India must aim to become world's biggest dairy exporter: Amit Shah

ANI | Updated: Mar 18, 2023 15:29 IST

Gandhinagar (Gujarat)[India], March 18 (ANI): Union Home and Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India must not be satisfied by becoming the world's largest milk producer, but must also aim to become the biggest dairy exporter.

ABP

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3JRyT7i>

Home minister Gujarat Visit Live: ઇન્ડિયન ડેરી
એસોસિએશનની 49 મી ડેરી કોન્ફરન્સ, ડેરી ઉદ્યોગે મહિલાને બનાવી
આત્મનિર્ભર: અમિત શાહ

અમિતશાહ ત્રણ દિવસના ગુજરાતના પ્રવાસે છે. તેઓ કાલોલ, વડોદરા અને ગાંધીનગરમાં આયોજિત કેટલાક કાર્યક્રમમાં હાજરી આપશે

By : gujaratlablive.com | Updated: 18 Mar 2023 12:27 PM (IST)

FOLLOW US:

India TV

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3JvXSM6>

Amit Shah embarks on two-day visit to Gujarat today, set to attend various public events | CHECK ITINERARY

Amit Shah's Gujarat visit: According to officials, the Union Home Minister is expected to attend a host of programmes in the state.

Edited By: Anurag Roushan
New Delhi
Updated on: March 18, 2023 13:27 IST

March
26 and
27

WITH Festival
Debut,
Ahmedabad

Join us at
Anant National
University for a
celebration of
visual
storytelling.

withfestival.org

OPEN

Image Source : ANI

Union Minister Amit Shah arrives in Ahmedabad

Amit Shah's Gujarat visit: Union Home Minister Amit Shah embarks on a two-day visit to Gujarat on Saturday (March 18) to attend various public events. According to officials, he is expected to attend a host of programmes, the convocation of two universities, and also offer prayers at the Somnath temple.

Ad served by Google

Ad options

Send feedback

Why this ad? ⓘ

TOP NEWS

Smriti Irani in Aap Ki
Adalat: 'Can't spare time!
Saas-Bahu, since I am bu
with Maa-Beta'

Sonali Kulkarni apologise
after calling Indian wom
lazy: 'Intention was not to
hurt'

ATKMB vs BFC ISL final:
ATK Mohun Bagan win
maiden title as they defe
Bengaluru FC in penalties

The Print

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3Lzz60e>

India

Union Home Minister Amit Shah arrives in Gujarat's Gandhinagar

ANI | 18 March, 2023 12:15 pm IST

Like 0

Union Home Minister Amit Shah arrives in Gujarat (Photo/ANI)

Like 0

Tax Saving
ke saath Wealth C
karna chaho t
#AapBasELSSk

KNOW MORE

Most Popular

How BJP-TDP bonhomie i
Andaman is complicating
for on-off allies in Andhra

Rishika Dadam | 17 March, 2023

Haryana's first female dmi
has admirers all the way fr
US

Rajivini Sharma | 17 March, 2023

The Hindu Business Line

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3mTtqUz>

Immense potential. India to contribute 33% to world milk output by 2033-34: Amit Shah

March 18, 2023 - Updated 04:12 pm IST | Gerdhineger

After formation of 2 lakh Gramin Dairies at all panchayats, Indian dairy sector's growth to touch 13.80% from the present 6.6%

BY D. AHMEDABAD BUREAU

COMMENTS SHARE

READ LATER

The Indian Express

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3lrBCew>

2 lakh new committees will p production to 330 MMT by 203

The Union minister says India wouldn't have become atmanirbhar in
launched by Verghese Kurien's National Dairy Development Board.

By: Express News Service

Gandhinagar | March 18, 2023 12:54 IST

NewsGuard

Amit Shah was addressing the valedictory session of the 49th Dairy Industry Conference in Gujarat's Gandhinagar. (Express photo by Nirmal Harindran)

Listen to this article

00:00

1x

1.5x

1.8x

Union minister Amit Shah said Saturday that his ministry of cooperation would set up milk producing committees in two lakh villages across the country and target a production capacity of 330 million metric tonnes by 2033-34.

Business World

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3Jvxlyt>

After Independence India's Milk Production Increased 10-Fold: Amit Shah

Like

Home Minister will lay the foundation stone of Junagadh district bank headquarters and inaugurate APMC Kisan Bhawan in the agriculture camp at APMC Dolatpara in Junagadh

Photo Credit : IMA

We should achieve target of 330 MMT milk production by 2033-34, says Amit Shah

PTI • Last Updated: Mar 18, 2023, 04:39 PM IST

SHARE FONT SIZE SAVE PRINT COMMENT

Synopsis

"We have to move forward with the target of producing 330 MMT, or 33 percent, of world's milk (production) by 2033-34...If two lakh new primary milk producing committees are formed (at panchayat level), then in coming years, India will have the capacity to become a contributor of 33 percent of global milk production," Shah said, while calling for a need to explore this possibility.

Union Cooperation Minister [Amit Shah](#) on Saturday said that [India](#) should set a target to contribute 330 million metric tonnes ([MMT](#)), or 33 per cent of global [milk production](#) by 2033-34, stressing the need to also produce milk by the masses. Prime Minister Narendra Modi's government is working for the 360-degree growth of

the dairy sector, [Shah](#) said at the 49th Dairy Industry Conference organised by Indian Dairy Association in Gandhinagar.

Drink 1 cup before bed, watch your body fat melt like crazy

AD Nutraslim

[KNOW MORE](#)

Launching 2 & 3 Bed Vaastu Compatible

The Hindu

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3JSCcvh>

We have to set target to contribute 33% of global milk production by 2033-34: Amit Shah

Central and State Governments as well as cooperatives should work together to achieve this, Amit Shah said at the 49th Dairy Industry Conference organised here

March 18, 2023 02:45 pm | Updated 02:45 pm IST - Gandhinagar

PTI

 COMMENTS SHARE

 READ LATER

New Delhi, Mar 17 (ANI): Union Home Minister Amit Shah at Parliament House during the second phase of Budget Session, in New Delhi on Friday. (ANI Photo/Sanjay Sharma) | Photo Credit: ANI

Union Cooperation Minister Amit Shah on March 18 said that India should set a target to contribute 330 million metric tonnes (MMT), or 33%, of global milk production by 2033-34.

Central and State Governments as well as cooperatives should work together to achieve this, Mr. Shah said at the 49th Dairy Industry Conference organised here.

Business Standard

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3yX98w5>

We have to set target to contribute 33% of milk production by 2033-34: Shah

Union Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India should set a target to contribute 330 million metric tonnes (MMT), or 33 per cent, of global milk production by 2033-34.

Topic:

milk production | Amit Shah

Press Trust of India | Ganeshnagar
Last updated at March 18, 2023 12:30:57

Follow us on: [Google News](#) [WhatsApp](#) [Telegram](#) [YouTube](#) [Facebook](#) [Twitter](#) [LinkedIn](#) [Email](#) [Print](#)

Advertisement

McAfee® Savings

OPEN >

milk

ALSO READ

Podcast: What's behind the rise in milk prices across the country?

Spike in fodder costs raise fears of impending shortage of milk products

Milk scheme benefits more than 900,000 producers in Rajasthan

Union Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India should set a target to contribute 330 million metric tonnes (MMT), or 33 per cent, of global milk production by 2033-34.

Central and state governments as well as cooperatives should work together to achieve this, Shah said at the 49th Dairy Industry Conference organised here.

અમિત શાહ ગુજરાતના મહેમાન: વિવિધ કાર્યક્રમોમાં આપશે હાજરી, ગાંધીનગર ક્ષેત્રના વિકાસકાર્યો અંગે કરશે ચર્ચા

Amit Shah Gujarat: અઠવાડિયા પહેલા વર્ચુઅલ રીતે જોડાઈને ઓડી-AMCને કરોડોના વિકાસકાર્યોની ભેટ આપ્યા બાદ કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી અમિત શાહ બે દિવસ માટે ગુજરાતના મહેમાન બન્યા છે. આ દરમિયાન તેઓ ગાંધીનગર, વડોદરા, જૂનાગઢના વધુ જુઓ ...

NEWS18 GUJARATI

LAST UPDATED : MARCH 18, 2023, 12:19 IST

GANDHINAGAR, INDIA

Published By: Tejas Jinger

સંબંધિત સમાચાર

ગાંધીનગર: કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી અમિત શાહ બે દિવસ માટે ગુજરાતના મહેમાન બન્યા છે. નોંધનીય છે કે પાછલા અઠવાડિયે જ સનાયલ બ્રિજનું ઉદ્ઘાટન સહિતના ઓનલાઈન લોકાર્પણ સહિતના વિકાસકાર્યોના કાર્યક્રમમાં વર્ચુઅલ હાજરી આપી હતી. જોકે, હવે તેઓ ગુજરાતના મહેમાન બન્યા છે ત્યારે પણ વિવિધ વિકાસકાર્યો સહિતના મુદ્દા પર ધ્યાન આપવાના છે. અમિત શાહ પોતાના ગાંધીનગર લોકસભા ક્ષેત્ર માટે પણ મહત્વના કાર્યક્રમોમાં હાજરી આપવાના છે.

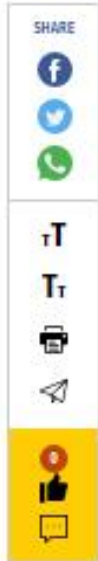
The Pioneer

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3TrhLZw>

We should achieve target of 330 MMT milk production by 2033-34, says Shah

Saturday, 18 March 2023 | PTI | Gandhinagar

☆☆☆☆☆

Union Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India should set a target to contribute 330 million metric tonnes (MMT), or 33 per cent of global milk production by 2033-34, stressing the need to also produce milk by the masses.

Prime Minister Narendra Modi's government is working for the 360-degree growth of the dairy sector, Shah said at the 49th Dairy Industry Conference organised by Indian Dairy Association here.

भारत को दुनिया का सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक बनने का लक्ष्य रखना चाहिए : अमित शाह

अहमदाबाद | Published: Mar 18, 2023 10:23:27 pm | Submitted by: Uday Kumar Patel

India, world's biggest dairy exporter, Amit Shah, IDA, Gandhinagar, Gujarat

भारत को दुनिया का सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक बनने का लक्ष्य रखना चाहिए : अमित शाह

केंद्रीय गृह व सहकारिता मंत्री अमित शाह ने कहा कि भारत को दुनिया का सबसे बड़ा दूध उत्पादक बनकर संतुष्ट नहीं होना चाहिए, बल्कि सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक बनने का लक्ष्य भी रखना चाहिए।

Rural Voice (English)

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3JTIquA>

Small dairy farmers are real strength of Indian dairy sector: Gujarat CM

Small dairy farmers are the real strength of the Indian dairy sector. Dairy farmers must look for value addition, and focus on the quality of milk and milk products for sustainable growth," he said at the concluding session of the 49th Dairy Industry Conference organised by Indian Dairy Association here.

Harvir Singh

Published: Mar 18, 2023 - 21:35

Gujarat CM Bhupendra Patel addressing 49th dairy conference in Gandhinagar.

Gandhinagar: Gujarat has been a model of overall development and is also a leader in the dairy industry with a 20% share in the country's milk production, Chief Minister Bhupendra Patel said on Saturday.

Rural Voice (English)

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3Tv2Mxr>

India should target of becoming the largest exporter of milk: Amit Shah

We have to move ahead to achieve the target of producing 330 MMT, or 33 per cent of milk globally by 2033-34," he said, stressing the need to also produce milk by the masses. While calling for the need to explore this possibility, Shah said, Prime Minister Narendra Modi's government is working for the 360-degree growth of the dairy sector.

Harvir Singh

Published: Mar 18, 2023 - 19:54

Updated: Mar 19, 2023 - 18:11

Dr R S Sodhi, President, Indian Dairy Association presenting a memento to Union Home & Cooperation Minister Amit Sah at 49th Dairy Industry Conference organised by Indian Dairy Association at Gandhinagar.

Union Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India should set a target to contribute 330 million metric tonnes (MMT), or 33 per cent of global milk production by 2033-34. Apart from that India should also

Rural Voice (Hindi)

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3n3rh8X>

भारत का दुनिया का सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक बनने का लक्ष्य: अमित शाह

अमित शाह ने कहा कि भारत की दूध प्रसंस्करण क्षमता रोजाना करीब 12.6 करोड़ लीटर है जो दुनिया में सबसे अधिक है। वर्ष 1970 में जब देश में श्वेत क्रांति हुई थी तब से 2022 तक जनसंख्या चार गुना बढ़ गई है लेकिन दूध का उत्पादन दस गुना बढ़ा है। हमें दुनिया के सबसे बड़े दूध उत्पादक बनकर ही संतुष्ट नहीं होना चाहिए। हमें दुनिया का सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक बनने का भी प्रयास करना चाहिए। देश को एक दूसरी श्वेत क्रांति की जरूरत है। नरेन्द्र मोदी सरकार उसी दिशा में काम कर रही है।

Harvir Singh

Published: Mar 18, 2023 - 20:34

Updated: Mar 19, 2023 - 18:12

गांधीनगर में आयोजित 49वें डेयरी इंडस्ट्री सम्मेलन में केंद्रीय गृह एवं सहकारिता मंत्री अमित शाह को सृष्टि विन्हा भेंट करते हुए आईडीए के अध्यक्ष डॉ. आर एस सोदी

गांधीनगर : केंद्रीय गृह और सहकारिता मंत्री अमित शाह ने कहा है कि भारत को दुनिया का सबसे बड़ा दूध उत्पादक बनकर ही संतुष्ट नहीं होना चाहिए, बल्कि सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक

Ajey Bharat

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3lm9olt>

भारत को दुनिया का सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक बनने का भी लक्ष्य रखना चाहिए : अमित शाह

ajeybharat · Saturday, March 18, 2023

49वां डेयरी उद्योग सम्मेलन

भारत को दुनिया का सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक बनने का भी लक्ष्य रखना चाहिए : केंद्रीय सहकारिता मंत्री अमित शाह

भारतीय डेयरी संघ का 49वां डेयरी उद्योग सम्मेलन गांधीनगर में संपन्न हुआ

गांधीनगर : केंद्रीय गृह और सहकारिता मंत्री अमित शाह ने शनिवार को यहां आयोजित कार्यक्रम में कहा कि भारत को दुनिया का सबसे बड़ा दूध उत्पादक बनकर संतुष्ट नहीं होना चाहिए, बल्कि सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक बनने का लक्ष्य भी रखना चाहिए। इसके साथ उन्होंने सहकारी मॉडल को मजबूत करने के लिए केंद्र सरकार की प्रतिबद्धता को भी दोहराया।

Matribhumi Samachar

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3Z2llKy>

अमित शाह 49वें डेयरी उद्योग सम्मेलन में शामिल हुए

Matribhumi Samachar | March 18, 2023 | गुजरात

Follow us on: Google News dailyhunt

 Twitter Stumbleupon LinkedIn

 Listen

गांधीनगर (मा.स.स.). केन्द्रीय गृह एवं सहकारिता मंत्री अमित शाह आज गुजरात के गांधीनगर में इंडियन डेयरी एसोसिएशन द्वारा आयोजित 49वें डेयरी उद्योग सम्मेलन में मुख्य अतिथि के रूप में शामिल हुए। इस अवसर पर गुजरात के मुख्यमंत्री भूपेन्द्र पटेल सहित अनेक गणमान्य व्यक्ति उपस्थित थे।

देश में डेयरी क्षेत्र के विकास में आईडीए का योगदान महत्वपूर्ण: शाह

गांधीनगर, 18 मार्च (वार्ता) केन्द्रीय गृह एवं सहकारिता मंत्री अमित शाह ने गुजरात के गांधीनगर में कहा कि देश में डेयरी क्षेत्र के विकास में इंडियन डेयरी एसोसिएशन (आईडीए) का बहुत महत्वपूर्ण योगदान रहा है।

श्री शाह शनिवार को इंडियन डेयरी एसोसिएशन द्वारा आयोजित 49वें डेयरी उद्योग सम्मेलन में मुख्य अतिथि के रूप में शामिल हुए और कहा कि दुनिया के लिए डेयरी एक व्यापार है, लेकिन भारत जैसे 130 करोड़

की आबादी वाले देश में ये रोज़गार का साधन, ग्रामीण अर्थव्यवस्था को मज़बूत करने का विकल्प, कुपोषण की समस्याओं का समाधान प्रदान करने वाला और महिला सशक्तिकरण की संभावनाओं वाला क्षेत्र है।

भारत की आज़ादी से अब तक के डेयरी उद्योग के विकास को देखें तो इन सभी पहलुओं को हमारे डेयरी सेक्टर ने बहुत अच्छे तरीके से देश के विकास के साथ जोड़ने के लिए काम किया है।

We should achieve target of 330 MMT milk production by 2033-34, says Amit Shah

PTI • Last Updated: Mar 18, 2023, 04:39 PM IST

SHARE FONT SIZE SAVE PRINT COMMENT

Synopsis

"We have to move forward with the target of producing 330 MMT, or 33 percent, of world's milk (production) by 2033-34...If two lakh new primary milk producing committees are formed (at panchayat level), then in coming years, India will have the capacity to become a contributor of 33 percent of global milk production," Shah said, while calling for a need to explore this possibility.

Union Cooperation Minister [Amit Shah](#) on Saturday said that [India](#) should set a target to contribute 330 million metric tonnes ([MMT](#)), or 33 per cent of global [milk production](#) by 2033-34, stressing the need to also produce milk by the masses. Prime Minister Narendra Modi's government is working for the 360-degree growth of

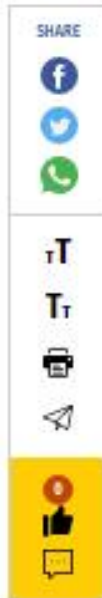
the dairy sector, [Shah](#) said at the 49th Dairy Industry Conference organised by Indian Dairy Association in Gandhinagar.

We should achieve target of 330 MMT milk production by 2033-34, says Shah

Saturday, 18 March 2023 | PTI | Gandhinagar

★★★★★

Union Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India should set a target to contribute 330 million metric tonnes (MMT), or 33 per cent of global milk production by 2033-34, stressing the need to also produce milk by the masses.

Prime Minister Narendra Modi's government is working for the 360-degree growth of the dairy sector, Shah said at the 49th Dairy Industry Conference organised by Indian Dairy Association here.

Business World

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3lkQ2x3>

After Independence India's Milk Production Increased 10-Fold: Amit Shah

Like

Home Minister will lay the foundation stone of Junagadh district bank headquarters and inaugurate APMC Kisan Bhawan in the agriculture camp at APMC Dolatpara in Junagadh

Photo Credit : MMA

The Week

Date: 18-03-2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/3lkQ2x3>

We should achieve target of 330 MMT milk production by 2033-34 says Shah

PTI | Updated: March 18, 2023 16:15 IST

Gandhinagar, Mar 18 (PTI) Union Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India should set a target to contribute 330 million metric tonnes (MMT), or 33 per cent of global milk production by 2033-34, stressing the need to also produce milk by the masses.

Prime Minister Narendra Modi's government is working for the 360-degree growth of the dairy sector, Shah said at the 49th Dairy Industry Conference organised by Indian Dairy Association here.

"We should not content ourselves with becoming the world's largest milk producing country. If two lakh new primary milk producing committees are formed (at panchayat level), then in coming years, there is the possibility of India becoming the contributor of 33 per cent of global milk production," Shah said, while calling for the need to explore this possibility.

"We have to move ahead to achieve the target of producing 330 MMT, or 33 per cent of milk globally by 2033-34," he said. According to the Indian Dairy Association, the country's milk production is now 220 MMT.

Udayavani

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3JS1nhp>

We should achieve target of 330 MMT milk production by 2033-34, says Shah

PTI, MAR 18, 2023, 4:39 PM IST

Union Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India should set a target to contribute 330 million metric tonnes (MMT), or 33 per cent of global milk production by 2033-34, stressing the need to also produce milk by the masses.

Prime Minister Narendra Modi's government is working for the 360-degree growth of the dairy sector, Shah said at the 49th Dairy Industry Conference organised by Indian Dairy Association here.

Social News XYZ (Gallery)

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3yMQQhj>

#Gallery

Gandhinagar: Union Home Minister Amit Shah
with members of Indian Dairy Association

#Gallery

POSTED BY: SOCIAL NEWS XYZ MARCH 18, 2023

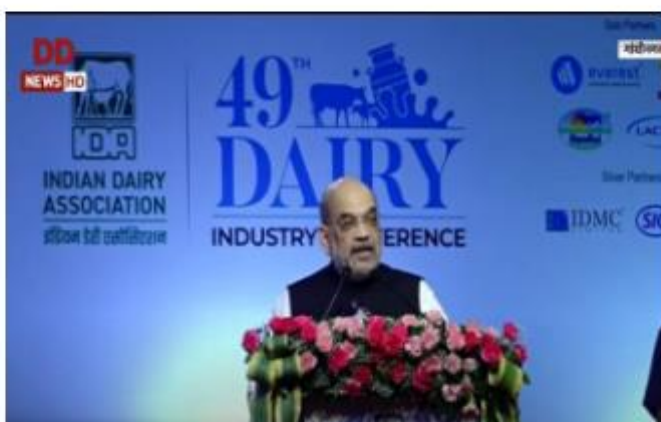

News on Air

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3n5wE7G>

India's share in global dairy sector set to increase up to 33% in next decade, says Home Minister Amit Shah

By AIR News
March 18, 2023
Estimated reading time: 1 minutes

Union Home and Cooperation Minister Amit Shah said India's share in the global dairy sector is all set to increase up to 33 per cent in the coming years. Addressing the concluding session of the 49th Dairy Industries Conference at Gandhinagar, Mr. Shah said the Government is planning to establish two lakh Rural dairies at the Panchayat level across the country which will help increase the annual growth rate of the Indian dairy Sector from the current 6.6 per cent to 13.80 per cent.

McAfee® Savings

McAfee® Total Protection 2023 | Antivirus software | Buy Here

McAfee

Open

Read latest issue of PBNS Daily Magazine

Explore all Issues of PBNS Daily Magazine [Read Here.](#)

Daily Magazine +

NLTV (YouTube)

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3LBv7jP>

UNION MINISTER AMIT SHAH ATTENDS 49th DAIRY INDUSTRY CONVENTION

Immense potential. India to contribute 33% to world milk output by 2033-34: Amit Shah

March 18, 2023 • Updated 06:12 pm IST | Gandhinagar

After formation of 2 lakh Gramin Dairies at all panchayats, Indian dairy sector's growth to touch 13.80% from the present 6.6%

BY EL AHMEDABAD BUREAU

COMMENTS SHARE

READ LATER

Driven by village-level milk co-operative societies, India's annual milk production will touch 330 million tonnes and contribute 33 per cent to the global milk output by 2033-34, said Union Minister for Home and Co-operation Amit Shah.

Addressing the Indian Dairy Association (IDA)'s 49th Dairy Industry Conference & Expo at Gandhinagar, Shah stated that Ministry of Co-operation, jointly with National Dairy Development Board (NDDB) and the Department of Animal Husbandry

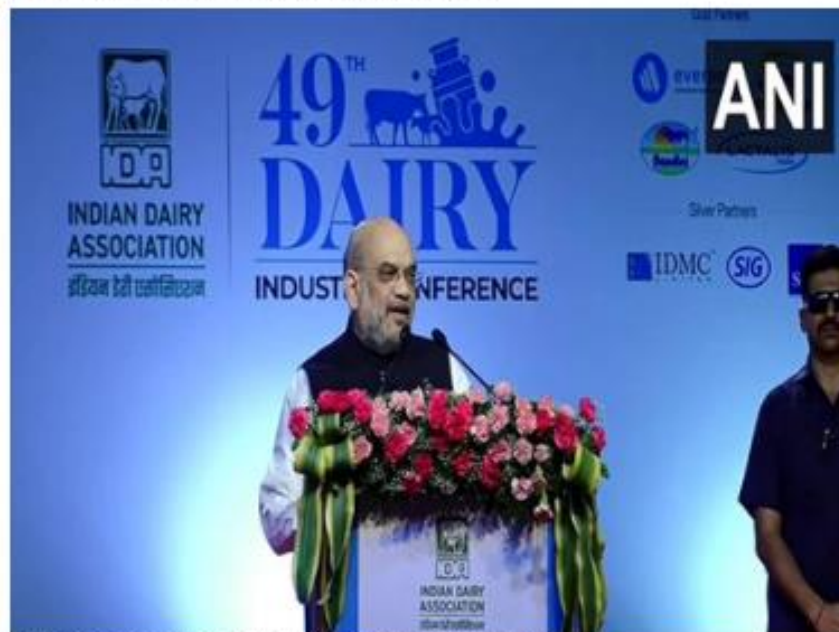
Dev discourse

Date: 18-03-2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/3Jxb1Vp>

India must aim to become world's biggest dairy exporter: Amit Shah

The Union Minister was speaking at the Indian Dairy Summit, organised on the third and final day of the Indian Dairy Association's (IDA) 49th Dairy Industry Conference in Gandhinagar.

ANI | Updated: 18-03-2023 15:35 IST | Created: 18-03-2023 15:35 IST

Union Home and Cooperation Minister Amit Shah (Photo/ANI). Image Credit: ANI

Country: [India](#)

SHARE [f](#) [t](#) [in](#) [v](#)

Union Home and Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India must not be satisfied by becoming the world's largest milk producer, but must also aim to become the biggest dairy exporter. Shah also reiterated the central government's commitment to strengthening the cooperative model.

Amit Shah embarks on two-day visit to Gujarat today, set to attend various public events | CHECK ITINERARY

Amit Shah's Gujarat visit: According to officials, the Union Home Minister is expected to attend a host of programmes in the state.

Edited By: Anurag Roushan

[@Candid_Tilayan](#)

New Delhi

Updated on: March 18, 2023 13:27 IST

Union Minister Amit Shah arrives in Ahmedabad

Amit Shah's Gujarat visit: Union Home Minister Amit Shah embarks on a two-day visit to Gujarat on Saturday (March 18) to attend various public events. According to officials, he is expected to attend a host of programmes, the convocation of two universities, and also offer prayers at the Somnath temple.

TOP NEWS

Smriti Irani in Aap Ki Adalat: 'Can't spare time for Saas-Bahu, since I am busy with Maa-Beta'

Sonali Kulkarni apologises after calling Indian women lazy: 'Intention was not to hurt'

ATKMB vs BFC ISL final: ATK Mohun Bagan win maiden title as they defeat Bengaluru FC in penalties

Pashudhan Praharee

Date: 19-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3yTTPo9>

India must aim to become world's biggest dairy exporter: Amit Shah

By Dr. Rajesh Singh

MAR 19, 2023

"India Dairy to the world: Opportunities & Challenges", India must aim to become world's biggest dairy exporter: Amit Shah, Union Home and Cooperation Minister Amit Shah

India must aim to become world's biggest dairy exporter: Amit Shah

Gandhinagar (Gujarat)[India], March 18 (ANI): Union Home and Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India must not be satisfied by becoming the world's largest milk producer, but must also aim to become the biggest dairy exporter.

The Hawk

Date: 19-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/40mJJrI>

India Must Aim To Become World's Biggest Dairy Exporter: Amit Shah

author-img

The Hawk

March

19

/ 2023

Gandhinagar: Union Home and Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India must not be satisfied by becoming the world's largest milk producer, but must also aim to become the biggest dairy exporter.

Delecious Food

Date: 19-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3yRrsXO>

INDIA SHOULD AIM TO BECOME THE WORLD'S LARGEST DAIRY EXPORTER: AMIT SHAH | LATEST INDIAN NEWS

[Publisher Center](#) | [March 19, 2023](#) | [Dairy](#) | [No Comments](#)

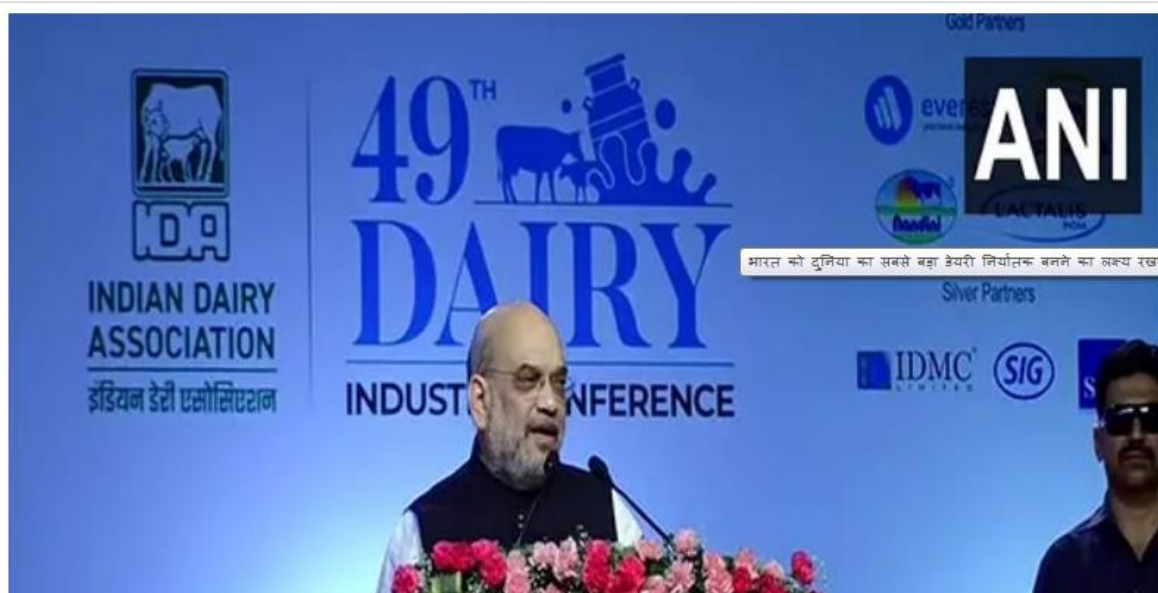
India should not be satisfied with becoming the world's biggest milk producer, but should also aspire to become the biggest exporter of dairy products, Home Affairs and Union Cooperation Minister Amit Shah said on Saturday, speaking at the Indian Dairy Summit in Gujarat.

Janta Se Rishta

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3nagcCU>

भारत को दुनिया का सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक बनने का लक्ष्य रखना चाहिए: अमित शाह

18/03/23
Bhaskar Nagar

Rural Voice (Hindi)

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/401NiUn>

भारत का दुनिया का सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक बनने का लक्ष्य: अमित शाह

अमित शाह ने कहा कि भारत की दूध प्रसंस्करण क्षमता रोजाना करीब 12.6 करोड़ लीटर है जो दुनिया में सबसे अधिक है। वर्ष 1970 में जब देश में श्वेत क्रांति हुई थी तब से 2022 तक जनसंख्या चार गुना बढ़ गई है लेकिन दूध का उत्पादन दस गुना बढ़ा है। हमें दुनिया के सबसे बड़े दूध उत्पादक बनकर ही संतुष्ट नहीं होना चाहिए। हमें दुनिया का सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक बनने का भी प्रयास करना चाहिए। देश को एक दूसरी श्वेत क्रांति की जरूरत है। नरेंद्र मोदी सरकार उसी दिशा में काम कर रही है।

Harvir Singh

Published: Mar 18, 2023 - 20:34

Updated: Mar 19, 2023 - 18:12

गुपेनगर में आयोजित 49वें डेयरी इंडस्ट्री सम्मेलन में केंद्रीय गृह एवं सहकारिता मंत्री अमित शाह को सृष्टि विन्हा भेट करते हुए आईडीए के अध्यक्ष डॉ. जय एस सोदी

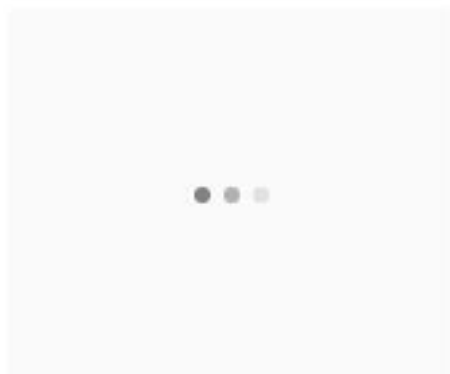
गांधीनगर : केंद्रीय गृह और सहकारिता मंत्री अमित शाह ने कहा है कि भारत को दुनिया का सबसे बड़ा दूध उत्पादक बनकर ही संतुष्ट नहीं होना चाहिए, बल्कि सबसे बड़ा डेयरी निर्यातक

आजादी के बाद भारत का दूध उत्पादन 10 गुना बढ़ा: डेयरी उद्योग के 49वें सम्मेलन में गृहमंत्री बोले- मिल्क प्रोडक्शन में हम सबसे आगे

अहमदाबाद 2 दिन पहले

गृहमंत्री अमित शाह दो दिन के गुजरात दौरे पर हैं। शनिवार को उन्होंने गांधीनगर में डेयरी उद्योग के 49वें सम्मेलन का उद्घाटन किया।

केंद्रीय गृह एवं सहकारिता मंत्री अमित शाह ने शनिवार को गांधीनगर में डेयरी उद्योग के 49वें सम्मेलन में शिरकात की। सम्मेलन को संबोधित करते हुए शाह ने कहा कि आजादी के बाद भारत का दूध उत्पादन 10 गुना बढ़ा है। शाह शनिवार से गुजरात के दो दिवसीय दौरे पर हैं। वे वहां अलग-अलग पब्लिक इवेंट में शामिल होंगे।

The Statesman

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3YUsAUY>

Union Home Minister Amit Shah arrives in Gujarat's Gandhinagar

Amit Shah who is scheduled to attend the 49th dairy industry convention organised by the Indian Dairy Association in Gandhinagar arrived in the city.

ANI | New Delhi | March 18, 2023 12:08 pm

Union Home Minister Amit Shah (Photo: ANI)

rotary blower

Open

Shandong Zhanggu

Union Home Minister Amit Shah who is scheduled to attend the 49th dairy industry convention organised by the Indian Dairy Association in Gandhinagar arrived in the city on Saturday.

News 9

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3n0aDqJ>

We have to set target to contribute 33% of global milk production by 2033-34: Amit Shah

news
nine

Press Trust of India

Updated On: 18 Mar 2023, 14:01 PM

Union Home Minister Amit Shah (Photo credit: Twitter@ANI)

Central and state governments as well as cooperatives should work together to achieve this, Amit Shah said at the 49th Dairy Industry Conference organised here.

18/03/2023

News On AIR

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3yR8zUE>

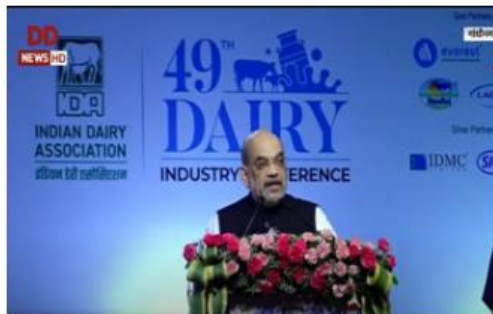
HOME - NATIONAL NEWS - INDIA'S SHARE IN...

India's share in global dairy sector set to increase up to 33% in next decade, says Home Minister Amit Shah

By AIR News

March 18, 2023

Estimated reading time: 1 minutes

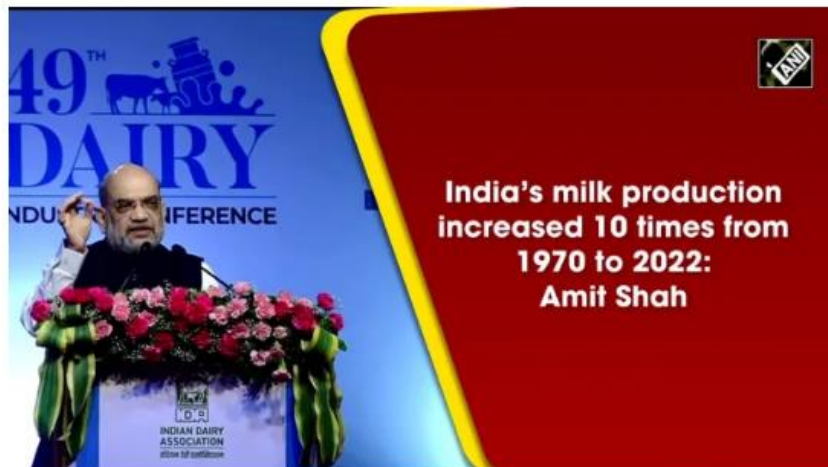

Bhaskar Live

Date: 18-03-2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/400aPoF>

India's milk production increased 10 times from 1970 to 2022: Amit Shah

March 18, 2023 bhaskarlive2019@gmail.com National, Top Story 0

Social News XYZ

Date: 18-03-2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/402eNNr>

Gandhinagar: Union Home Minister Amit Shah with members of Indian Dairy Association #Gallery

POSTED BY: SOCIAL NEWS XYZ MARCH 18, 2023

Udayavani

Date: 18-03-2023 | Weblink: <https://bit.ly/3TxbtYb>

We should achieve target of 330 MMT milk production by 2033-34, says Shah

PTI, MAR 18, 2023, 4:39 PM IST

Union Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India should set a target to contribute 330 million metric tonnes (MMT), or 33 per cent of global milk production by 2033-34, stressing the need to also produce milk by the masses.

Prime Minister Narendra Modi's government is working for the 360-degree growth of the dairy sector, Shah said at the 49th Dairy Industry Conference organised by Indian Dairy Association here.

"We should not content ourselves with becoming the world's largest milk producing country. If two lakh new primary milk producing committees are formed (at panchayat level), then in coming years, there is the possibility of India becoming the contributor of 33 per cent of global milk production," Shah said, while calling for the need to explore this possibility.

"We have to move ahead to achieve the target of producing 330 MMT, or

The Week

Date: 18-03-2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/3JuABdJ>

We should achieve target of 330 MMT milk production by 2033-34 says Shah

PTI | Updated: March 18, 2023 16:15 IST

Gandhinagar, Mar 18 (PTI) Union Cooperation Minister Amit Shah on Saturday said that India should set a target to contribute 330 million metric tonnes (MMT), or 33 per cent of global milk production by 2033-34, stressing the need to also produce milk by the masses.

Prime Minister Narendra Modi's government is working for the 360-degree growth of the dairy sector, Shah said at the 49th Dairy Industry Conference organised by Indian Dairy Association here.

"We should not content ourselves with becoming the world's largest milk producing country. If two lakh new primary milk producing committees are formed (at panchayat level), then in coming years, there is the possibility of India becoming the contributor of 33 per cent of global milk production," Shah said, while calling for the need to explore this possibility.

"We have to move ahead to achieve the target of producing 330 MMT, or 33 per cent of milk globally by 2033-34," he said. According to the Indian Dairy Association, the country's milk production is now 220 MMT.

"To achieve this, the central government and state governments, as well as cooperative movements should work together. We have to make production by masses a ground reality while maintaining mass production," he said.

Electronic Media Coverage

- ABP Asmitra
- DD News Gujarati
- GSTV
- Gujarat First News
- News 18 Gujarati
- Nirmana News
- Sandesh News
- TV9 Gujarati
- VTV Gujarati
- Zee 24 Kalak
- Gujarat News
- Mantavya News
- NLTV

Abp Asmita

Date: 18th March 2023 | **Time:** 07:00 pm

DD News Gujarati

Date: 18th March 2023 | **Time:** 08:30 pm

GSTV

Date: 18th March 2023 | Time: 07:15 pm

Gujarat First News

Date: 18th March 2023 | Time: 02:30 pm

News18 Gujarati

Date: 18th March 2023 | Time: 07:00 pm

Nirmana News

Date: 18th March 2023 | Time: 08:00 pm

Sandesh News

Date: 23rd March 2023 | Time: 08:30 pm

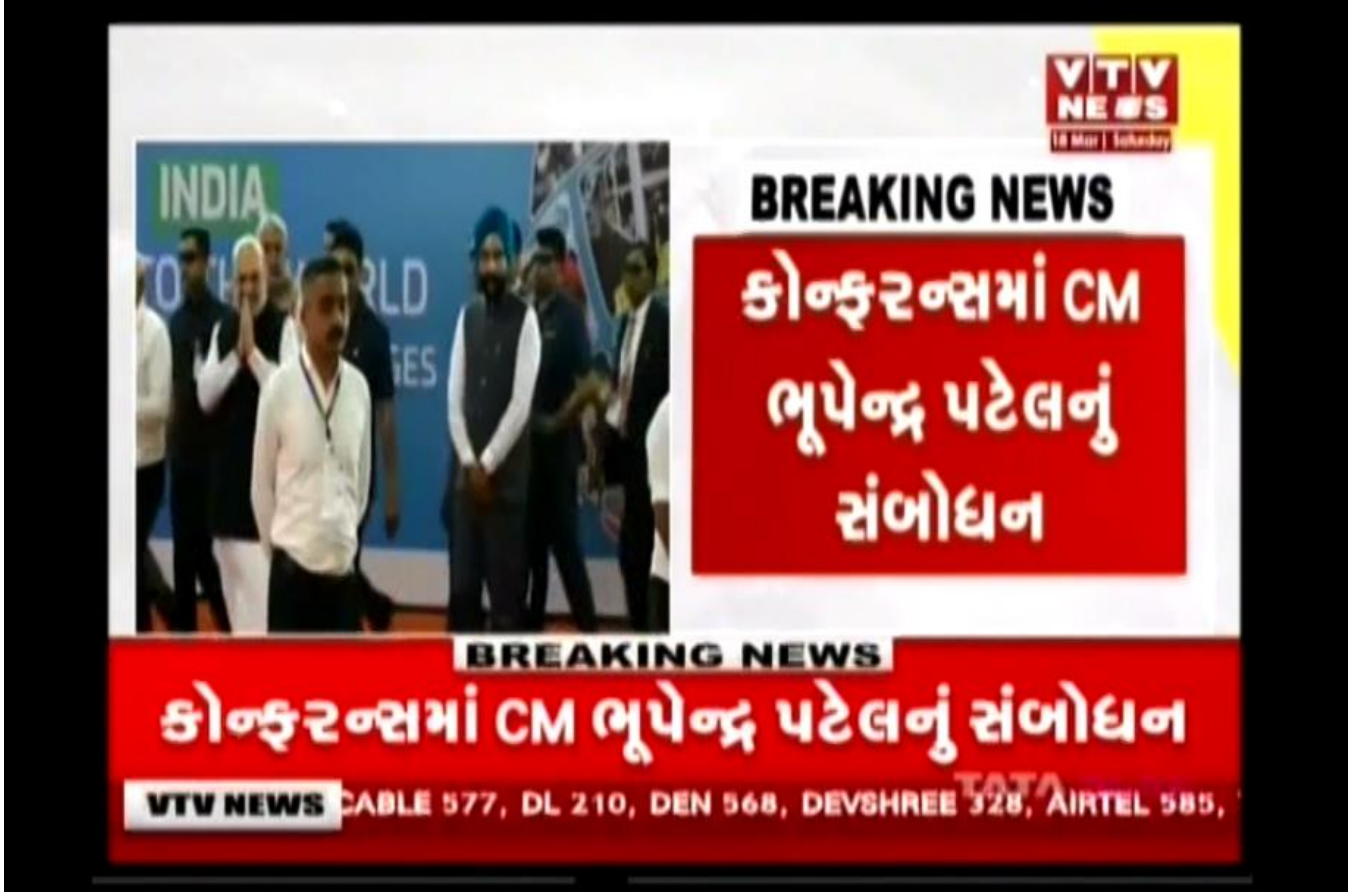
TV9 Gujarati

Date: 18th March 2023 | Time: 07:00 pm

VTV News

Date: 18th March 2023 | Time: 12:00 pm

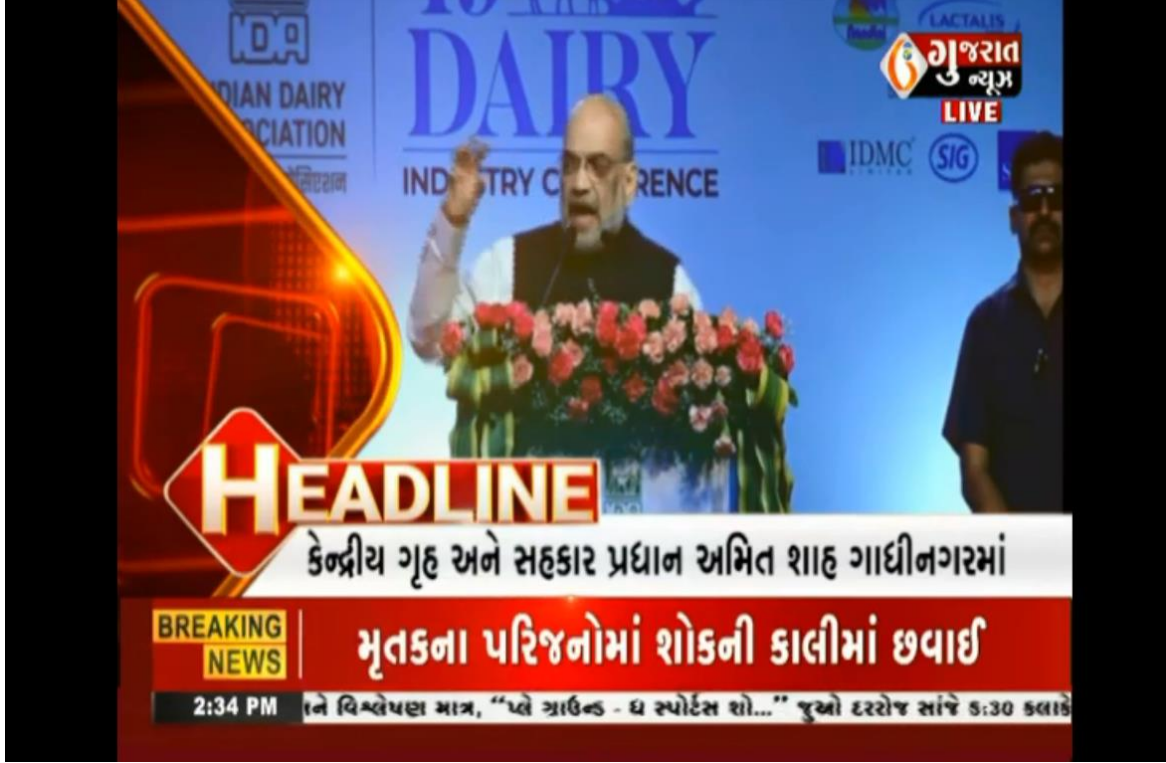
Zee24 Kalak

Date: 18th March 2023 | **Time:** 07:00 pm

Gujarat News

Date: 18th March 2023 | Time: 02:34 pm

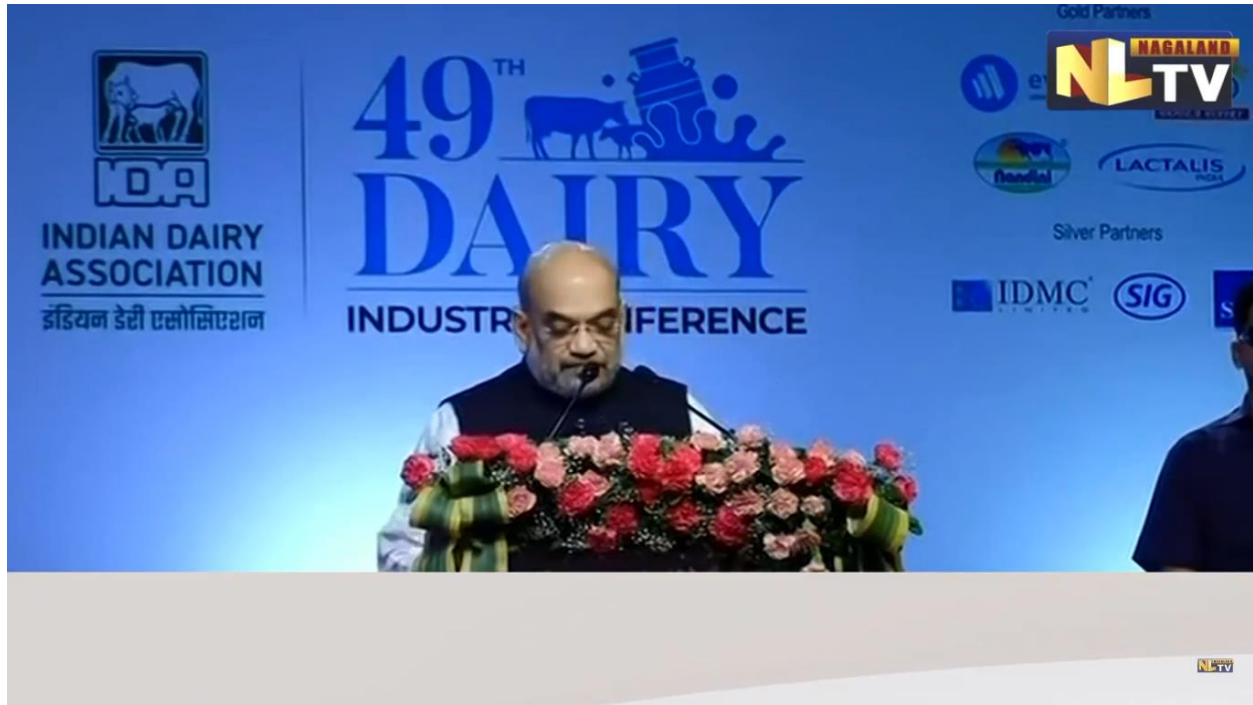
Mantavya News

Date: 18th March 2023 | **Time:** 02:35 pm

NLTV

Date: 18th March 2023 | **Time:** 02:35 pm

Pre Event Coverage

COVERAGE SNAPSHOTS

Online Coverage

COVERAGE GRID

IDA March 2023			
Online Coverage			
No.	News Portal	Date	Weblink
1	The Hindu Business Line	13/03/2023	https://bit.ly/3JMkjOz
2	APN News	13/03/2023	https://bit.ly/3LqD5MJ
3	Desh Gujarat	13/03/2023	https://bit.ly/42mdJFA
4	Gujarati News 18	13/03/2023	https://bit.ly/3n3nrMX
5	Chitrlekha	13/03/2023	https://bit.ly/401lijO
6	GSTV	13/03/2023	https://bit.ly/3FuNYt4
7	NavJeevan Express	13/03/2023	https://bit.ly/3FvcDgZ
8	Dairy News 7 x7	14/03/2023	https://bit.ly/3TuW8aM
9	FoodTechBiz	14/03/2023	https://bit.ly/3YYTuuO
10	Ahmedabad Mirror	16/03/2023	https://bit.ly/3Z0qL8R
11	The Print	15/03/2023	https://bit.ly/3Jos7EP
12	PTI News	15/03/2023	https://bit.ly/3Fxonza
13	Vibe of India	15/03/2023	https://bit.ly/42hYDkB
14	NDTV	15/03/2023	https://bit.ly/3JNrF4m
15	India TV	15/03/2023	https://bit.ly/3LvLfn6
16	Outlook India	15/03/2023	https://bit.ly/3Fy8o4y
17	India TV Hindi	15/03/2023	https://bit.ly/3YTMhfE
18	Money Control	15/03/2023	https://bit.ly/3JOmQrI
19	TV 09 Gujarati	15/03/2023	https://bit.ly/3TpnHCf
20	Gujarat First	15/03/2023	https://bit.ly/42jj2Ws
21	Gujarat Samachar	15/03/2023	https://bit.ly/3Fvgr1L
22	GSTV	5/03/2023	https://bit.ly/3ZSjr0D

The Hindu Business Line

Date: 13th March 2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/3JMkjOz>

IDA's dairy conference to be held in Gandhinagar on March 16-18

March 13, 2023 - Updated 10:02 pm IST

After 27 years, Gujarat will host India's largest dairy summit

BY EL SHAYEGH ELDELL

COMMENT SHARE

DEBIL LATED

APN News

Date: 13th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3LqD5MJ>

APN NEWS

Friday, March, 2023 | Today's Market | Current Time: 11:06:29

SEARCH

NEWS | BUSINESS | TECH & INDUSTRY | ENTERTAINMENT | NEW PRODUCTS | EDUCATION | HEALTH | TOURISM

GENERAL

[Previous story:](#)

[Next story:](#)

Global Accreditation for Magnistretch Spine Care Mattress Adfactors PR wins the Public Relations' Premier Cricket League 2023 (PRPCL)

Gujarat to host India's biggest Dairy Industry Conference after 27 years

Published on March 13, 2023

The Indian Dairy Association's 49th Dairy Industry Conference is taking place in Gandhinagar from March 16 to 18. The theme of the conference is "India Dairy to the world: Opportunities & Challenges". It is bringing together dairy experts, cooperatives, milk producers, government officials, scientists, planners, and other stakeholders.

Gandhinagar : The Indian Dairy Association's (IDA) 49th Dairy Industry Conference and Expo, which will bring together dairy experts and professionals from India and overseas, dairy cooperatives, milk producers, government officials, scientists, policymakers and planners, academicians and other stakeholders, will take place in Gandhinagar from March 16 to 18.

The theme of the 49th Dairy Industry Conference is "India Dairy to the world: Opportunities & Challenges". It is being organised physically after a gap of three years due to the Covid-19 pandemic by IDA in collaboration with its Gujarat State chapter.

The inauguration ceremony of the Dairy Industry Conference & Expo will be held at 10:00 am on March 16. Union Minister of Fisheries, Animal Husbandry and Dairying Parshottam Rupala will be the chief guest at the inauguration. Union Minister of state of Fisheries, Animal Husbandry and Dairying Dr Sanjeev Kumar Balyan, NITI Aayog member Prof Ramesh Chand, Gujarat's Co-operation Minister Jagdish Vishwakarma, International Dairy Federation President Piercristiano Brazzale, and IDF Director General Caroline Emond will be the guests of honour at the inauguration. Meenesh Shah, Chairman, National Dairy Development Board (NDDB) will deliver the keynote address.

Union Home and Cooperation Minister Amit Shah will be the chief guest at the Indian Dairy Summit at 10:30 am on March 18. Chief Minister Bhupendra Patel, Union Minister Parshottam Rupala, State Minister Jagdish Vishwakarma, Animal Husbandry & Dairying Secretary Rajesh Kumar Singh, NDDB Chairman Meenesh Shah and IDF President Piercristiano Brazzale will be the guests of honour.

Desh Gujarat

Date: 13th March 2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/42mdJFA>

Gujarat to host India's biggest dairy industry conference after 27 years

March 13, 2023

Business

Gujarat

**INDIAN DAIRY
ASSOCIATION**

इंडियन डेरी एसोसिएशन

16 - 17 - 18 MARCH 2023 • GANDHINAGAR

HOME / NEWS / AHMEDABAD / ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોનું ઉદ્ઘાટન, ગુજરાતમાં 27 વર્ષ પછી ડેરી ઉદ્યોગની સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ યોજાશે

ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોનું ઉદ્ઘાટન, ગુજરાતમાં 27 વર્ષ પછી ડેરી ઉદ્યોગની સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ યોજાશે

Gujarat Dairy Industry: 49મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોનો વિષય “India Dairy to the world: Opportunities & Challenges” છે. આ કોન્ફરન્સ કોવિડ મહામારીને કારણે આઈડીએ અને તેના સ્ટેટ ચેપ્ટરના સહયોગથી ત્રણ વર્ષ પછી વધુ જુઓ ...

NEWS18 GUJARATI

LAST UPDATED : MARCH 13, 2023, 23:48 IST

AHMADABAD, INDIA

દીપિકા ખુમાણ

Chitralekha

Date: 13th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/401lijO>

રાજ્યમાં ડેરી ઉદ્યોગની સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ યોજાશે

March 13, 2023

Share 0 Tweet Share

ગાંધીનગર: ઇન્ડિયન ડેરી એસોસિએશન (IDA)ની ગાંધીનગરમાં 16 માર્ચથી 18 માર્ચ સુધી યોજાનારી 49મી ડેરી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોમાં ભારત અને વિદેશના ડેરી ઉદ્યોગના નિષ્ણાતો, દૂધ ઉત્પાદકો દૂધ સહકારી મંડળીઓ, સરકારી અધિકારીઓ વૈજ્ઞાનિકો, નીતિ ધડનાર સમુદાય, શિક્ષણવિદો તથા અન્ય સહયોગીઓ એકત્ર થશે.

GSTV

Date: 13th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3FuNYt4>

ગાંધીનગરમાં 16થી 18માર્ચ યોજાશે 49મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપો, વિદેશના ડેરી ઉદ્યોગના નિષ્ણાતો-વૈજ્ઞાનિકો પણ ભાગ લેશે

49મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપો

INDIAN DAIRY ASSOCIATION
इंडियन डेरी एसोसिएशन

49TH DAIRY INDUSTRY CONFERENCE

16 - 17 - 18 MARCH 2023 · GANDHINAGAR

ઇન્ડીયન ડેરી એસોસિએશન-IDAની ગાંધીનગર ખાતે 16 માર્ચ થી 18 માર્ચ સુધી યોજાનારી 49મી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોમાં ભારત અને વિદેશના ડેરી ઉદ્યોગના નિષ્ણાતો, દૂધ ઉત્પાદકો દૂધ સહકારી મંડળીઓ, સરકારી અધિકારીઓ વૈજ્ઞાનિકો, નીતિ ઘડનાર સમુદાય, શિક્ષણવિદો તથા અન્ય સહયોગીઓ એકત્ર થશે.

Navjeevan Express

Date: 13th March 2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/3FvcDgZ>

Gujarat to host India's biggest Dairy Conference after 27 years

It is being organised physically after a gap of three years due to the Covid-19 pandemic by IDA in collaboration with its Gujarat State chapter.

by Navjeevan — 2 days ago

In Agriculture, Animal Husbandry & Dairy, Breaking News, Business, Chambers of Commerce, Companies, Food and Beverages, Gandhinagar, Gujarat, Human Interest, National
Reading Time: 3 mins read

👍 1 🗨 0

Dairy News 7 x7

Date: 14th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3TuW8aM>

Gujarat to host India's biggest Dairy Industry Conference after 27 years

By dairynews7x7@gmail.com

MAR 14, 2023 16-18 March, 49th dairy industry conference, ahmedabad, dairy news, dairynews7x7, DIC, Indian dairy association

The Indian Dairy Association's (IDA) 49th Dairy Industry Conference and Expo, which will bring together dairy experts and professionals from India and overseas, dairy cooperatives, milk producers, government officials, scientists, policymakers and planners, academicians and other stakeholders, will take place in Gandhinagar from March 16 to 18.

FoodTechBiz

Date: 14th March 2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/3YYTuuO>

Events

Gujarat to host India's biggest Dairy Industry Conference after 27 years

The Indian Dairy Association's 49th Dairy Industry Conference is taking place in Gandhinagar from 16 to 18 March 2023

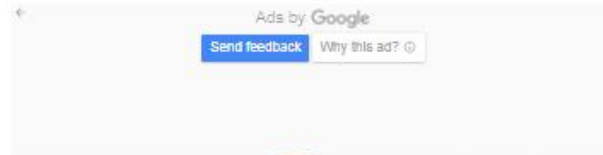
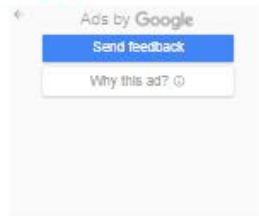
Ahmedabad Mirror

Date: 16th March 2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/3Z0qL8R>

Amit Shah On 2-Day Visit To Gujarat On March 18-19

Home / Ahmedabad / Others / Amit Shah on 2-day visit to Gujarat on March 18-19

Ahmedabad Mirror · 16-03-2023 06:00 AM

The Print

Date: 15th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3Jos7EP>

ThePrint

POLITICS GOVERNANCE ECONOMY DEFENCE INDIA FEATURES OPINION EVENTS VIDEO MORE

Home > India > Home Minister Amit Shah to visit Gujarat on March 18-19

India

Home Minister Amit Shah to visit Gujarat on March 18-19

PTI 15 March, 2023 09:08 pm IST

Like 0

Text Size: A- A+

New Delhi, Mar 15 (PTI) Union Home Minister Amit Shah will undertake a two-day visit to Gujarat on March 18 and 19 during which he will attend a host of programmes, including a dairy industry convention and convocation of two universities, officials said on Wednesday.

Advertisement

OMEN Windows 11

ALL NEW OMEN 16
WITH ADVANCED TEMPEST
COOLING TECHNOLOGY

SHOP NOW

Playtime, anytime.

OMEN by HP
to victory

Shah will also offer prayers at the Somnath temple, they said.

On March 18, the home minister will attend the 49th dairy industry convention organized by the Indian Dairy Association in Gandhinagar, attend a meeting of the district development coordination and monitoring committee (DISHA) and launch a free food campaign at the Gandhinagar civil hospital, officials said.

Most Popular

Flow of refugees from Myanmar reignites ethnic strains in insurgency-battered Manipur

Karishma Hazrat - 15 March 2023

US drone crashes into Black Sea after 'collision' with Russian fighter. Militaries differ over...

Ganesh Alai Philip - 15 March 2023

SVB fall shows it's not just about credit risk. It's also about the silent...

Rensika Sane - 15 March 2023

Advertisement

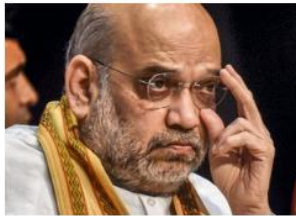

PTI News

Date: 15th March 2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/3FxonzA>

Home Minister Amit Shah to visit Gujarat on March 18-19

Updated: Mar 15 2023 4:59PM

New Delhi, Mar 15 (PTI) Union Home Minister Amit Shah will undertake a two-day visit to Gujarat on March 18 and 19 during which he will attend a host of programmes, including a dairy industry convention and convocation of two universities, officials said on Wednesday.

Shah will also offer prayers at the Somnath temple, they said.

On March 18, the home minister will attend the 49th dairy industry convention organised by the Indian Dairy Association in Gandhinagar, attend a meeting of the district development coordination and monitoring committee (DISHA) and launch a free food campaign at the Gandhinagar civil hospital, officials said.

Vibe of India

Date: 15th March 2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/42hYDk8>

Amit Shah To Visit Gujarat On March 18-19

Team Vol | Updated: March
15, 2023 6:49 pm

Share
the
Vibes

Get Funded within 24-72Hrs*

Get Upfront Payment For Unpaid Invoices on India's
Leading Supply Chain Finance Platform

Home Minister Amit Shah will visit Gujarat on March 18 and 19 during which he will attend a dairy industry convention and convocation of two universities, officials said on Wednesday.

HM Amit Shah will also offer prayers at the **Somnath temple**, they said.

NDTV

Date: 15th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3JNrF4m>

Home Minister Amit Shah To Visit Gujarat On March 18-19

Amit Shah will also offer prayers at the Somnath temple, the officials told Press Trust of India.

India News | Press Trust of India | Updated: March 15, 2023 4:43 pm IST

TRENDING

BJP Won't Let Rahul Gandhi Speak In Parliament Without An Apology: Sources

But You Quit: Court On Reinstating Uddhav Thackeray As Chief Minister

Gujarat Conman Poses As PMO Official In Srinagar, Visits Border Post

Ex TCS Chief On Plans For 'Next Phase Of Life' After Surprise Resignation

Home Minister Amit Shah will be on a two-day visit to Gujarat on March 18 and 19. (File)

India TV

Date: 15th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3LvLfn6>

गृह मंत्री अमित शाह 18-19 मार्च को गुजरात का करेंगे दौरा, कई कार्यक्रमों में करेंगे शिरकत

अमित शाह डेयरी उद्योग सम्मेलन और दो विश्वविद्यालयों के दीक्षांत समारोह सहित कई कार्यक्रमों में शामिल होंगे।

Edited By: IndiaTV Hindi Desk

Updated on: March 15, 2023 23:58 IST

Follow us on: Google News

Image Source: PTI

अमित शाह, गृह मंत्री

संपादक की पसंद

"मुसलमानों पर तुलना क
थाली को हीरो मानते हैं
प्रधानमंत्री," तीक्ष्ण रण
एक और भड़काऊ बयान

तुर्की में भूकंप के बाद अ
आसमान से बरसी 'आप
14 लोगों की मौत, हजार
हूए बेघर

WPL में RCB की पहल
कोन के लोके से के रण

Out Look India

Date: 15th March 2023 | **Weblink:** <https://bit.ly/3Fy8o4y>

Home Minister Amit Shah To Visit Gujarat On March 19

Amit Shah will also offer prayers at the Somnath temple, launch Somnath Trust's mobile app and e-launch various development works, officials said.

गृह मंत्री अमित शाह 18-19 मार्च को गुजरात का करेंगे दौरा, कई कार्यक्रमों में करेंगे शिरकत

अमित शाह डेयरी उद्योग सम्मेलन और दो विश्वविद्यालयों के दीक्षांत समारोह सहित कई कार्यक्रमों में शामिल होंगे।

Edited By: IndiaTV Hindi Desk
Updated on: March 15, 2023 23:58 IST

Follow us on Google News

Image Source : PTI

अमित शाह गज मंकी

संपादक की पसंद

"मुस्लिमों पर जुलम कर
बालों को हीरो मानते हैं
प्रधानमंत्री," लोकीर रत्न :
एक और भड़काऊ बयान

तुर्की में भूकंप के बाद अब
आसमान से बरसी 'आपस'
14 लोगों की मौत, हजारों
हुए बेघर

WPL में RCB की पहली

MoneyControl

Date: 15th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3JOmQrI>

Home > News > BUSINESS

Home Minister Amit Shah to visit Gujarat on March 18-19

Shah will also offer prayers at the Somnath temple, they said.

PTI | MARCH 15, 2023 / 04:53 PM IST

ANI

AMIT SHAH

Kotak Assured Savings Plan

Pay ₹5000* per month for 10 years

Get ₹10.2L at the end of 15th year

Buy now

WATCH

OpenAI

TV 09 Gujarati

Date: 15th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3TpnHCf>

Gujarat News » Gujarat » Gandhinagar » Union Home Minister Amit Shah will visit Gujarat for two days on March 18-19 attending several events

કેન્દ્રીય ગૃહ મંત્રી અમિત શાહ 18-19 માર્ચે બે દિવસ ગુજરાતની મુલાકાતે, અનેક કાર્યક્રમોમાં હાજરી આપશે

TV9 GUJARATI | Edited By: Chandrakant Kanola Updated on: Mar 15, 2023 | 8:29 PM

કેન્દ્રીય ગૃહ મંત્રી અમિત શાહ 18-19 માર્ચે બે દિવસ ગુજરાતની મુલાકાતે આવશે. આ સમયગાળા દરમિયાન અમિત શાહ ડેરી ઉદ્યોગ સંમેલન અને બે યુનિવર્સિટીના દીક્ષાંત સમારોહ સહિત અનેક કાર્યક્રમોમાં હાજરી આપશે. આ ઉપરાંત તેઓ જૂનાગઢ ડિસ્ટ્રિક્ટ બેંક ફેડરેશનના શિલાન્યાસ કરશે અને સોમનાથ મંદિરમાં પૂજા અર્ચના પણ કરશે.

અમિત શાહ
18-19 માર્ચે
બે દિવસ
ગુજરાતની
મુલાકાતે

Amit Shah Gujarat Visit

કેન્દ્રીય ગૃહ મંત્રી અમિત શાહ 18-19 માર્ચે બે દિવસ ગુજરાતની મુલાકાતે આવશે. આ સમયગાળા દરમિયાન અમિત શાહ ડેરી ઉદ્યોગ સંમેલન અને બે યુનિવર્સિટીના દીક્ષાંત સમારોહ સહિત અનેક કાર્યક્રમોમાં હાજરી આપશે. આ ઉપરાંત તેઓ જૂનાગઢ ડિસ્ટ્રિક્ટ બેંક ફેડરેશનના શિલાન્યાસ કરશે અને સોમનાથ મંદિરમાં પૂજા અર્ચના પણ કરશે.

Gujarat First

Date: 15th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/42jj2Ws>

Amit Shah Gujarat Visit: કેન્દ્રીય ગૃહ મંત્રી અમિત શાહ આવશે ગુજરાતની મુલાકાતે, આ કાર્યક્રમોમાં આપશે હાજરી

બિશલ જોશી

2 days ago

અમિત શાહ શનિવારથી ગુજરાતની બે દિવસીય મુલાકાતે, વિવિધ જાહેર કાર્યક્રમોમાં ઉપસ્થિત રહેશે

કેન્દ્રીય ગૃહ અને સહકાર મંત્રી અમિત શાહ શનિવારથી ગુજરાતની બે દિવસીય મુલાકાતે આવશે. તેઓ આ મુલાકાત દરમિયાન વિવિધ જાહેર કાર્યક્રમોમાં હાજરી આપવાના છે. શનિવાર અને રવિવારના આ બે દિવસના કાર્યક્રમ દરમિયાન તેઓ સંમેલનો, બેઠકોમાં ઉપસ્થિત રહેશે સાથે વિવિધ યોજનાઓ અને પ્રોજેક્ટના ઉદ્ઘાટન પણ કરશે.

Gujarat Samachar

Date: 15th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3Fvgr1L>

ગૃહમંત્રી અમિત શાહ 18 અને 19 માર્ચે આવશે ગુજરાત, આ કાર્યક્રમોમાં રહેશે ઉપસ્થિત

ગૃહમંત્રી સોમનાથ મંદિરમાં પૂજા-અર્ચના કરશે, સોમનાથ ટ્રસ્ટની મોબાઈલ એપ પણ લોન્ચ કરશે
અમિત શાહની ગુજરાત મુલાકાત દરમિયાન વિવિધ વિકાસ કાર્યો હેઠળના કાર્યક્રમો તેમજ બેઠકો યોજાશે

Updated: Mar 15th, 2023

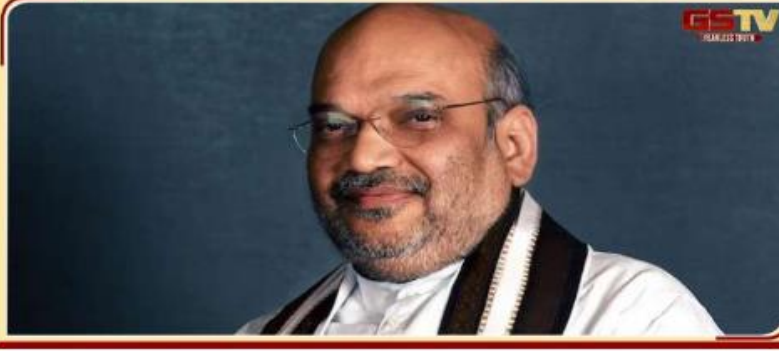
GSTV

Date: 15th March 2023 | Weblink: <https://bit.ly/3ZSjr0D>

ગુજરાત ટોપ સ્ટોરી

કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી અમિત શાહ 18 અને 19 માર્ચે આવશે ગુજરાત, આ કાર્યક્રમોમાં રહેશે ઉપસ્થિત

૧૮ અને ૧૯ માર્ચે અમિત શાહ આવશે ગુજરાત

કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી અમિત શાહ બે દિવસના ગુજરાત પ્રવાસે આવવાના છે. તેઓ 18 અને 19મી તારીખે ગુજરાતના મહેમાન બનશે. આ દરમિયાન તેઓ લોકસભા મત વિસ્તારમાં ઘણી બેઠકો યોજશે. તો કલોક ખાતે પણ અધિકારીઓ સાથે મિટિંગ યોજશે. કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રીની શનિવારે સર્કિટ હાઉસ ખાતે બેઠક યોજાશે જેમાં ગાંધીનગર લોકસભા ક્ષેત્રના વિકાસના કામો અંગે ચર્ચા થશે. અમિત શાહના આગમનને લઈ ગાંધીનગર લોકસભાનું વહિવટી તંત્ર પણ સક્રિય થઈ ગયું છે.

Print Coverage

COVERAGE GRID

IDA March 2023			
Print Coverage			
No.	Publication	Edition	Date
1	Divya Bhaskar	Ahmedabad	16/03/2023
3	Ahmedabad Mirror	Ahmedabad	16/03/2023
4	The Hindu Business Line	Mumbai	14/03/2023
5	Gujarat Business Watch	Ahmedabad	15/03/2023
6	Western Times	Ahmedabad	14/03/2023
6	Western Times (Gujarati)	Ahmedabad	14/03/2023
7	Prabhat	Ahmedabad	16/03/2023
8	Prabhat	Ahmedabad	14/03/2023
9	Virat Gujarat	Ahmedabad	15/03/2023
10	Vyapar	Mumbai	15/03/2023
11	Gandhinagar Samachar	Gandhinagar	16/03/2023
12	Jan Hiteshi	Vadodara	14/03/2023
13	Vadodara Samachar	Vadodara	14/03/2023
14	Herlad Young Leader	Ahmedabad	14/03/2023
15	Rajasthan Patrika	Ahmedabad	14/03/2023

Amit Shah to visit Gujarat on March 18-19

Union home minister Amit Shah will undertake a two-day visit to Gujarat on March 18 and 19 during which he will attend a host of programmes, including a dairy industry convention and convocation of two universities, officials said on Wednesday. Shah will also offer prayers at the Somnath temple, they said.

On March 18, the home minister will attend the 49th dairy industry convention organised by the Indian Dairy Association in Gandhinagar, attend a meeting of the district development coordination and monitoring committee (Disha) and launch a free food campaign at the Gandhinagar civil hospital, officials said. Shah will also inaugurate the Nardipur pond and lay the foundation stone and e-inaugurate various development works of Vasan pond and Kalol. TNN

Gujarat to host IDA's 3-day dairy meet from March 16

Our Bureau
Ahmedabad

The 49th edition of Indian Dairy Association's (IDA) Dairy Industry Conference and Expo will be held at Mahatma Mandir in Gandhinagar from March 16 to 18.

The conference will see engagement between dairy experts and professionals from India and overseas. It will also have dairy cooperatives, milk producers, government officials, scientists, policymakers and planners, academicians and other stakeholders deliberating on the future of dairy sector. The theme of the 49th edition is 'India dairy to the world: Opportunities and Challenges'.

The Union Minister for Fisheries, Animal Husbandry and Dairying, Parshottam Rupala, will inaugurate the conference and expo on

March 16, while Union Home and Cooperation Minister Amit Shah will be the chief guest at the Indian Dairy Summit to be held on March 18.

RS Sodhi, President, Indian Dairy Association, said, "The Dairy Industry Conference is the biggest conference of the \$10 billion Indian dairy industry. The conference will discuss how India can make the most of the immense opportunities and the challenges it needs to overcome. What makes the conference even more special is that it is taking place in Gujarat after a gap of 27 years."

Commenting on the event, Meenesh Shah, Chairman, NDDB, said, "We aim to become the dairy to the world but this can only be achieved through sustainability and ensuring dairying as a tool for nutrition to our customers and a source of livelihood for millions of dairy farmers."

Amit Shah on 2-day visit to Gujarat on March 18-19

Home Minister to visit Somnath, attend dairy event

Union Home Minister Amit Shah will undertake a two-day visit to Gujarat on March 18 and 19 during which he will attend a host of programmes, including a dairy industry convention and convocation of two universities, officials said on Wednesday.

Shah will also offer prayers at the Somnath temple, they said.

On March 18, the home minister will attend the 49th dairy industry convention organised by the Indian Dairy Association in Gandhinagar, attend a meeting of the district devel-

opment coordination and monitoring committee (DISHA) and launch a free food campaign at Gandhinagar civil hospital, officials said.

Shah will also inaugurate the Nardipur pond and e-inaugurate various development works of Vasan pond and Kalol before attending the convocation of MSU in Vadodara, officials said.

On March 19, he will inaugurate the APMC Kishan Bhawan at Junagarh besides laying the foundation stone of the headquarters of the Junagadh district bank. **AM**

Gujarat to host India's biggest Dairy Industry Conference after 27 years

Gandhinagar, March 13, 2023:

The Indian Dairy Association's (IDA) 49th Dairy Industry Conference and Expo, which will bring together dairy experts and professionals from India and

overseas, dairy cooperatives, milk producers, government officials, scientists, policymakers and planners, academicians and other stakeholders, will take place in Gandhinagar from March 16 to 18.

Gujarat to host India's biggest Dairy Industry Conference after 27 years

Gandhinagar, March 13, 2023: The Indian Dairy Association's (IDA) 49th Dairy Industry Conference and Expo, which will bring together dairy experts and professionals from India and overseas, dairy co-operatives, milk producers, government officials, scientists, policymakers and planners, academicians and other stakeholders, will take place in Gandhinagar from March 16 to 18. The theme of the 49th Dairy Industry Conference is "India Dairy to the world: Opportunities & Challenges". It is being organised physically after a gap of three years due to the Covid-19 pandemic by IDA in collaboration with its Gujarat State chapter.

ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ પછી ડેરી ઉદ્યોગની સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ યોજાશે

ગાંધીનગર, ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશન(આઈડીએ) ની ગાંધીનગર ખાતે ૧૬ માર્ચ થી ૧૮ માર્ચ સુધી યોજાનારી ૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોમાં ભારત અને વિદેશના ડેરી ઉદ્યોગના નિષ્ણાતો, દૂધ ઉત્પાદકો દૂધ સહકારી મંડળીઓ, સરકારી અધિકારીઓ વૈજ્ઞાનિકો, નીતિ ઘડનાર સમુદાય, શિક્ષણવિદો તથા અન્ય સહયોગીઓ એકત્ર થશે.

૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોનો વિષય “India Dairy to the world: Oppor-

tunities & Challenges” છે. આ કોન્ફરન્સ કોવિડ મહામારીને કારણે આઈડીએ અને તેના સ્ટેટ ચેપ્ટરના સહયોગથી ત્રણ વર્ષ પછી યોજાઈ રહી છે.

ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોનું ઉદ્ઘાટન સમારંભમાં કેન્દ્રના માછીમારી, પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના મંત્રી શ્રી પરશોતમ રૂપાલા મુખ્ય મહેમાનપદે રહેશે. ગુજરાત રાજ્યના માછીમારી, પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના કેન્દ્રીય મંત્રી ડૉ.સંજીવકુમાર બાલ્યાન, નીતિ આયોગના સભ્ય પ્રો. રમેશ ચંદ, ગુજરાતના સહકાર મંત્રી શ્રી જગદીશ વિશ્વકર્મા, ઈન્ટરનેશનલ ડેરી ફેડરેશનના પ્રેસીડેન્ટ પીઅરક્રીસ્ટીનો બ્રેઝલ, આઈડીએફના ડિરેક્ટર જનરલ, કેરોલીન એમોન્ડ વિશેષ અતિથિ તરીકે ઉપસ્થિત રહેશે. એનડીડીબીના ચેરમેન મિનેશ શાહ મુખ્ય પ્રવચન આપશે.

ગાંધીનગરમાં યોજનારી ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સમાં ખાદ્યચીજોની સુરક્ષા અને ટકાઉપણા પ્રત્યેની તેની કટિબદ્ધતા પર પ્રકાશ પાડશે

ગુજરાત સ્ટેટ ચેપ્ટરના સહકારમાં ઇન્ડિયન ડેરી એસોસિયેશન (આઈડીએ) દ્વારા આયોજિત ડેરી ઇન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ એન્ડ એકિઝબિશનની ૪૮મી આવૃત્તિ ગુજરાતના પાટનગર ગાંધીનગર ખાતે ૧૬થી ૧૮ માર્ચ દરમિયાન યોજાઈ રહી છે. વિશ્વની અગ્રણી ફૂડ પ્રોસેસિંગ અને પેકેજિંગ સોલ્યુશન કંપની ટેટ્રા પેક નવીનીકરણ મારફતે ખાદ્યચીજોની સુરક્ષા પર પ્રકાશ પાડવા ભારતીય ડેરી ઉદ્યોગ માટેના એન્ડ ટુ એન્ડ સોલ્યુશનો તથા વિશેષ ઇકિવપમેન્ટ મોડ્યુલોની સાથે હોલ ૧૨ પીરએ ખાતે ઉપસ્થિત રહેશે. ઇન્ડિયા ડેરી ટુ ધી વર્લ્ડ: ઓપોર્ચુનિટીઝ એન્ડ ચેલેન્જિસ થીમની સાથે આ શિખરસંમેલન ૧૬થી ૧૮ માર્ચ દરમિયાન ગુજરાતના પાટનગર ગાંધીનગરમાં આવેલા હેલિપેડ એકિઝબિશન સેન્ટર ખાતે યોજાશે. આ શિખરસંમેલનમાં ડેરી ઉદ્યોગના અગ્રણીઓ, નિષ્ણાતો, પશુપાલકો, દૂધ ઉત્પાદકો અને સમગ્ર

વલણો, નવીનીકરણો, આ સેક્ટરમાં રહેલી સ્થિરતા, ક્લાઈમેટ ચેન્જ, ભારતમાં પોષણ અને આરોગ્ય જેવા મુદ્દાઓ પર ચર્ચા કરશે.

ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ પછી ડેરી ઉદ્યોગની સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ યોજાશે

ઈન્ડિયન ડેરી મંડળીઓ, સરકારી અધિકારીઓ એસોસિએશન(આઈડીએ) ની વૈજ્ઞાનિકો, નીતિ ઘડનાર સમુદાય, ગાંધીનગર ખાતે ૧૬ માર્ચ થી ૧૮ શિક્ષણવિદો તથા અન્ય સહયોગીઓ માર્ચ સુધી યોજાનારી ૪૮મી ડેરી એકત્ર થશે. ૪૮મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોમાં કોન્ફરન્સ અને એક્સપોનો વિષય “India Dairy to the world: Opportunities & Challenges” છે. આ કોન્ફરન્સ

કોવિડ મહામારીને કારણે આઈડીએ અને તેના સ્ટેટ ચેપ્ટરના સહયોગથી ત્રણ વર્ષ પછી યોજાઈ રહી છે. ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોનું ઉદ્ઘાટન સમારંભમાં કેન્દ્રના માછીમારી, પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના મંત્રી શ્રી પરશોત્તમ રૂપાલા મુખ્ય મહેમાનપદે રહેશે. ગુજરાત રાજ્યના માછીમારી, પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના કેન્દ્રીય મંત્રી ડો.સંજીવકુમાર બાલ્યાન, નીતિ આયોગના સભ્ય પ્રો. રમેશ ચંદ, ગુજરાતના સહકાર મંત્રી શ્રી જગદીશ વિશ્વકર્મા, ઈન્ટરનેશનલ ડેરી ફેડરેશનના પ્રેસીડેન્ટ પીઅરકીસ્ટીનો બ્રેઝલ, આઈડીએના ડિરેક્ટર જનરલ, કેરોલીન એમોન્ડ વિશેષ અતિથિ તરીકે ઉપસ્થિત રહેશે. એનડીડીબીના ચેરમેન શ્રી મિનેશ શાહ મુખ્ય પ્રવચન આપશે.

શનિવાર ૧૮ માર્ચના રોજ ૧૦-૩૦ કલાકે ઈન્ડિયન ડેરી સમિટમાં કેન્દ્રના ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહ, ગુજરાતના મુખ્ય મંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલ, કેન્દ્રીય મંત્રી શ્રી પરશોત્તમ રૂપાલા, રાજ્ય મંત્રી શ્રી જગદીશ વિશ્વકર્મા, પશુપાલન અને ડેરી સચિવ શ્રી રાજેન્દ્ર કુમાર સિંઘ, એનડીડીબીના ચેરમેન શ્રી મિનેશ શાહ અને ઈન્ટરનેશનલ ડેરી ફેડરેશનના પ્રેસીડેન્ટ પીઅરકીસ્ટીનો બ્રેઝલ હાજરી આપશે.

ભારતના ડેરી ઉદ્યોગની મધ્યસ્થ સંસ્થા ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનના પ્રમુખ શ્રી આર.એસ. સોઢી જણાવે છે કે ભારતના ૧૦ અબજ ડોલરના ડેરી ઉદ્યોગની આ સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ છે. દૂધની તંગી ધરાવતા દેશમાંથી ભારત દુનિયામાં દૂધનું સૌથી વધુ ઉત્પાદન કરનાર દેશ બન્યો છે. ભારત દુનિયાની ડેરી બનવાની ક્ષમતા ધરાવે છે.

Virat Gujarat

Date: 15th March 2023 | Edition: Ahmedabad | Page No.: 03

ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ પછી ડેરી ઉદ્યોગની

સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ યોજાશે

પ્રતિનિધિ દ્વારા

ગાંધીનગર, ૧૩ માર્ચ, ૨૦૨૩: ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશન (આઈડીએ) ની ગાંધીનગર ખાતે ૧૬ માર્ચથી ૧૮ માર્ચ સુધી યોજનારી ૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોમાં ભારત અને વિદેશના ડેરી ઉદ્યોગના નિષ્ણાતો, દૂધ ઉત્પાદકો દૂધ સહકારી મંડળીઓ, સરકારી અધિકારીઓ વૈજ્ઞાનિકો, નીતિ ઘડનાર સમુદાય, શિક્ષણવિદો તથા અન્ય સહયોગીઓ એકત્ર થશે. ૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોનો વિષય "India Dairy to the world: Opportunities & Challenges" છે. આ કોન્ફરન્સ કોવિડ મહામારીને કારણે આઈડીએ અને તેના સ્ટેટ ચેપ્ટરના સહયોગથી ત્રણ વર્ષ પછી યોજાઈ રહી છે. ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોનું ઉદ્ઘાટન સમારંભમાં કેન્દ્રના માછીમારી, પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના મંત્રી શ્રી પરશોત્તમ રૂપાલા મુખ્ય મહેમાનપદે રહેશે. ગુજરાત રાજ્યના માછીમારી, પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના કેન્દ્રીય મંત્રી ડૉ. સંજયકુમાર ભાલ્યાન, નીતિ આયોગના સભ્ય પ્રો. રમેશ ચંદ, ગુજરાતના સહકાર મંત્રી શ્રી જગદીશ વિશ્વકર્મા, ઈન્ટરનેશનલ ડેરી ફેડરેશનના પ્રેસીડેન્ટ પીઅરકીસ્ટીનો બ્રેઝલ, આઈડીએફના ડિરેક્ટર જનરલ, કેરોલીન એમોન્ડ વિશેષ અતિથિ તરીકે ઉપસ્થિત રહેશે. એનડીડીબીના ચેરમેન શ્રી મિનેશ શાહ મુખ્ય પ્રવચન આપશે. શનિવાર ૧૮ માર્ચના રોજ ૧૦-૩૦ કલાકે ઈન્ડિયન ડેરી સમિટમાં કેન્દ્રના ગૃહ અને સહકાર મંત્રી શ્રી અમિત શાહ, ગુજરાતના મુખ્ય મંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલ, કેન્દ્રીય મંત્રી શ્રી પરશોત્તમ રૂપાલા, રાજ્ય મંત્રી શ્રી જગદીશ વિશ્વકર્મા, પશુપાલન અને ડેરી સચિવ શ્રી રાજેન્દ્ર કુમાર સિંઘ, એનડીડીબીના ચેરમેન શ્રી મિનેશ શાહ અને ઈન્ટરનેશનલ ડેરી ફેડરેશનના પ્રેસીડેન્ટ પીઅરકીસ્ટીનો બ્રેઝલ હાજરી આપશે. ભારતના ડેરી ઉદ્યોગની મધ્યસ્થ સંસ્થા ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનના પ્રમુખ શ્રી આર.એસ. સોઢી જણાવે છે કે "ભારતના ૧૦ અબજ ડોલરના ડેરી ઉદ્યોગની આ સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ છે. દૂધની તંગી ધરાવતા દેશમાંથી ભારત દુનિયામાં દૂધનું સૌથી વધુ ઉત્પાદન કરનાર દેશ બન્યો છે. ભારત દુનિયાની ડેરી બનવાની ક્ષમતા ધરાવે છે. ભારત તેને પ્રાપ્ત થયેલી અપાર શક્તિઓ અને પડકારો પાર કરીને કેવી રીતે મહત્તમ લાભ લઈ શકે તેની ચર્ચા થશે. ૨૭ વર્ષ પછી ગુજરાતમાં આ કોન્ફરન્સ યોજાઈ રહી છે તે એક વિશિષ્ટ બાબત છે."

ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ પછી ડેરી ઉદ્યોગની સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ યોજાશે

આવતી કાલથી ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિયેશનની ૪૯મી કોન્ફરન્સ

અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી

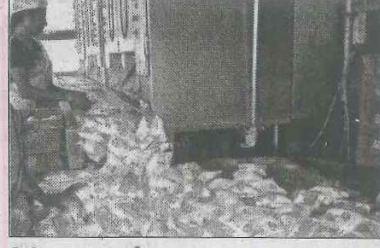
ગાંધીનગર, ૧૪ માર્ચ

ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિયેશન (આઈડીએ)ની ગાંધીનગરમાં ૧૬ માર્ચથી ૧૮ માર્ચ સુધી યોજાનારી ૪૯મી ડેરી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોમાં ભારત અને વિદેશના ડેરી ઉદ્યોગના નિષ્ણાતો, દૂધ ઉત્પાદકો, દૂધ સહકારી મંડળીઓ, સરકારી અધિકારીઓ વૈજ્ઞાનિકો, નીતિ ઘડનાર સમુદાય, શિક્ષણવિદો તથા અન્ય સહયોગીઓ એકત્ર થશે.

કોન્ફરન્સનો વિષય "India Dairy to the world: Opportunities & Challenges" છે. આ કોન્ફરન્સ કોવિડ મહામારીને કારણે આઈડીએ અને તેના સ્ટેટ ચેપ્ટરના સહયોગથી ત્રણ વર્ષ પછી યોજાઈ રહી છે.

ડેરી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોનું ઉદ્ઘાટન સમારંભમાં કેન્દ્રના મત્સ્ય ઉદ્યોગ, પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગ પ્રધાન પરશોત્તમ રૂપાલા મુખ્ય મહેમાનપદે રહેશે. ગુજરાત રાજ્યના મત્સ્ય ઉદ્યોગ, પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના કેન્દ્રીય પ્રધાન ડો.સંજીવકુમાર બાલ્યાન, નીતિ આયોગના સભ્ય પ્રો. રમેશ ચંદ, ગુજરાતના સહકાર પ્રધાન જગદીશ વિશ્વકર્મા, ઈન્ટરનેશનલ ડેરી ફેડેરેશનના પ્રેસિડેન્ટ પીઅરક્રીસ્ટીનો બ્રેઝલ, આઈડીએના ડિરેક્ટર જનરલ કેરોલીન એમોન્ડ વિશેષ અતિથિ તરીકે ઉપસ્થિત રહેશે. એનડીડીબીના ચેરમેન મિનેશ શાહ મુખ્ય પ્રવચન આપશે. શનિવાર ૧૮મી માર્ચે કેન્દ્રના ગૃહ અને સહકાર પ્રધાન અમિત શાહ તેમજ ગુજરાતના મુખ્યપ્રધાન ભૂપેન્દ્ર પટેલ પણ હાજરી આપશે.

ભારતના ડેરી ઉદ્યોગની મધ્યસ્થ સંસ્થા ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિયેશનના પ્રમુખ આર.એસ. સોઢી જણાવે છે કે ભારતના ૧૦ અબજ ડોલરના ડેરી ઉદ્યોગની આ સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ છે. દૂધની તંગી ધરાવતા દેશમાંથી ભારત દુનિયામાં દૂધનું સૌથી વધુ ઉત્પાદન કરનાર દેશ બન્યો છે. ભારત દુનિયાની ડેરી બનવાની ક્ષમતા ધરાવે છે. ભારત તેને પ્રાપ્ત થયેલી અપાર શક્યતાઓ અને પડકારો પાર કરીને કેવી રીતે મહત્તમ લાભ લઈ શકે તેની ચર્ચા થશે. ૨૭ વર્ષ પછી ગુજરાતમાં આ કોન્ફરન્સ યોજાઈ રહી છે તે એક

વિશિષ્ટ બાબત છે.

એનડીડીબીના ચેરમેન મિનેશ શાહ જણાવે છે કે નાના પાયે શરૂઆત કરીને હાલમાં દુનિયાના દૂધના ઉત્પાદનમાં એક ચતુર્થાંશ જથ્થાનું પ્રદાન કરનાર ભારતની આ ઉદ્યોગની મજલ નોંધપાત્ર રહી છે. ભારતનો ઉદ્દેશ વિશ્વની ડેરી બનવાનો છે પણ આ ધ્યેય ડેરી ભારતના ગ્રાહકોને પોષણ અને કરોડો ખેડૂતોને આજીવિકાનું સાધન પૂરી પાડીને કરી શકે તેમ છે. આશા છે કે ડેરીઉદ્યોગની ૪૯મી ડેરી કોન્ફરન્સમાં થનાર ચર્ચાઓ ઉદ્યોગનું ધ્યેયપાર પાડવાની દિશામાં મહત્વની પુરવાર થશે.

આ કોન્ફરન્સ ડેરી ઉદ્યોગ સાથે સંકળાયેલા લોકોને એક મંચ પર એકત્ર કરીને ડેરી ઉદ્યોગના વૈશ્વિક પ્રવાહો કાર્મ ઈનોવેશન્સ, આ ક્ષેત્રમાં પર્યાવરણની સુરક્ષા, આબોહવા પરિવર્તન, પોષણ તથા ભારતમાં આરોગ્યની સ્થિતિ અંગે પરામર્શ કરીને ભારતને ડેરી ઉદ્યોગનાં ઈનોવેશન અને ઉપાયો અંગેનું ધબકતું મથક બનાવવા માટેનું પ્લેટફોર્મ બની રહેશે. દૂધના ઉત્પાદન, સંગ્રહ અને પ્રોસેસીંગ તેમજ પેકેજિંગની આધુનિક ટેકનોલોજીસ, અંગેના ઉપાયો ૩ દિવસની કોન્ફરન્સ અને પ્રદર્શનમાં રજૂ કરાશે. ડેરી ઉદ્યોગના વિકાસમાં પ્રદાન કરનાર વ્યક્તિઓ અને સંસ્થાઓને એવોર્ડ્સ એનાયત કરવામાં આવશે.

ભારતમાં વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨માં દૂધનું ઉત્પાદન ૨૨ કરોડ ટન હતું. જે વધતી જતી વસતી, વધતી ખરીદ શક્તિ અને પોષણને અપાતા વધુ મહત્વને કારણે ડેરી પેદાશોની વધતી જતી માંગને કારણે વર્ષ ૨૦૪૭ સુધીમાં ૬૨.૮ કરોડ ટનની સપાટીએ પહોંચવાની અપેક્ષા છે.

આજથી ગાંધીનગરમાં ડેરી ઉદ્યોગની સૌથી મોટી કોન્ફરન્સનો પ્રારંભ

ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનની ૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ તા.૧૬થી ૧૮માર્ચ સુધી યોજાશે : ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ પછી ડેરી ઉદ્યોગની સૌથી મોટી કોન્ફરન્સનું આયોજન : કેન્દ્રીય મંત્રી પરશોત્તમ રૂપાલા મુખ્ય મહેમાનપદે ઉપસ્થિત રહેશે

ગાંધીનગર, તા.૧૫ ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશન(આઈડીએ)ની ગાંધીનગર ખાતે તા. ૧૬ માર્ચથી ૧૮ માર્ચ સુધી યોજાનારી ૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોમાં ભારત અને વિદેશના ડેરી ઉદ્યોગના નિષ્ણાતો, દૂધ ઉત્પાદકો દૂધ સહકારી મંડળીઓ, સરકારી અધિકારીઓ વૈજ્ઞાનિકો, નીતિ ઘડનાર સમુદાય, શિક્ષણવિદો તથા અન્ય સહયોગીઓ એકત્ર થશે. ૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોનો વિષય “India Dairy to the world: Opportunities & Challenges” છે. આ કોન્ફરન્સ કોવિડ મહામારીને કારણે આઈડીએ અને તેના સ્ટેટ ચેપ્ટરના સહયોગથી ત્રણ વર્ષ પછી યોજાઈ રહી છે. ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોનું ઉદ્ઘાટન સમારંભમાં કેન્દ્રના માછીમારી, પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના મંત્રી પરશોત્તમ રૂપાલા મુખ્ય મહેમાનપદે ઉપસ્થિત રહેશે. ગુજરાત રાજ્યના માછીમારી, પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના

કેન્દ્રીય મંત્રી ડો.સંજીવકુમાર બાલ્યાન, નીતિ આયોગના સભ્ય પ્રો. રમેશ ચંદ, ગુજરાતના સહકાર મંત્રી જગદીશ વિશ્વકર્મા, ઈન્ટરનેશનલ ડેરી ફેડરેશનના પ્રેસીડેન્ટ પીઅરકીસ્ટીનો બ્રેઝલ, આઈડીએફના ડિરેક્ટર જનરલ, કેરોલીન એમોન્ડ વિશેષ અતિથિ તરીકે ઉપસ્થિત રહેશે. એનડીડીબીના ચેરમેન મિનેશ શાહ મુખ્ય પ્રવચન આપશે. શનિવાર ૧૮ માર્ચના રોજ ૧૦-૩૦ કલાકે ઈન્ડિયન ડેરી સમિટમાં કેન્દ્રના ગૃહ અને સહકાર મંત્રી અમિત શાહ, ગુજરાતના મુખ્ય મંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલ, કેન્દ્રીય મંત્રી પરશોત્તમ રૂપાલા, રાજ્ય મંત્રી જગદીશ વિશ્વકર્મા, પશુપાલન અને ડેરી સચિવ રાજેન્દ્ર કુમાર સિંઘ, એનડીડીબીના ચેરમેન મિનેશ શાહ અને ઈન્ટરનેશનલ ડેરી ફેડરેશનના પ્રેસીડેન્ટ પીઅરકીસ્ટીનો બ્રેઝલ હાજરી આપશે. આ કોન્ફરન્સ ડેરી ઉદ્યોગ સાથે સંકળાયેલા લોકોને એક મંચ પર એકત્ર કરીને ડેરી ઉદ્યોગના વૈશ્વિક પ્રવાહો ફાર્મ ઈનોવેશન્સ, આ ક્ષેત્રમાં પરાયાવરણની સુરક્ષા, ક્લાઈમેટ

ચેન્જ, પોષણ તથા ભારતમાં આરોગ્યની સ્થિતિ અંગે પરામર્શ કરીને ભારતને ડેરી ઉદ્યોગના ઈનોવેશન અને ઉપાયો અંગેનું ધબકતું મથક બનાવવા માટેનું પ્લેટફોર્મ બની રહેશે. દૂધના ઉત્પાદન, સંગ્રહ અને પ્રોસેસીંગ તેમજ પેકેજીંગની આધુનિક ટેકનોલોજીસ, અંગેના ઉપાયો ઉદિવસની કોન્ફરન્સ અને પ્રદર્શનમાં રજૂ કરાશે. ડેરી ઉદ્યોગના વિકાસમાં પ્રદાન કરનાર વ્યક્તિઓ અને સંસ્થાઓને એવોર્ડઝ એનાયત કરવામાં આવશે. ભારતના ડેરી ઉદ્યોગની મધ્યસ્થ સંસ્થા ઈન્ડિયન ડેરી એસોસિએશનના પ્રમુખ આર.એસ. સોઢી જણાવે છે કે “ભારતના ૧૦ અબજ ડોલરના ડેરી ઉદ્યોગની આ સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ છે. દૂધની તંગી ધરાવતા દેશમાંથી ભારત દુનિયામાં દૂધનું સૌથી વધુ ઉત્પાદન કરનાર દેશ બન્યો છે. ભારત દુનિયાની ડેરી બનવાની ક્ષમતા ધરાવે છે. ભારત તેને પ્રાપ્ત થયેલી અપાર શક્યતાઓ અને પડકારો પાર કરીને કેવી રીતે મહત્તમ લાભ લઈ શકે તેની ચર્ચા થશે.

गुजरात में 27 वर्षों के बाद भारत के सबसे बड़े डेयरी उद्योग सम्मेलन का आयोजन होगा

गांधीनगर, 13 मार्च, 2023: भारतीय डेयरी संघ (इंडियन डेयरी एसोसिएशन-ई) का 49वां डेयरी उद्योग सम्मेलन और प्रदर्शनी गांधीनगर में 16 से 18 मार्च तक आयोजित होगी। इसमें बड़ी संख्या में भारत और विदेशों के डेयरी विशेषज्ञ और व्यवसायी, डेयरी सहकारी समितियाँ, दूध उत्पादक, सरकारी अधिकारी, वैज्ञानिक, नीति निर्माता और योजनाकार, शिक्षाविद और अन्य हितधारक एक साथ एक मंच पर उपस्थित होंगे।

49वें डेयरी उद्योग सम्मेलन का विषय ठाढ़निया के लिए भारत डेयरी : अवसर और चुनौतियाँ है। कोविड-19 महामारी के कारण तीन साल के अंतराल के बाद ई द्वारा अपने गुजरात

स्टेट चैप्टर के सहयोग से फिजिकल तौर पर इसका आयोजन किया जा रहा है।

डेयरी उद्योग सम्मेलन और प्रदर्शनी का उद्घाटन समारोह 16 मार्च को सुबह 10:00 बजे आयोजित होगा। केंद्रीय मत्स्य, पशुपालन और डेयरी मंत्री पुरुषोत्तम रूपाला कार्यक्रम में मुख्य अतिथि होंगे। केंद्रीय मत्स्य, पशुपालन और डेयरी राज्य मंत्री डॉ. संजीव कुमार बालियान, नीति आयोग के सदस्य प्रोफेसर रमेश चंद, गुजरात

के सहकारिता मंत्री जगदीश विश्वकर्मा, अंतर्राष्ट्रीय डेयरी महासंघ के अध्यक्ष पियरक्रिस्टियानो ब्रेजाले और एड के महानिदेशक कैरोलिन एमोंड सम्मानित अतिथि के तौर पर उपस्थित होंगे। राष्ट्रीय डेयरी विकास बोर्ड (एनडीडी) के अध्यक्ष मीनेश शाह मुख्य भाषण देंगे।

केंद्रीय गृह एवं सहकारिता मंत्री अमित शाह 18 मार्च को सुबह 10:30 बजे इंडियन डेयरी समिट (भारतीय डेयरी सम्मेलन) में मुख्य अतिथि होंगे। मुख्यमंत्री भूपेंद्र पटेल, केंद्रीय मंत्री पुरुषोत्तम रूपाला, राज्य मंत्री जगदीश विश्वकर्मा, पशुपालन एवं डेयरी सचिव राजेश कुमार सिंह, एनडी के अध्यक्ष मीनेश शाह और एड के अध्यक्ष पियरक्रिस्टियानो ब्रेजाले कार्यक्रम में सम्मानित अतिथि होंगे।

भारत में डेयरी उद्योग की शीर्ष संस्था इंडियन डेयरी एसोसिएशन के अध्यक्ष आरएस सोढ़ी ने कहा कि, ठाढ़निया उद्योग सम्मेलन 10 अरब डॉलर के भारतीय डेयरी उद्योग का सबसे बड़ा सम्मेलन है। पहले दूध की कमी वाला देश होने के बाद अब भारत दुनिया का सबसे बड़ा दूध उत्पादक देश बनने के लिए एक लंबा सफर तय कर चुका है। भारत में दुनिया के लिए डेयरी बनने की क्षमता है। इस सम्मेलन में मुख्यतया इस बात पर चर्चा की जाएगी कि भारत कैसे चुनौतियों का सामना करके अपार अवसरों का सबसे अधिक लाभ उठा सकता है। इस सम्मेलन की खास बात यह है कि यह 27 साल के अंतराल के बाद गुजरात में हो रहा है।

ગુજરાતમાં ૨૭ વર્ષ પછી ડેરી ઉદ્યોગની સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ યોજાશે

ઈન્ડીયન ડેરી એસોસિએશનની ગાંધીનગર ખાતે ૧૬ માર્ચ થી ૧૮ માર્ચ સુધી યોજનારી ૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોમાં ભારત અને વિદેશના ડેરી ઉદ્યોગના નિષ્ણાતો, દૂધ ઉત્પાદકો દૂધ સહકારી મંડળીઓ, સરકારી અધિકારીઓ વૈજ્ઞાનિકો, નીતિ ઘડનાર સમુદાય, શિક્ષણવિદો તથા અન્ય સહયોગીઓ એકત્ર થશે. ૪૯મી ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોનો વિષય India Dairy to the world: Opportunities Challenges છે. આ કોન્ફરન્સ કોવિડ મહામારીને કારણે આઈડીએ અને તેના સ્ટેટ ચેપ્ટરના સહયોગથી ત્રણ વર્ષ પછી યોજાઈ રહી છે. ડેરી ઈન્ડસ્ટ્રી કોન્ફરન્સ અને એક્સપોનું ઉદઘાટન સમારંભમાં કેન્દ્રના માછીમારી, પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના મંત્રી પરશોત્તમ રૂપાલા અને ડેરી ઉદ્યોગના મંત્રી પરશોત્તમ રૂપાલા મુખ્ય મહેમાનપદે રહેશે. ગુજરાત રાજ્યના

માછીમારી, પશુપાલન અને ડેરી ઉદ્યોગના કેન્દ્રીય મંત્રી ડો.સંજયકુમાર બાલ્યાન, નીતિ આયોગના સભ્ય પ્રો. રમેશ ચંદ, ગુજરાતના સહકાર મંત્રી જગદીશ વિશ્વકર્મા, ઈન્ટરનેશનલ ડેરી ફેડરેશનના પ્રેસીડેન્ટ પીઅરકીસ્ટીનો બ્રેઝલ, આઈડીએફના ડિરેક્ટર જનરલ, કેરોલીન એમોન્ડવિશેષ અતિથિ તરીકે ઉપસ્થિત રહેશે. એનડીડીબીના ચેરમેન મિનેશ શાહ મુખ્ય પ્રવચન આપશે. શનિવાર ૧૮ માર્ચના રોજ ૧૦-૩૦ કલાકે ઈન્ડીયન ડેરી સમિટમાં કેન્દ્રના ગૃહ અને સહકાર મંત્રી અમિત શાહ, ગુજરાતના મુખ્ય મંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલ, કેન્દ્રીય મંત્રી પરશોત્તમ રૂપાલા, રાજ્ય મંત્રી જગદીશ વિશ્વકર્મા, પશુપાલન અને ડેરી સચિવ રાજેન્દ્ર કુમાર સિંઘ, એનડીડીબીના ચેરમેન મિનેશ શાહ અને ઈન્ટરનેશનલ ડેરી ફેડરેશનના પ્રેસીડેન્ટ પીઅરકીસ્ટીનો બ્રેઝલ હાજરી આપશે.

ભારતના ડેરી ઉદ્યોગની મધ્યસ્થ સંસ્થા ઈન્ડીયન ડેરી એસોસિએશનના પ્રમુખ આર.એસ. સોઢી જણાવે છે કે ભારતના ૧૦ અબજ ડોલરના ડેરી ઉદ્યોગની આ સૌથી મોટી કોન્ફરન્સ છે. દૂધની તંગી ધરાવતા દેશમાંથી ભારત દુનિયામાં દૂધનું સૌથી વધુ ઉત્પાદન કરનાર દેશ બન્યો છે. ભારત દુનિયાની ડેરી બનવાની ક્ષમતા ધરાવે છે. ભારત તેને પ્રાપ્ત થયેલી અપાર શક્યતાઓ અને પડકારો પાર કરીને કેવી રીતે મહત્તમ લાભ લઈ શકે તેની ચર્ચા થશે. ૨૭ વર્ષ પછી ગુજરાતમાં આ કોન્ફરન્સ યોજાઈ રહી છે તે એક વિશિષ્ટ બાબત છે. એનડીડીબીના ચેરમેન મિનેશ શાહ જણાવે છે કે નાના પાયે શરૂઆત કરીને હાલમાં દુનિયાના દૂધના ઉત્પાદનમાં એક ચતુર્થાંશ જથ્થાનું પ્રદાન કરનાર ભારતની આ ઉદ્યોગની મજલ નોંધપાત્ર રહી છે. ભારતનો ઉદ્દેશ વિશ્વની ડેરી બનવાનો છે પણ આ ધ્યેય ડેરી ભારતના ગ્રાહકોને પોષણ અને કારોડો ખેડૂતોને આજીવિકાનું સાધન પૂરી પાડીને કરી શકે તેમ છે. મને આશા છે કે ડેરી ઉદ્યોગની ૪૯મી ડેરી કોન્ફરન્સમાં થનાર ચર્ચાઓ ઉદ્યોગનું ધ્યેયપાર પાડવાની દિશામાં મહત્વની પૂરવાર થશે. આ કોન્ફરન્સ ડેરી ઉદ્યોગ સાથે સંકળાયેલા લોકોને એક મંચ પર એકત્ર કરીને ડેરી ઉદ્યોગના વૈશ્વિક પ્રવાહો ફાર્મ ઈનોવેશન્સ, આ ક્ષેત્રમાં પરાયાવરણની સુરક્ષા, કલાઈમેટ ચેન્જ, પોષણ તથા ભારતમાં આરોગ્યની સ્થિતિ અંગે પરામર્શ કરીને ભારતને ડેરી ઉદ્યોગના ઈનોવેશન અને ઉપાયો અંગેનું ધબકતું મથક બનાવવામાટેનું પ્લેટફોર્મ બની રહેશે. દૂધના ઉત્પાદન, સંગ્રહ અને પ્રોસેસીંગ તેમજ પેકેજિંગની આધુનિક ટેકનોલોજીસ, અંગેના ઉપાયો ૩ દિવસની કોન્ફરન્સ અને પ્રદર્શનમાં રજૂ કરાશે.

गुजरात में 27 वर्षों के बाद भारत के सबसे बड़े डेयरी उद्योग सम्मेलन का आयोजन होगा

गांधीनगर, 13 मार्च, 2023- भारतीय डेयरी संघ (इंडियन डेयरी एसोसिएशन-IDA) का 49वां डेयरी उद्योग सम्मेलन और प्रदर्शनी गांधीनगर में 16 से 18 मार्च तक आयोजित होगी। इसमें बड़ी संख्या में भारत और विदेशों के डेयरी विशेषज्ञ और व्यवसायी, डेयरी सहकारी समितियाँ, दूध उत्पादक, सरकारी अधिकारी, वैज्ञानिक, नीति निर्माता और योजनाकार, शिक्षाविद और अन्य हितधारक एक साथ एक मंच पर उपस्थित होंगे। 49वें डेयरी उद्योग सम्मेलन का विषय दुनिया के लिए भारत डेयरी - अवसर और चुनौतियाँ है। कोविड-19 महामारी के कारण तीन साल के अंतराल के बाद IDA द्वारा अपने गुजरात

स्टेट चैंप्टर के सहयोग से फिजिकल तौर पर इसका आयोजन किया जा रहा है। डेयरी उद्योग सम्मेलन और प्रदर्शनी का उद्घाटन समारोह 16 मार्च को सुबह 10:00 बजे आयोजित होगा। केंद्रीय मन्त्र्य, पशुपालन और डेयरी मंत्री पुरुषोत्तम रूपाला कार्यक्रम में मुख्य अतिथि होंगे। केंद्रीय मन्त्र्य, पशुपालन और डेयरी राज्य मंत्री डॉ. संजीव कुमार बालियान, नीति आयोग के सदस्य प्रोफेसर रमेश चंद, गुजरात के सहकारिता मंत्री जगदीश विश्वकर्मा, अंतर्राष्ट्रीय डेयरी महासंघ के अध्यक्ष पियरक्रिस्टियानो ब्रेजाले और इष्टतम के महानिदेशक कैरोलिन एमोड सम्मानित अतिथि के तौर पर उपस्थित होंगे। राष्ट्रीय डेयरी

विकास बोर्ड (इष्टतम) के अध्यक्ष मोनेश शाह मुख्य भाषण देंगे। केंद्रीय गृह एवं सहकारिता मंत्री अमित शाह 18 मार्च को सुबह 10:30 बजे इंडियन डेयरी समिट (भारतीय डेयरी सम्मेलन) में मुख्य अतिथि होंगे। मुख्यमंत्री भूपेंद्र पटेल, केंद्रीय मंत्री पुरुषोत्तम रूपाला, राज्य मंत्री जगदीश विश्वकर्मा, पशुपालन एवं डेयरी सचिव राजेश कुमार सिंह, इष्टतम के अध्यक्ष मोनेश शाह और इष्टतम के अध्यक्ष पियरक्रिस्टियानो ब्रेजाले कार्यक्रम में सम्मानित अतिथि होंगे। भारत में डेयरी उद्योग की शीर्ष संस्था इंडियन डेयरी एसोसिएशन के अध्यक्ष आरएस सोद्दी ने कहा कि, डेयरी उद्योग सम्मेलन 10 अरब डॉलर के

भारतीय डेयरी उद्योग का सबसे बड़ा सम्मेलन है। पहले दूध की कमी वाला देश होने के बाद अब भारत दुनिया का सबसे बड़ा दूध उत्पादक देश बनने के लिए एक लंबा सफर तय कर चुका है। भारत में दुनिया के लिए डेयरी बनने की क्षमता है। इस सम्मेलन में मुख्यतया इस बात पर चर्चा की जाएगी कि भारत कैसे चुनौतियों का सामना करके अपार अवसरों का सबसे अधिक लाभ उठा सकता है। इस सम्मेलन की खास बात यह है कि यह 27 साल के अंतराल के बाद गुजरात में हो रहा है। NDDB के अध्यक्ष मोनेश शाह ने कहा कि, एक विनम्र शुरुआत से लेकर आज वैश्विक दूध उत्पादन में लगभग एक-चौथाई योगदान देने तक, भारत की यात्रा अभूतपूर्व रही है। हमारा लक्ष्य

दुनिया के लिए डेयरी बनना है, लेकिन यह केवल निरंतरता के माध्यम से प्राप्त किया जा सकता है और डेयरी को हमारे ग्राहकों के पोषण के लिए एक उपकरण के रूप में और लाखों डेयरी किसानों के लिए आजीविका के स्रोत के रूप में सुनिश्चित किया जा सकता है। मुझे विश्वास है कि 49वें डेयरी उद्योग सम्मेलन में विचार-विमर्श से हमें इन उद्देश्यों को प्राप्त करने में मदद मिलेगी। यह सम्मेलन डेयरी उद्योग के व्यवसायियों के लिए संगठित होकर एक साथ आने और भारत को डेयरी क्षेत्र में नवीनीकरण का एक उन्नतिशील केंद्र बनाने के एकमात्र उद्देश्य के साथ वैश्विक डेयरी प्रवृत्तियों, कृषि नवाचारों, क्षेत्र के भीतर स्थिरता, जलवायु परिवर्तन, पोषण और स्वास्थ्य

पर चर्चा करने का एक बेहतर मंच होगा। तीन दिवसीय सम्मेलन और प्रदर्शनी के दौरान दूध उत्पादन, भंडारण, प्रसंस्करण और पैकेजिंग समाधानों में नवीनतम तकनीकों का भी प्रदर्शन किया जाएगा। डेयरी उद्योग के विकास में उनके योगदान के लिए व्यक्तियों और संगठनों को विभिन्न श्रेणियों में पुरस्कार भी प्रदान किए जाएंगे। भारत में वर्ष 2021-22 में दूध उत्पादन 220 मिलियन टन से अधिक था। लगातार बढ़ती आबादी, उच्च क्रय शक्ति और पोषण पर बढ़ते ध्यान से संचालित डेयरी उत्पादों की बढ़ती मांग के कारण वर्ष 2047 तक दूध उत्पादन 628 मिलियन टन तक पहुंच जाने की उम्मीद है।

भारतीय डेयरी संघ का 49वां सम्मेलन 16 मार्च से गांधीनगर में

गुजरात में 27 वर्ष बाद भारत का सबसे बड़ा डेयरी उद्योग सम्मेलन

अहमदाबाद @ पत्रिका. भारतीय डेयरी संघ (आईडीए) का 49वां डेयरी उद्योग सम्मेलन गांधीनगर में 16 से 18 मार्च तक आयोजित होगा। गुजरात में 27 वर्षों के बाद यह आयोजन किया जा रहा है।

सम्मेलन का विषय- दुनिया के लिए भारत डेयरी: अवसर और चुनौतियां-है। सम्मेलन के साथ-साथ प्रदर्शनी भी आयोजित होगी जिसमें डेयरी विशेषज्ञ, डेयरी

सहकारी समिति, दूध उत्पादक, सरकारी अधिकारी, वैज्ञानिक, नीति निर्माता और योजनाकार, शिक्षाविद सहित अन्य हिस्सा लेंगे। कोविड महामारी के कारण तीन साल के अंतराल के बाद इसका आयोजन किया जा रहा है।

केंद्रीय मत्स्य, पशुपालन और डेयरी मंत्री पुरुषोत्तम रूपाला 16 मार्च को सम्मलेन का उद्घाटन करेंगे। केंद्रीय मत्स्य, पशुपालन और

डेयरी राज्य मंत्री डॉ. संजीव कुमार बालियान, नीति आयोग के सदस्य प्रोफेसर रमेश चंद, गुजरात के सहकारिता मंत्री जगदीश विश्वकर्मा, अंतरराष्ट्रीय डेयरी महासंघ के अध्यक्ष पियर क्रिस्टियानो ब्रेजाले और आईडीएफ के महानिदेशक कैरोलिन एमॉंड, राष्ट्रीय डेयरी विकास बोर्ड (एनडीडीबी) के अध्यक्ष मीनेश शाह उपस्थित रहेंगे।

Thank You!

SIMULATIONS

Public Affairs Management Services Pvt. Ltd.